

واحد علم و صنعت
مرکز آموزش

دوره آموزشی ICDL

صفحه کسرده (EXCEL)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خدا

از این که پس از گذشت مدتی با هدف کمک در راه آموزش به دوستانی که در راه فراگیری این

نرم افزار قدم می‌نهند گامی برداشته‌ام خداوند را شاکرم و آرزومندم توانایی بیشتر و عزمی جزم‌تر عطا‌ایم نماید.

یکی از بهترین نرم افزارهای صفحه گسترده برای درج انواع جداول و انجام اعمال محاسباتی و

منظقه‌ی روی داده‌ها و نمایش اطلاعات در قالب‌های مختلف نظیر نمودار و... می‌باشد.

در جزوه‌ای که از نظر تان می‌گذرد تلاش بر این بوده مطالب به نحوی گویا شرح داده شود تا بتوان با

مطالعه‌ی جزو حداکثر استفاده را در راه به کارگیری Excel2007 برای انجام پژوهه‌های مهندسی که نیازمند

صفحه گسترده می‌باشد برد.

لازم می‌بینم از پدر و مادر عزیز و اساتید بزرگوار جناب آقای کریمی دستجردی و جناب آقای مهندس

نبوی کمال تشکر و قدردانی را انجام دهم.

اساتید و دوستان عزیزی که این مجموعه را مطالعه می‌کنید امیدوارم اینجانب را از انتقادات، نظرات و

پیشنهادات خود در راستای ارتقا این جزو مستفیض بفرمایید.

به امید آن که در سایه رحمت پروردگار دانا و توانا بتوانیم تمامی همت و غیرت خود را در جهت

یادگیری علوم و فنون گوناگون به کارگیریم.

پریناز رحمانی پرست شاد

مرکز آموزش جهاد دانشگاهی علم و صنعت

۶	فصل اول: آشنایی با برنامه Excel
۶	آشنایی با بسته نرم افزاری Microsoft Office 2007
۶	آشنایی با مفهوم صفحه گسترده (Spread Sheet)
۷	آشنایی با کاربردهای Excel 2007
۷	قابلیت های Excel 2007
۸	روش های اجرای برنامه
۱۱	آشنایی با محیط نرم افزار Excel 2007
۱۵	فصل دوم: عملیات بر روی کاربرگ و سلول ها.
۱۵	وارد کردن داده ها و رسم جداول
۱۶	حذف محتویات سلول ها
۱۶	تنظیم عرض ستون و ارتفاع سطر
۱۹	عدم نمایش سطر و ستون ها
۱۹	اضافه کردن سلول، سطر، ستون و کاربرگ
۲۲	حذف سلول، سطر، ستون و کاربرگ
۲۵	حرکت بین سلول ها
۲۶	انتخاب سلول ها
۲۸	جابجایی و انتقال سلول ها
۲۹	افروzen یادداشت متنی به سلول (Comment)
۳۱	Auto Fill
۳۶	فصل سوم: قالب بندی سلول ها
۳۶	قالب بندی سلول ها
۴۹	قالب بندی شرطی داده ها
۵۵	فصل چهارم: عملیات بر روی فایل
۵۵	ایجاد کتاب کار جدید
۵۶	ذخیره کتاب کار جاری (save as)
۵۹	ذخیره فایل الگو (Template)
۶۰	باز کردن کتاب کار (Open)
۶۳	فصل پنجم: فرمول نویسی
۶۵	آدرس دهی
۶۵	آدرس دهی نسبی
۶۵	آدرس دهی مطلق
۶۵	آدرس دهی ترکیبی
۶۵	آدرس دهی از یک Sheet به Sheet دیگر

۶۶	آدرس دهی از یک فایل به فایل دیگر
۶۸	اولویت عملگر ها
۷۲	تابع
۷۵	تابع ریاضی
۷۵	Sum -۱
۷۶	Product -۲
۷۶	ABS -۳
۷۶	Round -۴
۷۷	Fact -۵
۷۷	sin(radians) -۶
۷۷	Cos(radians) -۷
۷۷	tan(radians) -۸
۷۷	Radians(degree)-۹
۷۷	degrees(radian)-۱۰
۷۸	Sumif -۱۱
۷۹	تابع منطقی
۷۹	If -۱
۸۱	And -۲
۸۱	OR -۳
۸۲	Not -۴
۸۲	تابع متنی
۸۲	Len -۱
۸۲	Left -۲
۸۲	Right -۳
۸۳	Search -۴
۸۴	تابع جستجو و جایگزینی
۸۴	Vlookup
۸۶	Index -۲
۸۷	تابع آماری
۸۷	Average -۱
۸۷	Averageif -۲
۸۸	Max -۳
۸۸	Min -۴
۸۹	Count -۵

۸۹	Counta -۶
۹۰	Countblank -۷
۹۰	Countif -۸
۹۱	توابع اطلاعاتی
۹۱	.Isblank -۱
۹۱	.Isnumber -۲
۹۱	Istext -۳
۹۱	توابع تاریخ و زمان
۹۱	.Now -۱
۹۱	.Date -۲
۹۲	Time -۳
۹۲	نام گذاری محدوده ها
۹۵	فصل ششم: مرتب سازی و گروه بندی داده ها
۹۵	مرتب سازی داده ها (sort)
۹۷	Subtotal
۹۹	عدم نمایش داده ها توسط Filter
۱۰۲	فیلتر کردن داده ها با Advanced filter
۱۰۴	منسجم سازی چند ناحیه گستته (consolidate)
۱۰۶	فصل هفتم: نمودار
۱۰۶	ایجاد نمودار
۱۰۹	: نمودار ستونی Columns
۱۱۰	ویرایش نمودار
۱۱۰	تغییر نوع نمودار
۱۱۰	حذف و اضافه داده به نمودار و تغییر Data Series
۱۱۲	جابجایی نمودار
۱۱۲	ایجاد نمای ۳ بعدی برای نمودار
۱۱۳	قالب بندی ظاهر نمودار
۱۱۴	قالب بندی طرح نمودار
۱۱۸	رسم نمودار ریاضی
۱۲۰	جدول محوری (Pivot Table)
۱۲۰	ایجاد جدول محوری
۱۲۵	ایجاد نمودار محوری
۱۲۶	فصل هشتم: چاپ
۱۲۶	پیش نمایش چاپ (print preview)

ضمیمه ۱: کلیدهای میانبر..... ۱۳۰

فصل اول: آشنایی با برنامه Excel

آشنایی با بسته نرم افزاری Microsoft Office 2007

بسته نرم افزاری Office شامل برنامه هایی جهت مکانیزه کردن امور ساده اداری می باشد، این بسته در نسخه های مختلفی در چند دهه اخیر ارائه شده و مورد استفاده قرار گرفته است. در جزو های که پیش رو داریم، سعی بر آشنایی با نسخه ۲۰۰۷ آن داریم. در این نسخه صفحات کاری از لحاظ ظاهر به طور کلی مت حول شده اند. در نسخه های قبلی کاربر برای یادگیری نرم افزار باید کار با منوها و نوارهای ابزار را یاد می گرفت در حالی که در این نسخه تمامی نوارهای ابزار جای خود را به یک نوار به نام Ribbon داده اند. Tab های موجود در Ribbon تمامی کارهای منوها و نوار ابزار را شامل می شود و آشنایی با این Tab ها، به خصوص برای کسانی که با نسخه ۲۰۰۳ آشنایی داشته و می خواهند نسخه ۲۰۰۷ را فرا گیرند و همینطور برای کاربران جدید الزامی است.

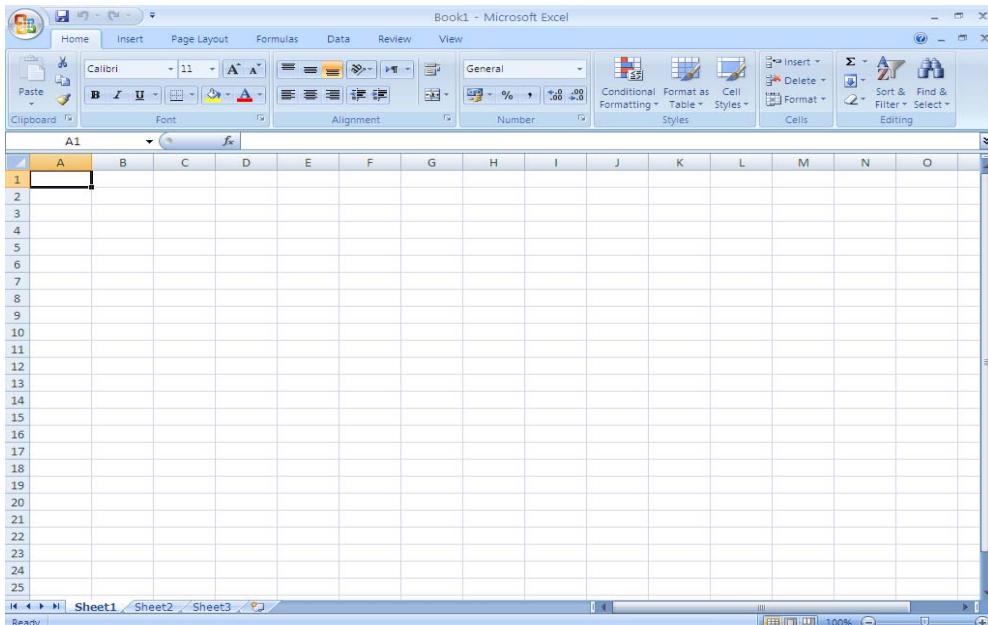
آشنایی با مفهوم صفحه گسترده (Spread Sheet)

در امور حسابداری، آماری و... کاربران با صفحات جدول بندی شده مواجه می شوند، در واقع کار با صفحه گسترده انجام می شود. صفحه گسترده به صفحه های که جدول بندی شده باشد می گویند. از صفحه گسترده ها می توان در امور انبارداری، مالی، و... استفاده کرد. برخی نرم افزارهای معروف صفحه گسترده عبارتند از: Quattropro، Lotus و

.Excel

آشنایی با کاربردهای Excel 2007

یکی از کارآمدترین صفحه گستردها است. از این نرمافزار می‌توان در پژوهش‌های مهندسی، پژوهش‌های حسابداری، مالی، آماری و تمامی پژوهش‌های مربوط به صفحه گسترده استفاده کرد. برای رسم انواع نمودار این نرمافزار بیشترین قدرت انتخاب را در اختیار کاربر قرار می‌دهد.

قابلیت‌های Excel 2007

- امکان قالب‌بندی جداول با طیف رنگی و تنظیماتی متنوع تر از نسخه‌های پیشین.
- ذخیره و نگهداری داده‌ها و محاسبات روی آن‌ها در قالب سطر و ستون‌های بیشتر.
- استفاده ساده‌تر از توابع و فرمول‌ها با استفاده از خاصیت Auto Complete
- ایجاد قالب‌بندی شرطی با استفاده از رنگ‌ها.
- عملیات اجرایی سریع روی جداول و استفاده از چند تابع جدید.
- کنترل خروجی چاپی با استفاده از اندازه‌های واقعی کاغذ.
- و بسیاری قابلیت‌های دیگر که در نسخه‌های پیشین موجود نبودند.

واعد علم و مهنت
مرکز آموزشی

Excel

روش‌های اجرای برنامه

برای اجرای این نرمافزار به می‌توان به طرق زیر عمل کرد:

۱- برنامه را از محل نصب آن می‌توان اجرا کرد، بنابراین چنانچه برنامه در درایو C: نصب شده باشد می‌توان به

طريق زير فايل اجرائي آن را اجرا کرد:

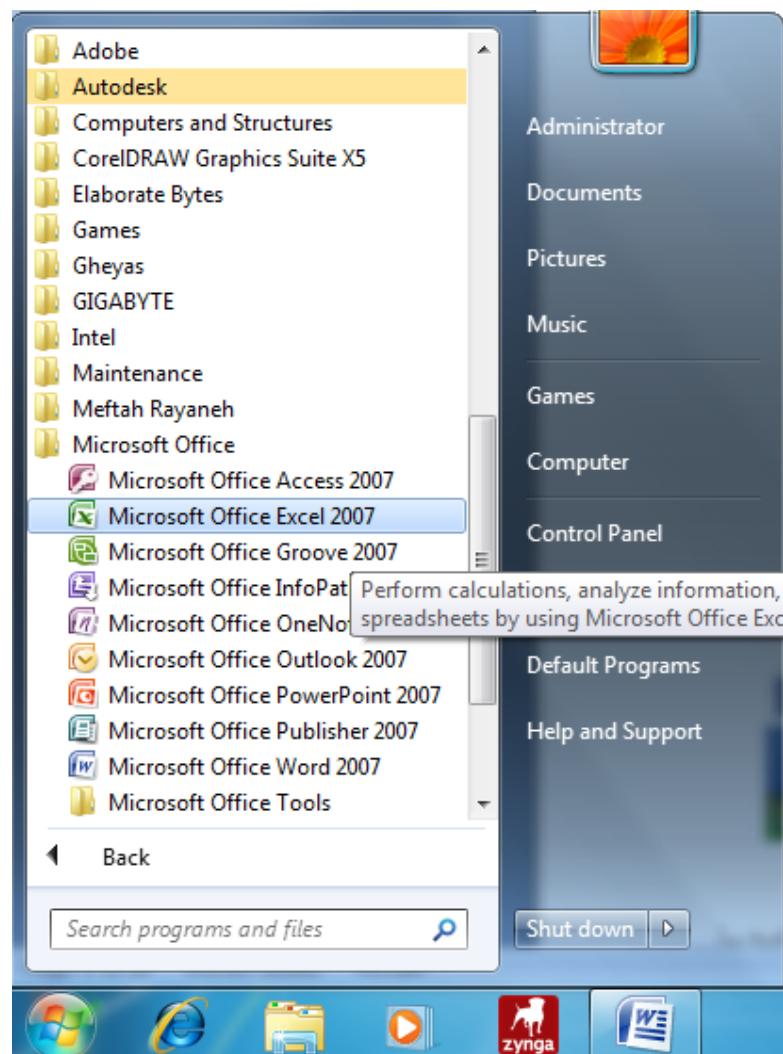
My computer\c:\Program Files\Microsoft Office\Office12\Excel.exe

۲- با استفاده از منوی start نيز مى‌توان برنامه را اجرا کرد. در اين روش از منوی start منوی

all را باز مى‌کنيم و با انتخاب زير منوی Microsoft Office برنامه Excel را انتخاب

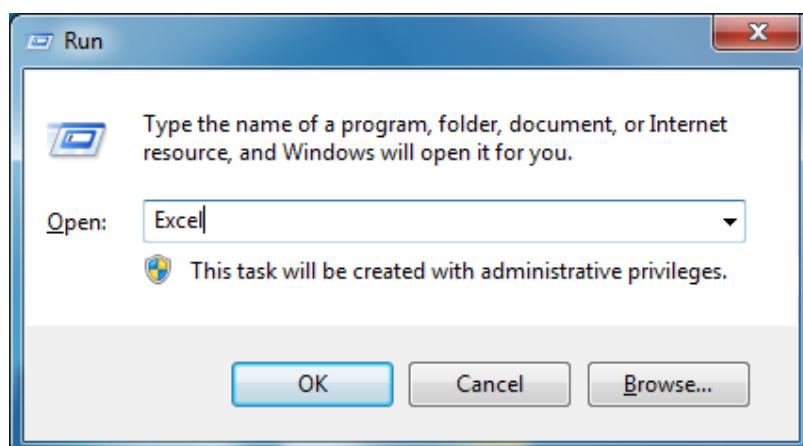
مي‌کنيم.

Excel

- راه سوم برای اجرای این برنامه نوشتن عبارت Run Excel در کادر نام دستور Run یا انتخاب مسیر نصب

برنامه با استفاده از دستور Browse در کادر Run است:

۱۳۹۰
واعظ علم و مذهب
مرکز آموزشی

Excel

باید توجه داشته باشید اگر روی سیستم از Office با نسخه های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۳ استفاده می کنید، با نوشتن اسم Office نرم افزار در کادر نام Excel.Run با نسخه ۲۰۰۳ اجرا می شود، پس برای اجرای نسخه ۲۰۰۷ آن باید ۲۰۰۷ را روی سیستم خود نصب کنیم.

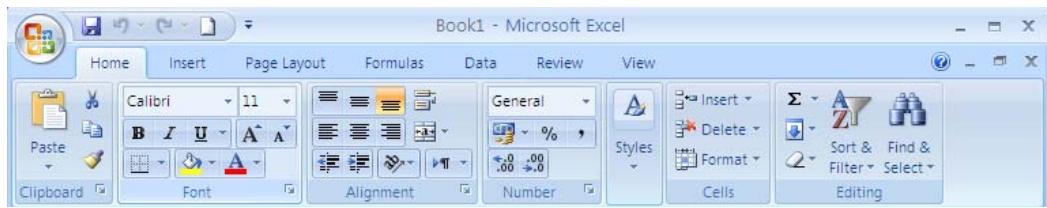
۴- روش چهارم برای اجرای برنامه، اجرای آن از طریق میانبر (Shortcut) برنامه که ممکن است در هر جایی در سیستم مثل Desktop باشد، است.

آشنایی با محیط نرم افزار Excel 2007

Ribbon نوار

لفظ Ribbon به بالاترین قسمت پنجره این نرم افزار که شامل ۷ Tab ثابت، دکمه Menu و Minimize، Maximize و Close می باشد گفته Quick Access نام نرم افزار و اسم سند باز و دکمه های می شود.

formula نوار

این نوار شامل دو قسمت است: کادر نام و نوار فرمول.

کادر نام (name box)

در این کادر می توان آدرس سلول یا محدوده ای از سلول ها را که در حال حاضر با ماوس به آن اشاره می کنیم را دید. در واقع این کادر نشان دهنده سلول یا محدوده فعال می باشد. همچنین از این کادر جهت نام گذاری محدوده ای از سلول ها نیز استفاده می کنیم که در مبحث مربوطه بیشتر با آن آشنا می شویم. علاوه بر موارد ذکر شده از این کادر جهت حرکت بین سلول ها نیز استفاده می کنیم.

نوار فرمول (formula bar)

از این نوار برای نمایش یا ویرایش محتویات هر سلول می توان استفاده کرد. به طور مثال اگر پهنه ای سلول برای نمایش محتویات سلول کافی نباشد برای دیدن همه محتویات از نوار فرمول استفاده می کنیم یا اگر سلولی حاوی فرمول باشد بعد از به ثبت رسیدن فرمول در سلول ما فقط حاصل فرمول را در سلول مورد نظر می بینیم و برای دستیابی به خود فرمول یکی از چندین راه موجود استفاده از همین نوار فرمول می باشد.

در کنار نوار فرمول علامت می بینیم. با کلیک بر روی این علامت کادر Insert Function برای ما باز می شود که از این کادر می توان برای دسترسی به توابع موجود در اکسل استفاده کرد.

Excel

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

نوار Headings

این دو نوار افقی و عمودی که شامل حروف انگلیسی و اعداد می‌باشند، معرفی کننده نام هر ستون و شماره هر سطر هستند. حروف انگلیسی بیان کننده نام ستون‌ها و اعداد بیان کننده شماره هر سطر هستند.

در Excel 2007 به صورت پیش فرض ۱۶۳۸۴ ستون و ۱۰۴۸۵۷۶ سطر داریم.

در اکسل هر سلول آدرس منحصر به فردی دارد و این آدرس‌ها را از طریق این دو نوار تشخیص می‌دهیم. به این ترتیب که در هر سلولی که باشیم ابتدا نام ستون آن سلول و سپس شماره سطر آن سلول را در نظر می‌گیریم. به

مثال زیر توجه کنید:

	A	B	C
1			
2			
3		excel	
4			
5			
6			
7			

می‌خواهیم بینیم عبارت excel در کدام سلول نوشته شده، ابتدا به ستون نگاه می‌کنیم، در ستون B و سپس به سطر، که در سطر ۳ نوشته شده. پس آدرس سلول B3 می‌باشد.

هر گاه به سلولی اشاره کنیم مانند شکل مقابل نام ستون و شماره سطر

آن در نوار High light.Heading می‌شود و هم چنین می‌توان آدرس سلول را در کادر نام هم مشاهده کرد.

نوار کاربرگ (worksheet)

به هر فایل اکسل کتاب کار(Work Book) یا کاربرگ دان می‌گویند. هر کتاب کار شامل تعدادی کاربرگ یا صفحه کاری (worksheet) است. به هر یک از این صفحات کاری یک sheet می‌گوییم. هر کاربرگ یا sheet شامل تعدادی سطر و ستون است که از برخورد این سطر و ستون‌ها هر سلول به وجود می‌آید، که طریقه نامگذاری این سلول‌ها را در مرحله قبل متذکر شدیم. به طور پیش فرض هر کتاب کار شامل ۳ صفحه کاری است اما می‌توان تعداد این صفحات کاری را نیز بیشتر کرد. از طریق نوار زیر می‌توان نام هر صفحه کاری را مشاهده کرد و برای داخل شدن به هر صفحه می‌توان روی نام آن صفحه کلیک کرد.

زمانی که تعداد صفحات کاری بیشتر از فضای در نظر گرفته شده برای تعداد صفحات است، برای حرکت بین نام صفحات و دیدن نام سایر صفحات از ابزارهای حرکتی کنار نوار کاربرگ استفاده می‌کنیم. ترتیب این ابزارها در زیر

آمده است:

حرکت روی اولین sheet

حرکت روی sheet های سمت چپ sheet جاری

حرکت روی sheet های سمت راست sheet جاری

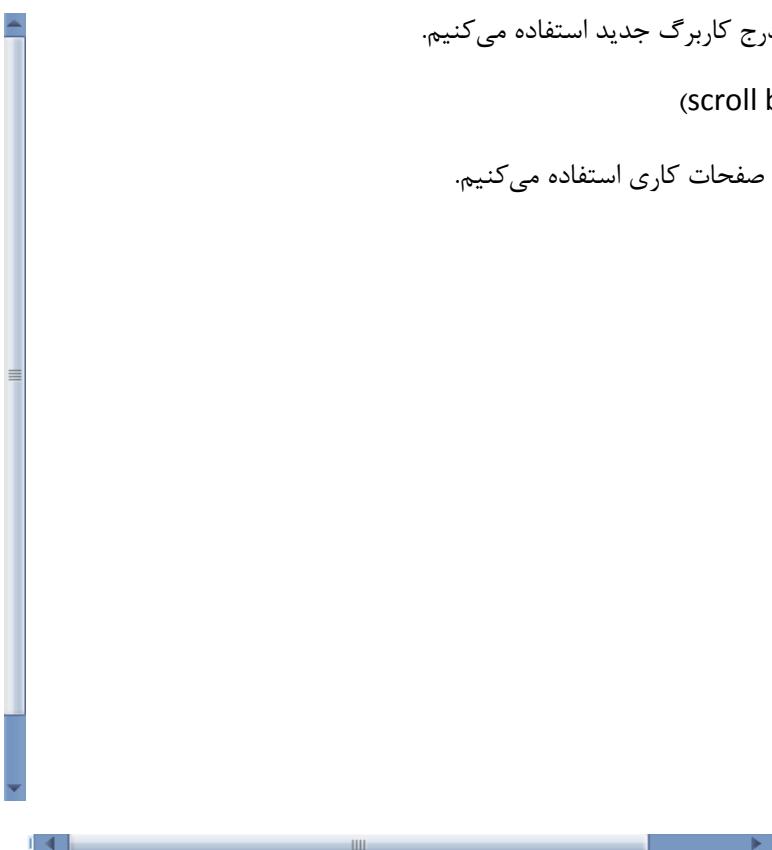
حرکت روی آخرین sheet

با کلیک روی دکمه های بالا محتویات sheet نمایان نمی شود و برای دیدن محتویات sheet باید روی آن کلیک کرد.

از این دکمه جهت درج کاربرگ جدید استفاده می کنیم.

(scroll bar)

از این دو نوار جهت حرکت بین صفحات کاری استفاده می کنیم.

(status bar)

در این نوار به طور کلی وضعیت سلول ها را مشاهده می کنیم، و می توان تنظیمات نمایشی دیگری نظری وضعیت صفحه کلید، استفاده از Autosum، ابزار بزرگ نمایی، انواع حالات نمایش کاربرگ و... را روی این نوار انجام داد تا در صورت اجرای هر کدام از آن ها روی این نوار آن اطلاعات را مشاهده کنیم.

یکی از ابزارهای کاربردی و مهم روی این نوار، ابزار Zoom می باشد که با به حرکت

در آوردن نوار لغزان Slider Bar این ابزار می توان میزان نمایش صفحه را به سرعت

جمهاد
دینی

۱۳۴۹

وحدت و علیم

مرکز آموزشی

Excel

100%

ابزار بعدی Zoom است که با کلیک روی آن کادر محاوره‌ای Zoom ظاهر می‌شود.

سه ابزار بعدی جهت نحوه نمایش کاربرگ در این نوار قرار داده شده‌اند.

فصل دوم: عملیات بر روی کاربرگ و سلول‌ها

وارد کردن داده‌ها و رسم جداول

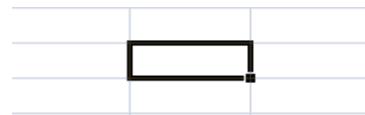
همان گونه که در مطالب گذشته خواندیم صفحات کاری به صورت پیش فرض جدول بندی شده‌اند و برای رسم جداول کافی است تا داده‌های خود را در سلول‌های مورد نظر وارد کنیم. برای وارد کردن داده‌ها در سلول کافی است روی سلول کلیک کرده و داده‌های خود را تایپ کنیم و سپس محتویات را به یکی از روش‌های زیر در سلول به ثبت برسانیم.

❀ برای به ثبت رسیدن محتویات کافی است پس از به اتمام رسیدن تایپ از کلید Enter استفاده کنیم یا از

علامت که در کنار F_x موجود در نوار فرمول است استفاده کنیم یا با استفاده از ماوس روی سلول دیگری کلیک کنیم و یا با Arrow keys از سلول خارج شویم.

نکته: وقتی در سلولی قرار می‌گیریم اطراف سلول فوق کمی پر رنگ‌تر از سایر سلول‌ها شده و به آن سلول فعال

می‌گوییم.

پس از وارد کردن داده‌ها در سلول و به ثبت رسیدن آن‌ها اکسل به صورت پیش فرض نوع داده‌آن‌ها را تعیین می‌کند. به طور مثال اگر هر کاراکتری غیر از اعداد و علائم (., :, /, ./, ^, *, -, +) را وارد کنیم اکسل آن‌ها را متنی در نظر گرفته و آن‌ها را به دیواره چپ سلول می‌چسباند (در زبان فارسی به صورت پیش فرض متن‌ها به دیواره راست می‌چسبند) و اگر از اعداد استفاده کنیم اکسل نوع داده را عددی در نظر گرفته و آن را به دیواره سمت راست می‌چسباند و مثلاً اگر عدد کسری ۱/۲ را وارد کنیم اکسل به جای این که این عبارت را عدد کسری در نظر بگیرد و ما عدد ۱/۲ را ببینیم عبارت ۰۲-jan را می‌بینیم زیرا اکسل علامت / را برای داده‌هایی از نوع تاریخ در نظر می‌گیرد و به همین ترتیب برای سایر علائم اکسل انواع داده‌های دیگری را در نظر می‌گیرد که در فصل بعد بیشتر با آن‌ها آشنا می‌شویم.

حذف محتویات سلول ها

اگر از ورود داده به سل منصرف شویم یعنی بخواهیم قبل از به ثبت رسیدن اطلاعات محتویات را حذف کنیم می توانیم از کلید ESC استفاده کنیم هم چنین می توانیم از علامت که در کنار F_x موجود در نوار فرمول است استفاده کنیم.

اما اگر اطلاعات در سلول به ثبت رسیده باشد و بخواهیم کل محتویات سلول حذف شود کافی است روی سلول قرار بگیریم و از کلید Delete استفاده کنیم و اگر بخواهیم از محتویات سلول یک یا چند کاراکتر را حذف کنیم ابتدا Backspace باید محتویات سلول را فعال کرده، کاراکترهای مورد نظر را انتخاب کنیم و آنها را با کلیدهای Delete یا space حذف کنیم.

برای فعال کردن محتویات سلول باید روی سلول قرار بگیریم و یکی از روش های زیر را انتخاب کنیم:

۱- دابل کلیک روی سلول

۲- فشردن کلید F2

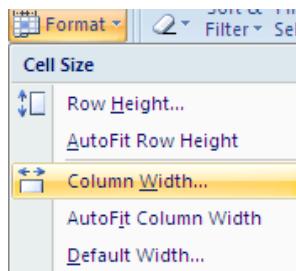
۳- استفاده از نوار فرمول

تنظیم عرض ستون و ارتفاع سطر

پس از وارد کردن داده ها در سلول در صورتی که عرض محتویات از عرض ستون بیشتر شد می توان عرض ستون را تغییر داد. هم چنین در صورتی که ارتفاع داده ها از ارتفاع سطر بیشتر شد می توان ارتفاع سطر را نیز تغییر داد. برای تغییر عرض ستون به دو روش می توان عمل کرد:

روش اول:

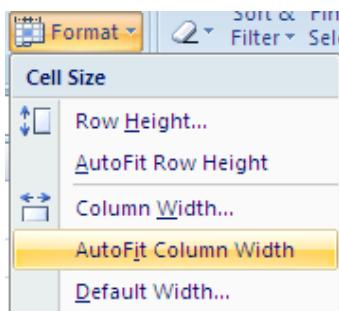
از تاب Home و گروه Cells روی دستور Format کلیک کرده و دستور column width را انتخاب می کنیم.

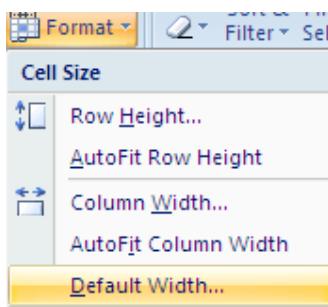
پس از انتخاب دستور Column Width کادر محاوره‌ای باز شده و می‌توان مقدار مورد نظر را بر حسب کاراکتر وارد کرد و عرض ستون را تغییر داد.

در صورتی که دستور Auto fit column width را انتخاب کنید پهنه‌ای ستون را به اندازه پهنه‌ای داده‌ای که در سلول وارد کرده‌اید تغییر می‌دهد.

در صورتی که دستور Default Width را انتخاب کنید می‌توان مقدار پیش فرض پهنه‌ای ستون‌ها را تعیین کرد. توجه داشته باشید که اگر از دو روش قبل برای تغییر عرض چند ستون استفاده کرده باشید، عرض آن چند ستون به مقدار پیش فرض تغییر سایز نمی‌دهد.

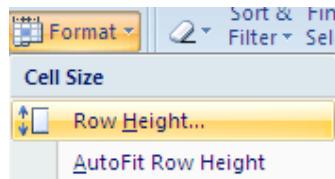
روش دوم:

در این روش برای تغییر عرض ستون عمل Drag & Drop را بین خط مرزی ستونی که می‌خواهیم عرضش را تغییر دهیم و ستون بعد از آن انجام می‌دهیم. (در این حالت شکل ماوس به حالت تغییر پیدا می‌کند.) برای تغییر ارتفاع سطر نیز به دو روش می‌توان عمل کرد:

روش اول:

Excel

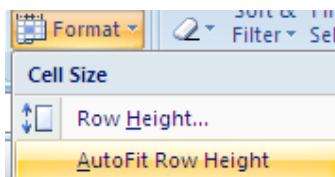
از تب Home، گروه Cells روی دستور Format کلیک می‌کنیم و دستور Row Height را انتخاب می‌کنیم.

سپس کادر محاوره‌ای Row Height باز شده می‌توان ارتفاع مورد نظر را بر حسب Point (یک واحد اندازه‌گیری محسوب می‌شود.) برای سطراها در نظر گرفت.

در صورتی که دستور Auto fit row height را انتخاب کنیم ارتفاع سطر به اندازه ارتفاع داده‌ها تغییر پیدا می‌کند.

روش دوم:

در این روش برای تغییر ارتفاع سطر عمل Drag & Drop را بین خط مرزی سطرا که می‌خواهیم ارتفاعش را تغییر دهیم و سطر پایین آن انجام می‌دهیم. (در این حالت شکل ماوس به حالت تغییر پیدا می‌کند)

نکته: مقدار پیش فرض عرض ستون‌ها ۸.۴۳ کاراکتر در نظر گرفته شده است به این معنی که در سلول‌ها تا ۸ یا ۹ کاراکتر می‌توان داده وارد کرد و داده‌های بعد از آن از عرض سلول تجاوز می‌کنند. هم چنین مقدار پیش فرض برای ارتفاع سطرا ۱۵ Point با اندازه قلم پیش فرض که ۱۱ می‌باشد در نظر گرفته شده که در صورت افزایش سایز قلم اندازه ارتفاع سطرا نیز افزایش پیدا می‌کند.

عدم نمایش سطر و ستون ها

برای عدم نمایش سطر و ستون از تب Home، گروه Cells دستور Format و گروه Visibility دستور Hide & Unhide را انتخاب می کنیم. گزینه های این دستور به شرح زیر است:

Hide Rows: سطرهای انتخابی را مخفی می کند.

Hide Columns: ستون های انتخابی را مخفی می کند.

Hide Sheet: کاربرگ جاری را مخفی می کند.

سه دستور زیر به ترتیب سطر، ستون و کاربرگ انتخابی را از حالت مخفی خارج می کند.

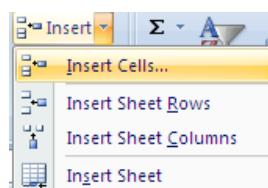
اضافه کردن سلول، سطر، ستون و کاربرگ

اضافه کردن سلول:

برای اضافه کردن سلول ابتدا در سلولی که می خواهیم قبل از آن سلول اضافه شود قرار می گیریم و سپس به یکی از

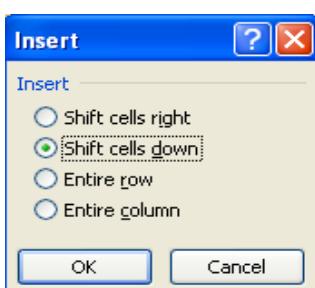
دو روش زیر عمل می کنیم:

۱- از تب Home و گروه Cells روی دستور Insert کلیک کرده و دستور cells را انتخاب کنیم.

۲- کلیک راست روی سلول و انتخاب دستور Insert ....

پس از اجرای دستور Insert کادر محاوره ای Insert cell باز می شود که با انتخاب هر یک از دستورهای این منو می توان سلول جدید را در موقعیتی از سلول جاری درج کرد.

با انتخاب این دستور سلول جاری یک ستون به Shift cells right

راست حرکت داده می شود و سلول جدید جای آن را می گیرد.

Excel

○ Shift cells down: با انتخاب این دستور سلول جاری یک سطر به پایین حرکت داده می‌شود و سلول

جدید جای آن را می‌گیرد.

نکته: در هر دو روش بالا برای درج سلول، بعد از انتخاب یکی از دو دستور دکمه Insert Option در صفحه درج شده تا تعیین کند سلول جدید با چه شکل ظاهری نسبت به سلول‌های قبل و بعد خود ظاهر شود. برای باز کردن

این دکمه کافی است روی علامت که در انتهای سلول قرار می‌گیرد کلیک کنید.

گزینه‌های این دکمه به شرح زیر هستند:

.Format save as above: سلول جدید قالب و شکل ظاهری سلول بالای خود را می‌گیرد.

.Format save as below: سلول جدید قالب و شکل ظاهری سلول پایین خود را می‌گیرد.

.Clear formatting: سلول جدید بدون قالب خاصی ایجاد می‌شود.

.Entire Row: یک سطر قبل از سطر جاری اضافه می‌کند.

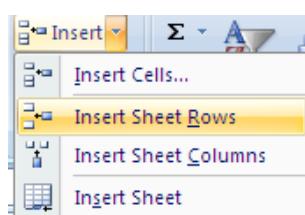
.Entire Column: یک ستون قبل از ستون جاری اضافه می‌کند.

اضافه کردن سطر:

برای اضافه کردن سطر باید در سطربالی باشیم که می‌خواهیم سطر جدید، قبل از آن ایجاد شود و سپس به یکی از

دو روش زیر عمل کنیم:

۱- از تب Home و گروه Cells روی دستور Insert کلیک کرده و دستور Insert Sheet Row را انتخاب کنیم.

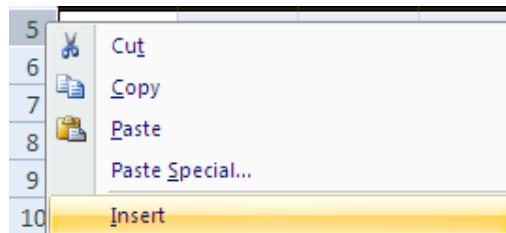

۲- کلیک راست روی شماره سطربالی که می‌خواهیم سطر جدید قبل از آن ایجاد شود و انتخاب دستور Insert به این ترتیب سطر جدید ایجاد می‌شود.

Excel

وامد علم و مددت
مرکز آموزشی

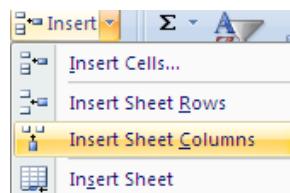
اضافه کردن ستون:

برای اضافه کردن ستون باید در ستون بایستیم که می خواهیم ستون جدید قبل از آن ایجاد شود و سپس به یکی از

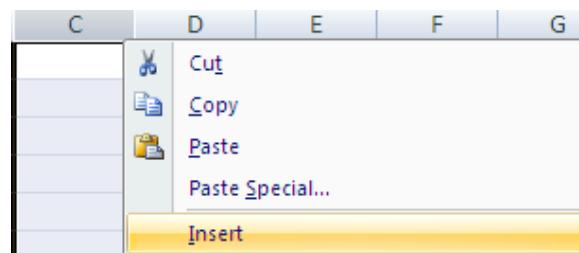
دو روش زیر عمل کنیم:

۱- از تب Home و گروه Cells روی دستور Insert Sheet Column کلیک کرده و دستور Insert را انتخاب

کنیم.

۲- کلیک راست روی نام ستونی که می خواهیم ستون جدید قبل از آن ایجاد شود و انتخاب دستور Insert، به این ترتیب ستون جدید ایجاد می شود.

اضافه کردن کاربرگ:

برای اضافه کردن کاربرگ نیز باید قبل از کاربرگی که می خواهیم کاربرگ جدید در قبل از آن ایجاد شود قرار گیریم

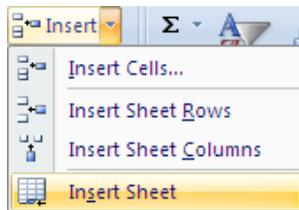
و به یکی از روش های زیر عمل کنیم:

۱- از تب Home و گروه Cells روی دستور Insert Sheet کلیک کرده و گزینه Insert را انتخاب کنیم.

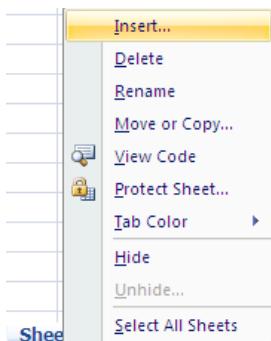
Excel

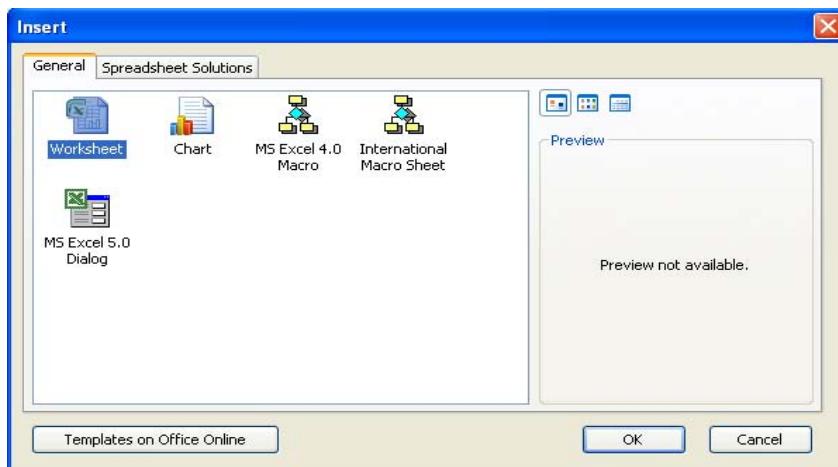
وامد علم و منصب
مرکز آموزشی

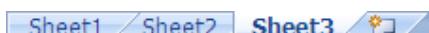
۲- روی نام Sheet کلیک راست کرده و گزینه ... Insert را انتخاب کنیم.

سپس در کادر محاوره‌ای باز شده نوع کاربرگی که می‌خواهیم ایجاد شود را انتخاب می‌کنیم که در این قسمت دستور Work Sheet را انتخاب می‌کنیم.

۳- از دستور (Insert Work Sheet) که معادل کلیدهای ترکیبی Shift + F11 می‌باشد و در انتهای نوار Sheet ها قراردارد استفاده کنیم، که در این صورت کاربرگ جدید در انتهای کاربرگ‌های موجود اضافه می‌شود.

نکته: در صورتی که به تعداد مشخصی بخواهیم سطر و ستون و کاربرگ اضافه یا حذف کنیم باید به همان تعداد انتخاب و سپس اضافه و حذف کنیم.

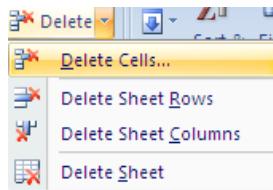
حذف سلول، سطر، ستون و کاربرگ

حذف سلول:

Excel

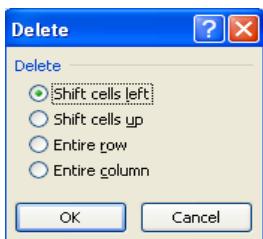
برای حذف سلول ابتدا باید سلول مورد نظر را انتخاب کنیم و سپس یکی از دستورهای زیر را اجرا کنیم:

- از تب Home و گروه Cells روی دستور Delete کلیک کرده و گزینه cells را انتخاب کنیم.

- کلیک راست روی سلول و انتخاب گزینه Delete.

با انجام دستور بالا قادر محاوره‌ای Delete cells باز شده که با انتخاب هر کدام از گزینه‌ها می‌توان سلول مورد نظر را حذف کرد.

○ سلول جاری حذف شود و سلول‌های سمت راست Shift cells Left

سلول جاری، جای این سلول را بگیرد.

○ سلول جاری حذف شود و سلول‌های سمت پایین Shift Cells Up

سلول جاری، جای این سلول را بگیرد.

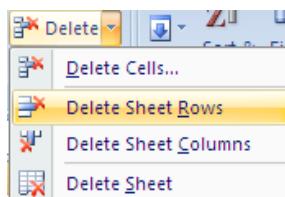
○ سطر جاری را حذف می‌کند. Entire row

○ ستون جاری را حذف می‌کند. Entire Column

حذف سطر:

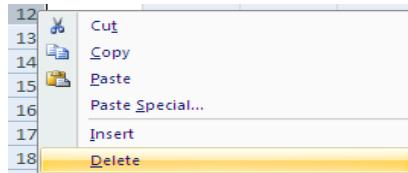
برای حذف سطر باید سطرباله خواهیم حذف شود را انتخاب کنیم و سپس به یکی از دو روش زیر عمل کنیم:

- از تب Home و گروه Cells روی دستور Delete Sheet Row کلیک کرده و گزینه Delete را انتخاب کنیم.

- کلیک راست روی شماره سطرباله خواهیم حذف شود و انتخاب گزینه Delete، به این ترتیب سطر انتخابی حذف می‌شود.

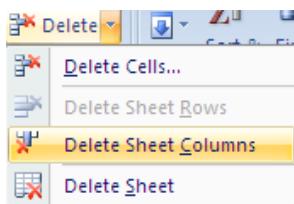
Excel

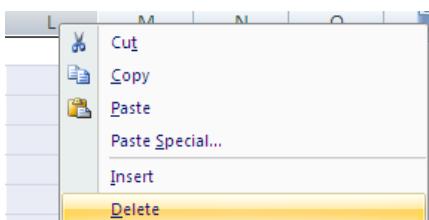
حذف ستون:

برای حذف ستون باید ستونی که می‌خواهیم حذف شود را انتخاب کنیم و سپس به یکی از دو روش زیر عمل کنیم:

- ۱- از تب Home و گروه Cells روی دستور Delete کلیک کرده و گزینه Column را انتخاب کنیم.

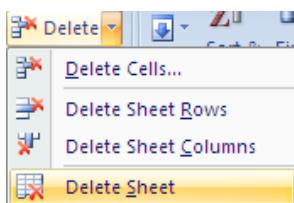
- ۲- کلیک راست روی نام ستونی که می‌خواهیم حذف شود و انتخاب دستور Delete، به این ترتیب ستون جاری حذف می‌شود.

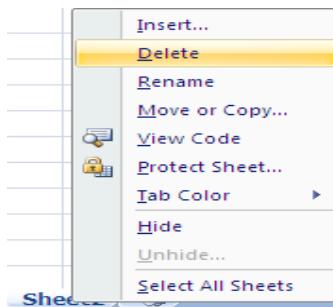
حذف کاربرگ:

برای حذف کاربرگ ابتدا در کاربرگ مورد نظر قرار گرفته و به یکی از دو روش زیر عمل می‌کنیم:

- ۱- از تب Home و گروه Cells روی دستور Delete کلیک کرده و گزینه Sheet را انتخاب کنیم.

- ۲- روی نام Sheet کلیک راست می‌کنیم و گزینه Delete را انتخاب می‌کنیم.

حرکت بین سلول‌ها

برای حرکت بین سلول‌ها می‌توان از دو ابزار mouse و keyboard و همچنین از Name Box استفاده کرد.

حرکت بین سلول‌ها با استفاده از mouse:

در این روش از نوارهای پیمایشی استفاده می‌کنیم.

با کشیدن جعبه پیمایشی می‌توان بین سلول‌ها حرکت کرد.

اگر در فضای خالی نوار پیمایشی کلیک کنیم با توجه به میزان بزرگ‌نمایی کاربرگ،

به تعداد سطرها و ستون‌هایی که می‌بینیم، به قبیل یا بعد حرکت می‌کنیم.

با کلیک روی هر یک از فلش‌هایی که در ابتدا و انتهای نوار پیمایشی قرار گرفته‌اند

به اندازه یک سطر یا یک ستون حرکت می‌کنیم.

حرکت بین سلول‌ها با استفاده از keyboard:

برای حرکت بین سلول‌ها باید از کلیدهای **ctrl** و کلیدهای حرکتی استفاده کنیم که در زیر بیشتر با آن‌ها آشنا

می‌شویم.

Excel

- حرفت به اولین سلول سطر جاری: CTRL + Right Arrow
- حرفت به آخرین سلول سطر جاری: CTRL + Left Arrow
- حرفت به اولین سلول ستون جاری: CTRL + Up Arrow
- حرفت به آخرین سلول ستون جاری: CTRL + Down Arrow
- حرفت به اولین سلول کاربرگ جاری: CTRL + home
- انتقال به سلول بعدی در راستای افقی (سطری): Tab
- انتقال به اولین سلول سطر جاری: Home
- به اندازه‌ای از سطرا که می‌بینیم به سمت بالای کاربرگ حرکت می‌کنیم: Page Up
- به اندازه‌ای از سطرا که می‌بینیم به سمت پایین کاربرگ حرکت می‌کنیم: Page Down
- نسبت به جهت‌های شان یک سلول حرکت می‌کنند: Arrow Keys

حرکت بین سلول‌ها با استفاده از Name Box

به منظور قرارگرفتن در یک سلول خاص می‌توانیم از کادر نام استفاده کنیم به این ترتیب که آدرس سلول مورد نظر را در کادر نام تایپ می‌کنیم و کلید Enter را می‌زنیم.

انتخاب سلول‌ها

برای انجام تمامی ویرایشها ابتدا باید سلول‌ها انتخاب شوند (منظور از انتخاب شدن رنگی شدن یا همان Highlight است).

برای انتخاب سلول‌ها از دو وسیله ماوس و صفحه کلید و یا از کادر نام استفاده کنیم.

انتخاب سلول‌ها با ماوس

- ۱- زمانی که سلول‌ها متواالی هستند باید از عمل Drag and Drop استفاده کنیم. یعنی ماوس را روی اولین سلول از محدوده برد و کلیک می‌کنیم، کلیک را نگه‌داریم و ماوس را تا آخرین سلول از محدوده می‌کشیم.
- ۲- راه دیگر برای انتخاب سلول‌های متواالی این است که روی اولین سلول از محدوده کلیک کنیم و کلید Shift را نگه‌داریم و روی آخرین سلول از محدوده نیز کلیک کنیم به این ترتیب سلول‌های مابین دو کلیک انتخاب می‌شوند.

Excel

۳- زمانی که سلول‌ها پراکنده هستند ابتدا کلید Ctrl را گرفته بعد تک تک روی سلول‌ها کلیک می‌کنیم و اگر محدوده‌ای از سلول‌ها بود همراه نگهداشتن Ctrl عمل درگ را نیز انجام می‌دهیم تا سلول‌ها و ناحیه‌های گسسته نیز انتخاب شوند.

انتخاب سلول‌ها با صفحه کلید

در انتخاب سلول‌ها با صفحه کلید سلول‌ها حتماً باید متوالی باشند.

- در این روش برای انتخاب سلول‌ها باید کلید Shift را نگهداریم و از ابزارهای حرکتی صفحه کلید استفاده کنیم.
مثلاً shift +Home از سلوی که هستیم تا اولین سلول سطر جاری انتخاب می‌شود.

انتخاب سلول‌ها با کادر نام

در این روش در کادر نام آدرس سلول اول از محدوده را تایپ می‌کنیم سپس علامت دو نقطه (:) را نیز وارد می‌کنیم و سپس آدرس سلول آخر از محدوده را وارد می‌کنیم و کلید Enter از صفحه کلید را می‌زنیم.

در مثال بالا بعد از زدن کلید Enter محدوده A2 تا H10 انتخاب می‌شود.

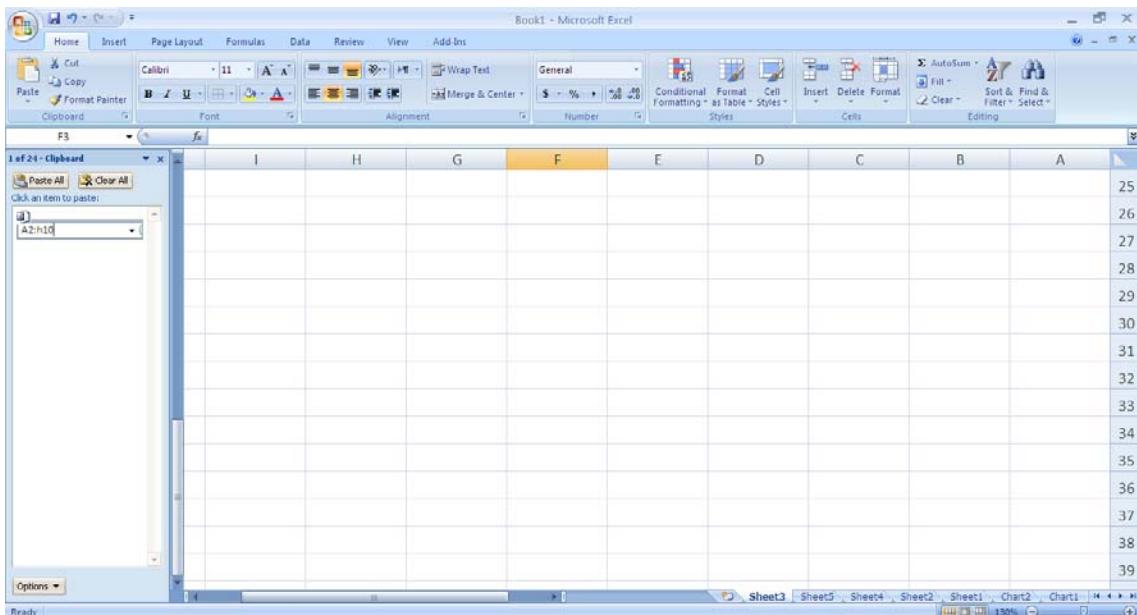
جابجایی و انتقال سلول‌ها

به منظور جلوگیری از انجام امور تکراری می‌توان از فرآینین مربوط به جابجایی و انتقال (Copy و Cut) استفاده کرد.

جابجایی یا Copy سلول‌های اصلی را در محل اولیه خود نگه میدارد و در محل جدید یک نسخه از آن‌ها را نیز قرار می‌دهد. اما انتقال سلول‌ها را از محل اولیه برداشته و در محل جدید قرار می‌دهد.

سلول‌هایی که copy و cut شوند در حافظه موقتی به نام Clipboard نگهداری می‌شوند، و برای انتقال آن‌ها از Clipboard به مکان جدید باید از دستور Paste استفاده کنیم در واقع چسباندن آیتم جابجا شده به محل جدید است.

در حافظه clipboard تا ۲۴ آیتم آخری که انتقال یا جابجا کرده باشیم نگهداری می‌شود. و برای چسباندن آیتم‌ها از این حافظه به محل جدید فقط روی آن‌ها کلیک می‌کنیم. برای نمایش Clipboard از سربرگ Home Clipboard فریم clipboard روی علامت فلش در پایین این کادر کلیک می‌کنیم تا این حافظه در یک قاب کنار محیط کاری نمایان شود.

روش‌های انتقال (Cut)

۱- کلیک راست و انتخاب دستور cut

۲- از سربرگ Home و فریم Clipboard و انتخاب دستور Cut

۳- استفاده از کلیدهای ترکیبی Ctrl + X

Excel

روش‌های نسخه برداری (Copy)

- ۱- کلیک راست و انتخاب دستور copy
- ۲- از سربرگ Home و فریم Clipboard و انتخاب دستور copy
- ۳- استفاده از کلیدهای ترکیبی Ctrl + C

روش‌های چسباندن (Paste)

- ۱- کلیک راست و انتخاب دستور Paste
- ۲- از سربرگ Home و فریم Clipboard و انتخاب دستور Paste
- ۳- استفاده از کلیدهای ترکیبی Ctrl + V

جابجایی سلول‌ها با استفاده از Move

برای جابجایی سلول‌ها می‌توانیم از ماوس نیز استفاده کنیم به این ترتیب که ماوس را روی کادر سلولی که می‌خواهیم جابجا شود برد و زمانی که ماوس به یک فلش چهارسویه تبدیل شد عمل درگ را انجام می‌دهیم.
نکته: در حالت Move اگر کلید Ctrl را نیز نگهداشیم عمل Copy انجام می‌شود.

افزودن یادداشت متنی به سلول (Comment)

یکی از ویژگی‌های اکسل درج توضیح در یک سلول جهت مشخص کردن موضوعی برای کاربر است، به این توضیحات متنی غیر قابل چاپ یادداشت متنی یا Comment می‌گوییم.

درج Comment در یک سلول

- ۱- کلیک راست روی سلول و انتخاب دستور Insert Comment
- ۲- از سربرگ Review، فریم Comment و انتخاب دستور New Comment

Excel

پس از انتخاب دستور یادداشت جدید کادر متنی باز شده و شما پیغام مورد نظر خود را برای کاربر وارد می‌کنید. بعد

از اتمام وارد کردن پیغام، کافی است روی یکی دیگر از سلول‌های صفحه کلیک کنید تا پیغام برای سلول در نظر

A screenshot of Microsoft Excel. A yellow comment box is overlaid on a table. The comment box contains the text "parinaz: نام دروس را وارد کنید." (parinaz: Enter the names of the subjects). The table has columns labeled "name" and "grade". The data rows are "excel" (grade 18), "access" (grade 14), and "power point" (grade 19). The cell containing "power point" has a red border.

گرفته شود.

برای مشاهده پیغام کافی است با ماوس روی سلول رفته تا کادر متنی ظاهر شود و کاربر پیام را ببیند.

سلول‌هایی که برای آن‌ها کادر متنی در نظر گرفته شود در سمت چپ بالای سلول آن‌ها علامت مثلث قرمز رنگی ثبت می‌شود که نشان دهنده وجود پیام است.

A screenshot of Microsoft Excel showing a table. The first column header "name" and the first data row "excel" both have small red triangle markers in their top-left corners, indicating comments are present in those cells.

ویرایش یادداشت متنی

برای ویرایش پیام وارد شده روی سلول حاوی پیام کلیک می‌کنیم و از تب Review و فریم Comment دستور انتخاب می‌کنیم.

حذف یادداشت متنی

برای حذف پیام در همان مسیر قبلی دستور Delete Comment را انتخاب می‌کنیم.

Excel

برای حرکت بین پیام‌هایی که برای سلول‌ها قرار دادیم کافی است از سربرگ Review و فریم Dstutorهای Previous و Next را انتخاب می‌کنیم.

به منظور نمایش دائم پیام‌ها ابتدا روی سلول حاوی پیام کلیک می‌کنیم و یکبار روی دستور Show/Hide کلیک می‌کنیم و برای مخفی شدن آن‌ها دوباره روی همین دستور کلیک می‌کنیم. (برای تک تک سلول‌ها همین کار را تکرار می‌کنیم)

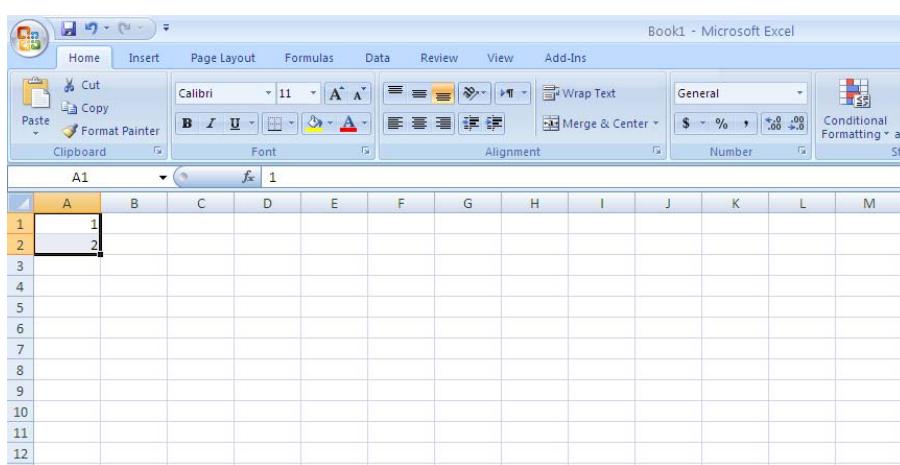
س را وارد کند	parinaz: نمرات دانشجویان را وارد کنید		grade	
			18	
access			14	
	power point		19	

برای اینکه تمامی پیام‌ها در صفحه مشاهده شوند کافی است روی Show All Comment کلیک کنیم.

Auto Fill

برای استفاده از اعداد دنباله دار، کافی است دو عدد اول از دنباله را در سلول‌ها تایپ می‌کنیم و سپس از خاصیت Auto Fill استفاده کنیم.

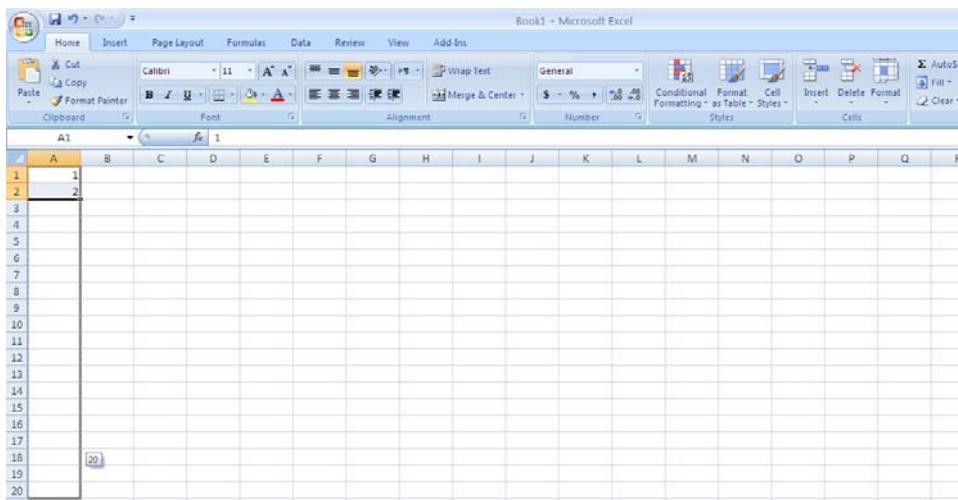
می‌خواهیم اعداد ۱ تا ۲۰ را در سلول‌های A1 تا A20 وارد کنیم، ابتدا باید در سلول A1 کلیک کنیم و عدد ۱ را وارد کنیم سپس در سلول A2 عدد ۲ را وارد کنیم و سپس دو سلول فوق را انتخاب کنیم.

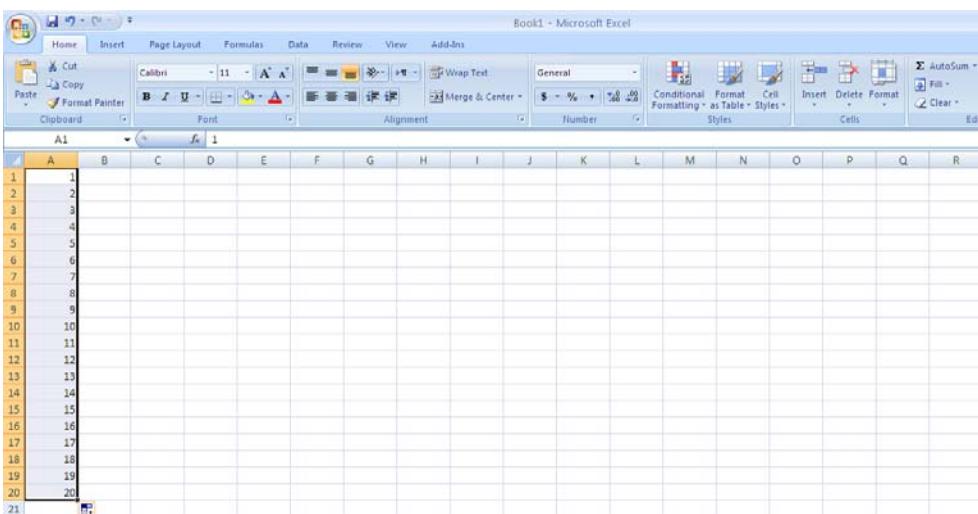
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	1											
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

سپس ماوس را روی مربع مشکی پایین سلول برد و تا سلول A20 درگ می‌کنیم.

Excel

و در نهایت اعداد به شکل زیر ظاهر می‌شوند.

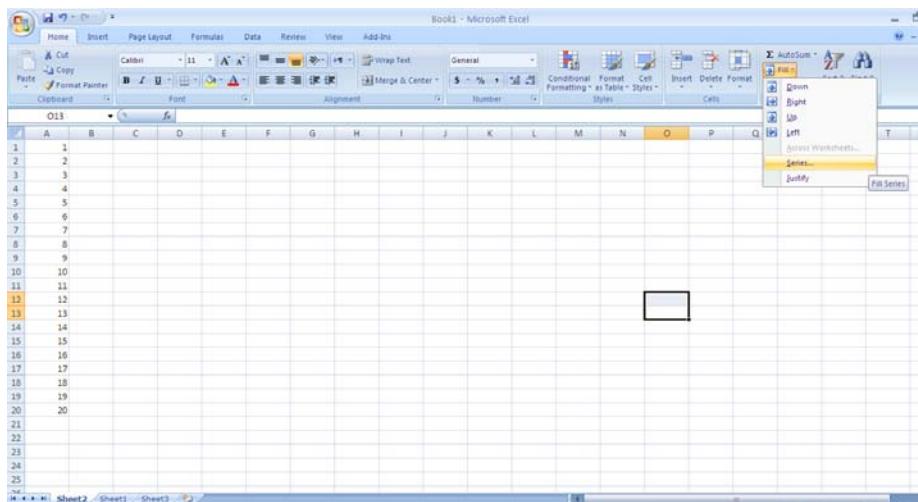

حال هر وقت بخواهیم سر فوق را در برگه‌ای داشته باشیم، کافی است دو عدد اول و دوم از سری را وارد کنیم تا سری ظاهر شود.

راه دوم:

باید اولین عدد از سری را در سلول مورد نظر وارد کنیم و به تعداد جملات سری سلول‌های مورد نظر را انتخاب کنیم. سپس از تب Home گروه Editing روی Fill کلیک می‌کنیم و در منوی ظاهر شده دستور Series را انتخاب می‌کنیم.

Excel

در کادر باز شده اگر بخواهیم عملیات به صورت ستونی انجام شوند Column و سطحی Row را انتخاب می‌کنیم.

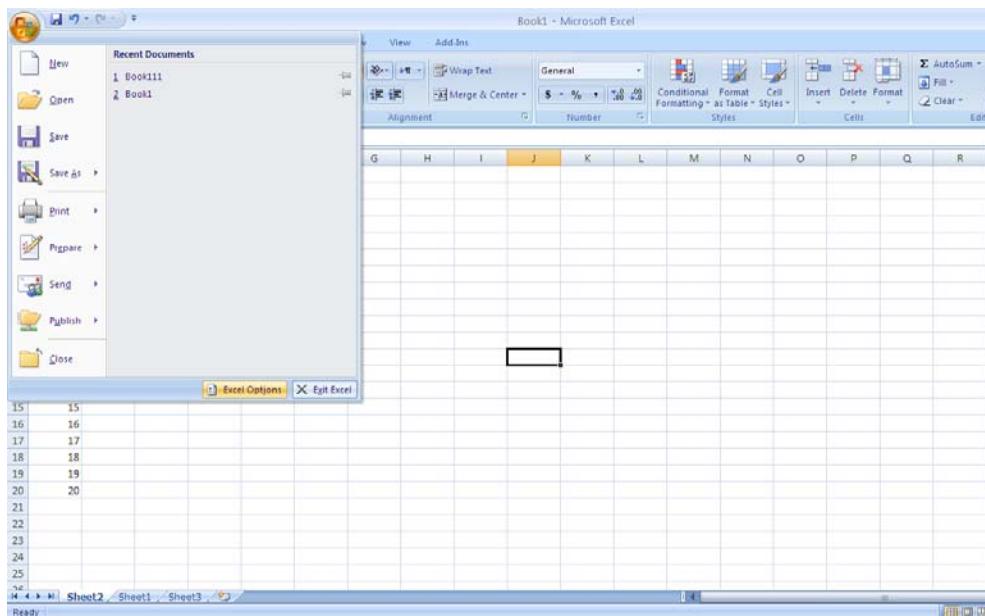

سپس از قسمت Type، گزینه Linear را انتخاب می‌کنیم و در Step Value میزان افزایش سری و در Stop Value مقدار جمله آخر سری را وارد می‌کنیم و در نهایت روی Ok کلیک می‌کنیم.

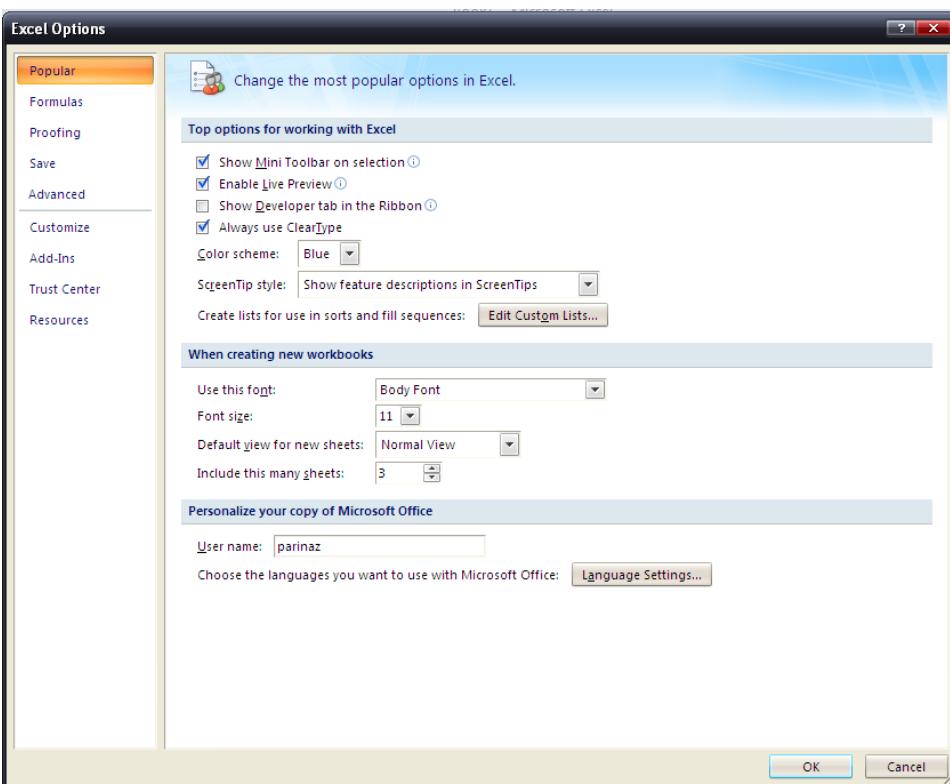
استفاده از Auto Fill برای مقادیر دلخواه

می‌خواهیم ایام هفته را در سلول‌ها وارد کنیم، برای این کار از دکمه Office Button روی کلیک می‌کنیم.

Excel

در کادر باز شده از گروه Popular روی دستور Edit Custom List کلیک می کنیم تا کادر Custom List باز شود.

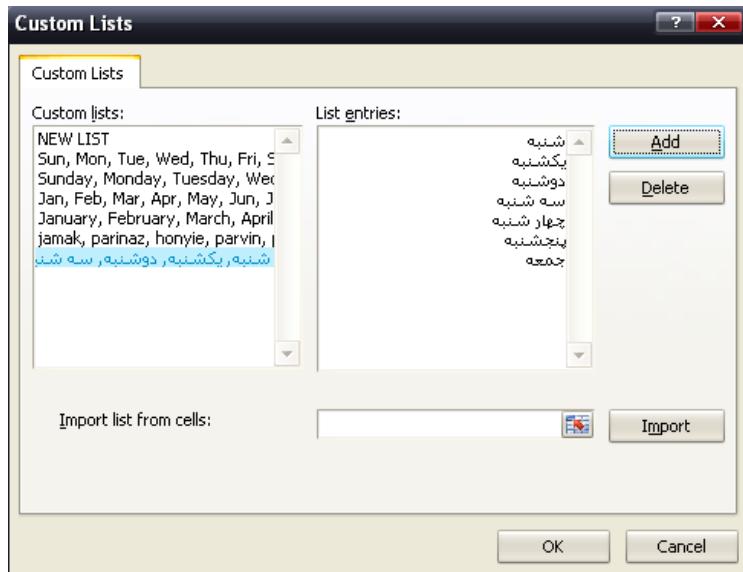

پس از باز شدن Custom List در ناحیه List Entry سری مورد نظر خود را وارد می کنیم و روی Add کلیک می کنیم.

Excel

وادی علم و صنعت
موزه آموزشی

سپس در یکی از سلول‌های کاربرگ یکی از جملات سری را وارد می‌کنیم و همان عمل Drag را انجام می‌دهیم تا سری مورد نظر در سلول‌ها قرار گیرد.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
1	1								شنبه								
2	2																
3	3																
4	4																
5	5																
6	6																
7	7																
8	8																
9	9																
10	10																
11	11																
12	12																
13	13																
14	14																
15	15																
16	16																
17	17																
18	18																
19	19																
20	20																

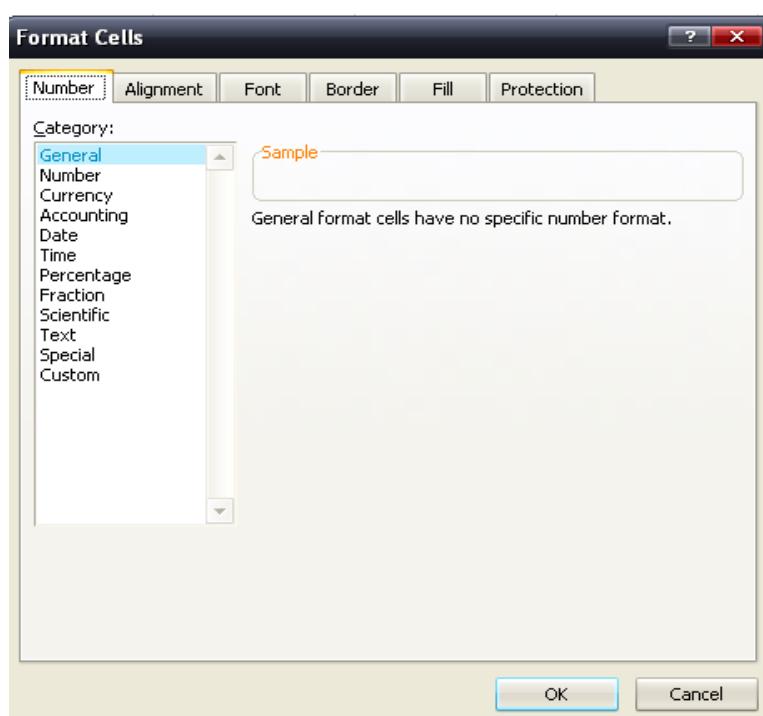
فصل سوم: قالب‌بندی سلول‌ها

قالب‌بندی سلول‌ها

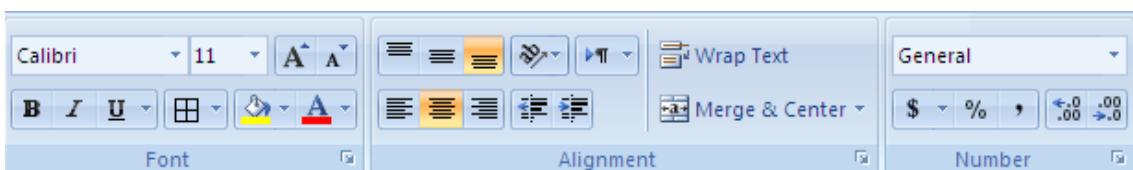
بعد از رسم جداول و وارد نمودن داده‌ها در سلول‌ها، به منظور تنظیمات ظاهری جهت زیباتر شدن جداول می‌توان آن‌ها را قالب‌بندی کرد. در واقع قالب‌بندی هر گونه تنظیمات ظاهری مانند تعیین نوع اعداد، رنگ نوشته‌ها، اندازه نوشته و... را شامل می‌شود که به بهتردیده شدن جدول کمک می‌کند.

در Excel ۲۰۰۷ قالب‌بندی از دو راه قابل انجام است.

راه اول: استفاده از کادر محاوره‌ای Format Cell

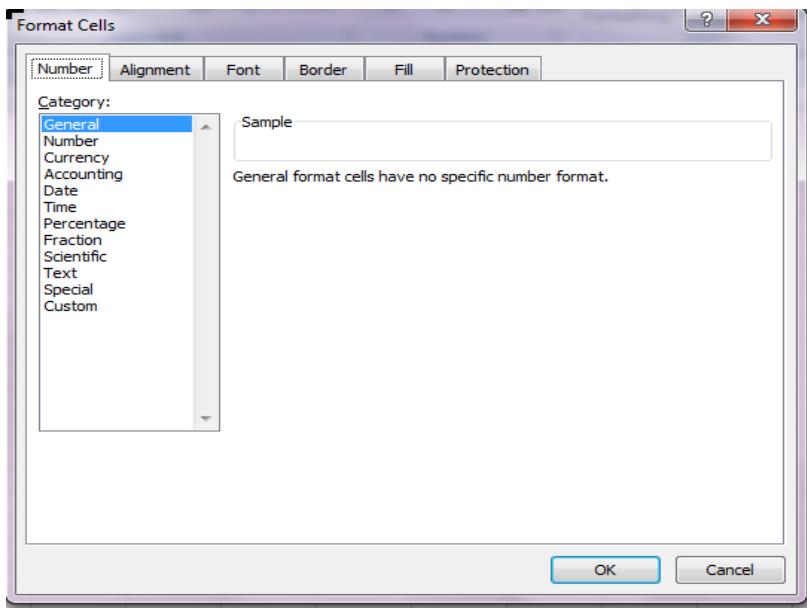

راه دوم: استفاده از تب Home و فریم‌های Font, Alignment, Number

قالب‌بندی سلول‌ها با استفاده از کادر محاوره‌ای Format cell

برای دسترسی به کادر محاوره‌ای Format cell از تب Home، گروه Format، دستور Format cells را انتخاب می‌کنیم تا کادر محاوره‌ای Format cells گشوده شود.

نکته: برای باز کردن کادر محاوره Format cell می‌توان از کلیدهای ترکیبی $Ctrl + 1$ نیز استفاده کرد.

این کادر شامل تب Number جهت تعیین فرمات عددی داده‌های ورودی، Alignment جهت تراز بندی Fill محتويات سلول‌ها، Font جهت تعیین اندازه، رنگ و سایر تنظیمات نوشتاری، Border کادر گذاری سلول‌ها، برای تنظیم رنگ زمینه سلول‌ها و در نهایت Protection برای محافظت از سلول‌ها می‌باشد که در ادامه با جزئیات آن‌ها آشنا می‌شویم.

۱. تب Number

همانگونه که در قبل اشاره شد از این تب جهت تعیین نوع داده‌ها بعد از ثابت شدن آن‌ها در سلول‌ها استفاده می‌کنیم.

نوع داده عمومی General •

نوع داده پیش فرض برای سلول‌هاست که با وارد شدن علائم خاص که معرف نوع داده‌است به آن نوع داده تغییر پیدا می‌کند. مثلاً اگر نوع داده سلولی را از حالت پیش فرض یعنی General تغییر ندهیم و در سلول علامت در صد(%) وارد کنیم، از general به percentage تغییر پیدا می‌کند.

Excel

• نوع داده عددی Number

برای وارد کردن داده هایی از نوع عدد و تنظیمات آن از این دستور استفاده می کنیم. اعداد به صورت پیش فرض به دیواره راست سلول می چسبند.

برای تنظیم تعداد ارقام اعشار عدد است. Decimal places

نکته: اگر در این قسمت برای داده ها تعداد ارقام اعشار تعیین کنیم و در سلول عدد را غیر اعشاری وارد کنیم به صورت پیش فرض به تعدادی که رقم اعشار در نظر گرفتیم صفر قرار می گیرد.

Use 1000 separator جدا کننده‌ی سه رقمی می باشد که برای بهتر نمایش داده شدن اعداد قابل استفاده است.

Negative Number برای تعیین شکل نمایش اعداد منفی در نظر گرفته شده که در این قسمت می توانیم تعیین کنیم اعداد منفی با علامت - یا با رنگ قرمز یا با پرانتز و رنگ مشکی و یا با پرانتز و رنگ قرمز نشان داده شوند.

• نوع داده ارزی Currency

از این فرمت برای سلول هایی که قرار است محتويات پولی داشته باشند استفاده می کنیم. در این قسمت نیز با دستور Decimal places تعداد ارقام اعشار را تعیین می کنیم و از قسمت Symbols نحوه نمایش اعداد منفی را تعیین می کنیم و از گزینه Negative Number به منظور تعیین نوع واحد پولی (ریال، \$، €,...) استفاده می کنیم.

• نوع داده ارزی Accounting

این نوع داده شبیه به Currency می باشد با این تفاوت که اعداد منفی را قبول نمی کند. نکته: در داده های ارزی، واحد پول پیش فرض بستگی به نوع تنظیمات منطقه‌ای و زبان در Control panel سیستم دارد.

• نوع داده تاریخ Date

از این قسمت با تعیین منطقه (کشور) می توان مدل های مختلف تاریخ را برای سلول ها در نظر گرفت. تاریخ ها به دو دسته Short Date و Long Date تقسیم می شوند، که می توان یکی از آن ها را انتخاب کرد. نکته قابل توجه این است که در نوع داده Date می توان تاریخ های میلادی و قمری را بر حسب نوع

Excel

تقویم تعیین کرد. تاریخ‌های شمسی معمولاً به صورت Text در نظر گرفته می‌شوند. یعنی توابع مربوط به تاریخ روی تاریخ هجری شمسی تاثیری ندارد.

در قسمت Locate نوع منطقه را تعیین می‌کنیم و در قسمت Type فرمت تاریخ را تعیین می‌کنیم.

• نوع داده زمان Time

در این قسمت می‌توان برای داده‌هایی از نوع زمان استفاده کرد. از قسمت Locate منطقه را تعیین می‌کنیم و از قسمت Type فرمت نمایش زمان را تعیین می‌کنیم.

نکته: در داده‌های Date و Time در قسمت Type چند فرمت ستاره‌دار مشاهده می‌کنیم، این فرمت‌ها

تابع تنظیمات منطقه‌ای و زبان Control panel می‌باشند.

• نوع داده درصد Percentage

برای داده‌هایی که از نوع درصد هستند می‌توانیم از این فرمت ورودی استفاده کنیم.

با تعیین دقت اعشار در کادر Decimal places می‌توان تعداد ارقام اعشار را تعیین کرد. (بر فرض مثال:

(/.10

• نوع داده کسری Fraction

علامت / صرفا در اکسل برای داده‌های تاریخ در نظر گرفته شده، یعنی با وارد نمودن این علامت در سلول‌ها، بعد از به ثبت رسیدن محتويات با توجه به عدد قبل و بعد این علامت، داده را به فرمت تاریخ تبدیل می‌کند. برای جلوگیری از این امر باید فرمت داده Fraction را انتخاب کنیم.

از کادر Type می‌توانیم انواع فرمت اعداد کسری را با مخرج‌های مختلف تعیین کنیم.

• نوع داده علمی Scientific

برای سلول‌های عددی که تعداد ارقام اعداد زیاد است می‌توان از نماد علمی استفاده کرد. (نماد علمی اعداد را به صورت توانی از 10^x بیان می‌کند که به جای نوشتن عدد 10^x به توان x از عبارت $E \pm x$ استفاده می‌کند)

مثال: عدد ۱۰۰۰۰۰ در نماد علمی به صورت $E+6.1$ بیان می‌شود.

در داده‌های نماد علمی هم از کادر Decimal places می‌توان دقت اعشار را تعیین کرد.

Excel

نکته: در سلولی که فرمت نوع داده‌ان نماد علمی در نظر گرفته شده و ما نمی‌توانیم کل عدد را ببینیم برای

نمایش کل عدد کافی است از نوار فرمول استفاده کنیم.

• نوع داده متنی: Text

اگر فرمت سلولی از نوع Text انتخاب شود محتویات آن حتی اگر عدد هم باشد باز از نوع متن در نظر گرفته می‌شود و توابع ریاضی و توابعی که با اعداد سر و کار دارند روی آن تاثیری ندارند. داده‌های Text به صورت پیش فرض به دیواره چپ سلول می‌چسبند.

• نوع داده خاص: Special

در این قسمت باز از دستور Location کشور مورد نظر را انتخاب می‌کنیم و از کادر Type فرمتهای داده‌ای خاص را بر می‌گزینیم.

• نوع داده دلخواه: Custom

در این قسمت می‌توانیم نوع فرمت ورودی مورد نظر خود را وارد کنیم.
مثال: داده‌های ورودی با رنگ قرمز

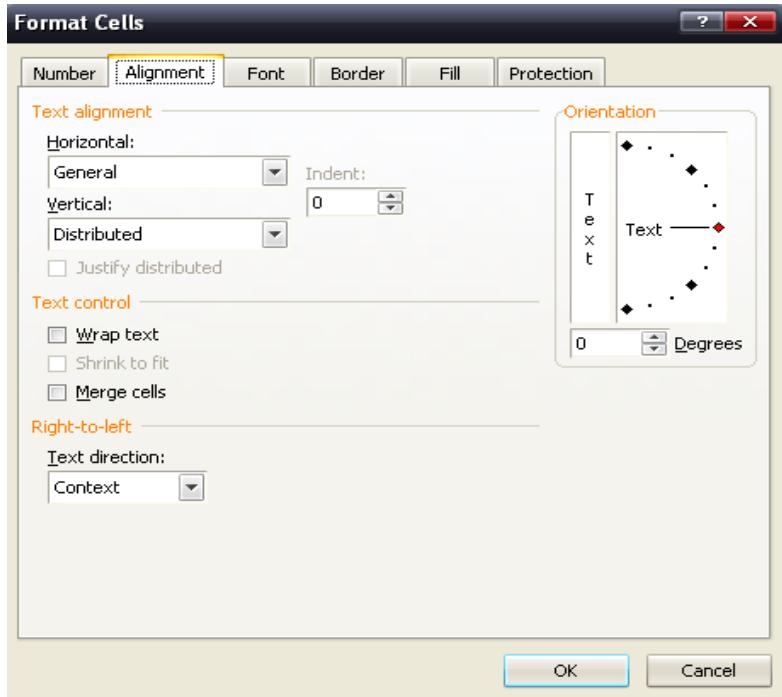
برای این منظور باید عبارت [red] را در کادر Type وارد کنیم.

در جدول زیر انواع داده‌ها را با مثال‌هایی مشاهده می‌کنیم:

23	General
15,000,000	Number
\$3,400	Currency
\$ 3,400	Accounting
8/8/2009	Date
2:25:14 PM	Time
10%	Percentage
1/2	Fraction
1E+07	Scientific
Excel	Text
(818) 777-2656	Special
232	Custom

۲. تب Alignment

از این تب برای تعیین موقعیت محتویات سلول اعم از فاصله متن با دیوارهای سلول، جهت نوشته و... استفاده می‌کنیم.

Text Alignment ☰

• :Horizontal ترازبندی افقی

ترازبندی افقی به معنی فاصله محتویات سلول با دیوارهای راست و چپ می‌باشد

انواع تراز بندی به شرح زیر هستند:

Right-: محتویات در دیواره راست سلول قرار می‌گیرند.

Left-: محتویات در دیواره چپ سلول قرار می‌گیرند.

Center-: محتویات در مرکز سلول قرار می‌گیرند.

fill-: با توجه به پهنه‌ای سلول، سلول را از محتویات پر می‌کند.

Justify-: همانند Word Wrap عمل می‌کند یعنی در صورتی که محتویات در پهنه‌ای سلول جا نشده،

محتویات را به خط بعد انتقال می‌دهد.

center across selection-: محتویات را در مرکز محدوده انتخابی قرار می‌دهد.

distribute- فاصله محتويات سلول را از راست و چپ به يك ميزان تغيير مى دهد.

با انتخاب ترازبندی های Right, left, distribute با انتخاب Indent تعين

مي كنيم، به اين ترتيب که مقدار حاشيه را بر حسب تعداد کاراكتر در Indent وارد مى کنيم.

• Vertical : تراز بندی عمودی

برای تنظيم فاصله محتويات سلول با دیواره بالا و دیواره پايان سلول از ترازبندی عمودی استفاده مى کنيم.

Top- محتويات در دیواره بالاي سلول قرار مى گيرند.

Button- محتويات در دیواره پايان سلول قرار مى گيرند.

Justify- در صورت جا نشدن محتويات در سلول، محتويات به خط بعدی انتقال پيدا مى کنند. (مانند

(Word Wrap

Distribute- فاصله محتويات را از دیواره بالا و دیواره پايان به يك اندازه تنظيم مى کند.

Center- محتويات در مرکز سلول قرار مى گيرند.

Text Control ≈

Wrap Text • در صورتی که عرض محتويات از عرض سلول بيشتر شد، ادامه محتويات در همان سلول و در خط بعدی قرار مى گيرد.

Shrink to fit • در صورتی که عرض محتويات از عرض سلول بيشتر شد، سايز محتويات کوچک مى شود

به اندازه اي که محتويات در عرض سلول قرار گيرند. (در اين صورت ممکن است محتويات خوانا نباشنند،

برای مشاهده كامل محتويات از نوار فرمول استفاده مى کنيم)

Merge cells • از اين دستور برای ادغام چند سلول استفاده مى کنيم. ابتدا سلول هايي که مى خواهيم تبديل به يك سلول شوند را انتخاب مى کنيم سپس اين دستور را انتخاب مى کنيم.

Right To Left ≈

Text Direction • جهت حرکت متن

Excel

از این گزینه برای تنظیم جهت حرکت متن فارسی یا انگلیسی استفاده می‌کنیم:

: بستگی به نوع زبان نوشتاری دارد، اگر زبان نوشتاری فارسی باشد جهت حرکت نیز راست به

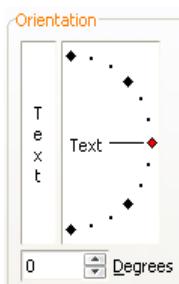
چپ می‌شود، و اگر انگلیسی باشد جهت حرکت چپ به راست می‌شود.

: جهت حرکت متن از چپ به راست Left To Right-

: جهت حرکت متن از راست به چپ Right To Left-

Orientation چرخش متن 

Degrees: تنظیم مقدار درجه •

از این گزینه برای تنظیم درجه به منظور عمودی یا مورب قرار گرفتن محتويات در سلول استفاده می‌کنیم.

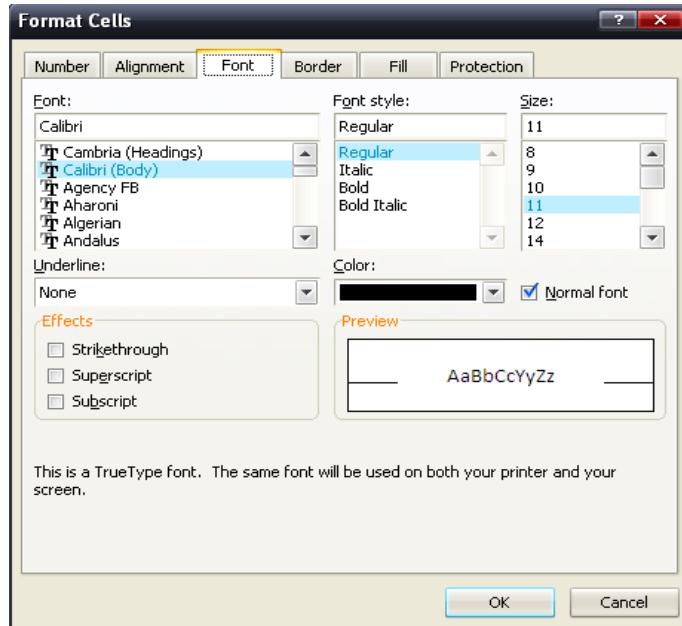
برای تنظیم میزان درجه هم می‌توانیم عدد آن را در کادر Degree وارد کنیم و هم می‌توانیم از اهرم

موجود در کادر بالای Degree استفاده کنیم.

۳. Font تب

از این تب برای تنظیمات نوشتاری مانند نوع قلم، اندازه قلم و... استفاده می‌کنیم.

Excel

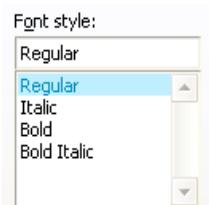
• **Font:** تعیین نوع قلم

با استفاده از کادر **Font** می‌توانیم قلم متن را تعیین کنیم.

• **Font style:** سبک نگارش

برای سبک نگارش یکی از موارد زیرقابل انتخاب است:

Regular: سبک عادی

Bold: سبک تپیر

Italic: سبک مورب

Bold Italic: سبک تپیر و مورب

• **Size:** با استفاده از **Size** می‌توانیم اندازه قلم را تعیین کنیم.

• **Under Line:** متن زیر خط دار

برای قرار دادن خط افقی زیر متون می‌توانیم یکی از گزینه‌های **Under Line** که در زیر به آن‌ها اشاره می‌شود را انتخاب کنیم:

Single: یک خط افقی با فاصله کم از متن زیر متن قرار می‌دهد که طول این خط با افزایش طول متن افزایش می‌یابد.

Excel

Double-افزایش می‌یابد: دو خط افقی با فاصله کم از متن، زیر متن قرار می‌دهد که طول این خط با افزایش طول متن

Single Accounting-افزایش می‌یابد: یک خط افقی با فاصله بیشتری نسبت به Single Accounting-طول خط ثابت بوده و از ابتدای سلول تا انتهای سلول رسم می‌شود.

Double Accounting-افزایش می‌یابد: دو خط افقی با فاصله بیشتری نسبت به Double Accounting-طول خط ثابت بوده و از ابتدای سلول تا انتهای سلول رسم می‌شود.

Color: تعیین رنگ قلم •

Normal Font: تنظیمات پیش فرض •

در صورتی که تنظیمات نوشتاری را تغییر دهیم و بخواهیم همه تنظیمات به حالت اولیه یا همان پیش فرض باز گردند، این گزینه را فعال می‌کنیم.

Effect ≈

Strike trough: از این جلوه ویژه برای قرار دادن یک خط افقی وسط نوشته استفاده می‌کنیم. •

مثال: EXCEL

Super Script: این دستور برای توان (اندیس بالا) استفاده می‌شود. •

A²: مثال

Sub Script: این دستور برای اندیس پایین استفاده می‌شود. •

A₂: مثال

نکته: برای مشاهده تمامی تنظیمات می‌توانیم از کادر Preview که در انتهای همین تب قرار دارد استفاده

کنیم.

۴. تب Border

کاربرگ‌ها به صورت پیش فرض جدول بندی شده‌اند اما خطوط این جدول در چاپ نمی‌افتد. برای قرار دادن این خطوط در چاپ از دو روش می‌توانیم استفاده کنیم. یکی از راه‌ها قرار دادن کادر (Border) برای سلول‌ها

است که برای این منظور از این تب استفاده می‌کنیم و راه دیگر هم تنظیمات چاپ است که با آن آشنا خواهیم شد.

Presets 

- None: پاک کردن کادر بیرونی و درونی سلول‌ها.
- OutLine: تنظیم کادر دور سلول یا محدوده انتخابی.
- Inside: تنظیم کادر برای خطوط دیوارهای داخل محدوده انتخابی.

Line 

- Line style: نوع خط

جهت شکل خطوط شامل نقطه چین، خط چین و... از ناحیه style استفاده می‌کنیم.

- Color: رنگ خط

با استفاده از Color می‌توانیم رنگ خطوط را تعیین کنیم.

- Border: تعیین کادر دلخواه برای دیوارهای سلول

با کلیک روی هر یک از انواع خط می‌توان به صورت دلخواه تعیین کرد که کدام یک از دیوارهای سلول کادر داشته باشند.

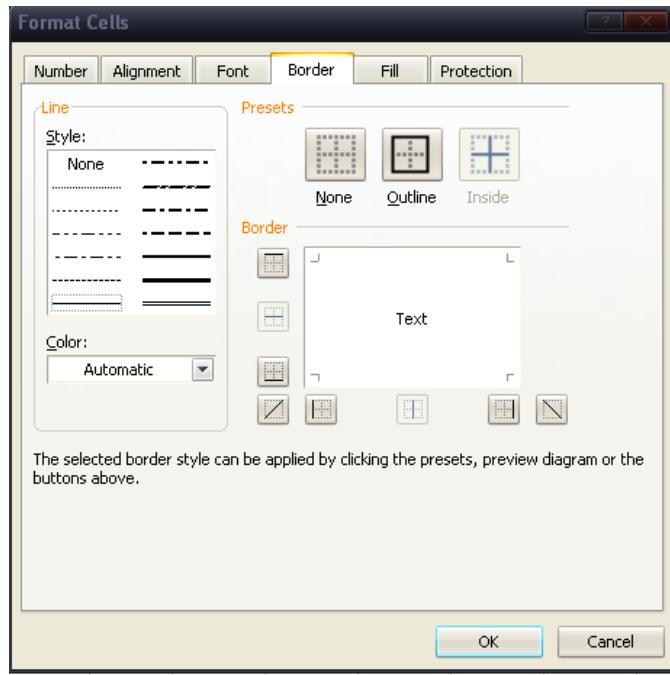
نکته: خطوط موربی که در این قسمت قرار داده شده‌اند صرفا برای تزئینات ظاهری سلول‌ها هستند و هرگز

سلول را به دو قسمت تقسیم نمی‌کنند.

نکته: برای قرار دادن کادرهای رنگی و مدل دار ابتدا باید رنگ و مدل کادر را تعیین کنیم، سپس از قسمت‌های

Preset و Border خود کادر را انتخاب کنیم.

Excel

۵. Fill Tab

این قسمت جهت تعیین رنگ زمینه سلول‌ها و اعمال مدل‌های گرافیکی را فراهم می‌کند.

Background Color 

- پاک کردن رنگ و طرح زمینه سلول: No Color

- با کلیک روی هر یک از رنگ‌ها، رنگ زمینه سلول به آن رنگ، تغییر می‌یابد.

- به منظور انتخاب رنگ‌های بیشتر از More Color استفاده می‌کنیم.

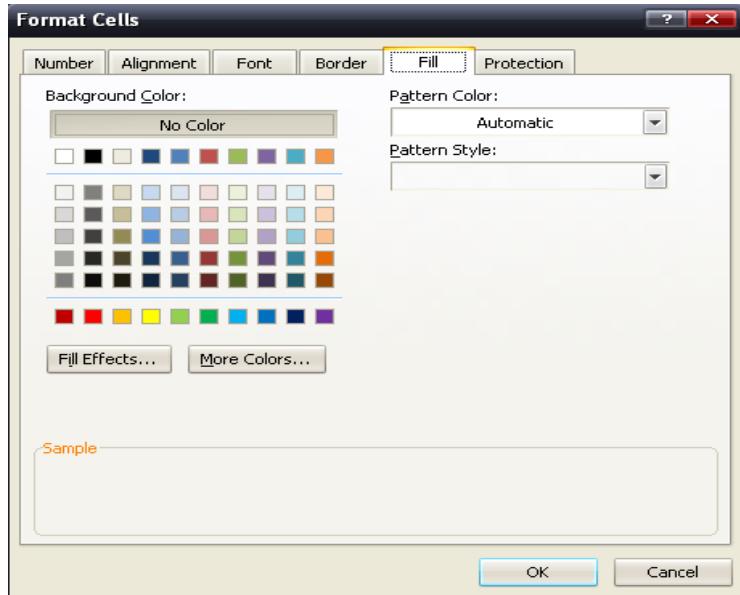
Pattern Color •

از این قسمت جهت تنظیم سلول‌ها با انواع خطوط هاشور در رنگ‌های مختلف استفاده می‌کنیم.

Pattern Style •

برای تنظیم مدل انواع هاشور به Pattern Style مراجعه می‌کنیم.

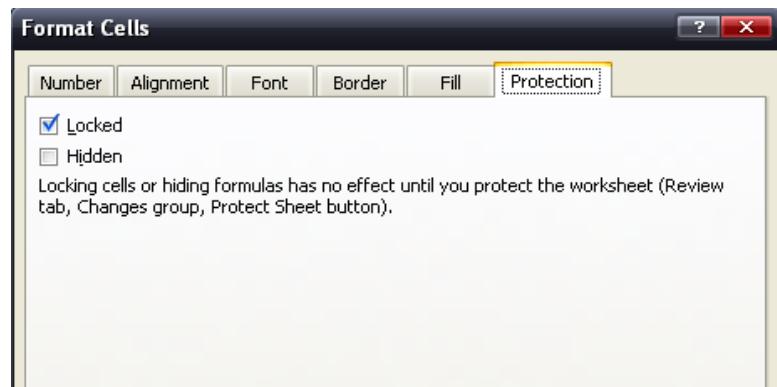
Excel

۶. تب Protection

برای امنیت سلول‌ها جهت جلوگیری از ویرایش سلول از این تب و از گزینه‌های Locked و Hidden استفاده می‌کنیم، به این ترتیب که اگر Check Box Locked را داشته باشد سلول‌ها غیر قابل ویرایش می‌شوند و همچنین اگر Check Box Hidden را داشته باشد محتویات سلول‌ها در نوار فرمول نمایش داده نمی‌شود.

نکته: برای امنیت سلول‌ها ابتدا باید کل سلول‌ها را انتخاب و این دو Check Box را غیر فعال کنید، سپس محدوده‌ای از سلول‌ها که می‌خواهید از آن‌ها محافظت کرده را انتخاب کنید و این دو Check Box را به حالت انتخاب درآورید. سپس از نوار Review Ribbon تب Protect Sheet را انتخاب کنید. در این تب به سراغ گروه Change رفته و دستور Protect Sheet را انتخاب کنید، در این مرحله کلمه عبوری قرار دهید و روی دکمه OK کلیک کنید، دوباره کلمه عبور خود را وارد کنید و در نهایت روی دکمه Ok کلیک کنید. حال سلول‌هایی که Protection آن‌ها فعال باشد به اصطلاح قفل شده‌اند یعنی نه می‌توانیم سلول‌ها را ویرایش کنیم و نه محتویات آن‌ها را در نوار فرمول ببینیم.

قالب‌بندی شرطی داده‌ها

برای این که با دیدن داده‌ها بتوان تصمیمات سریع اتخاذ کرد، باید از یکی از قابلیت‌های اکسل که امکان قالب‌بندی شرطی داده‌ها را به ما می‌دهد به نام Conditional Formatting استفاده کنیم.

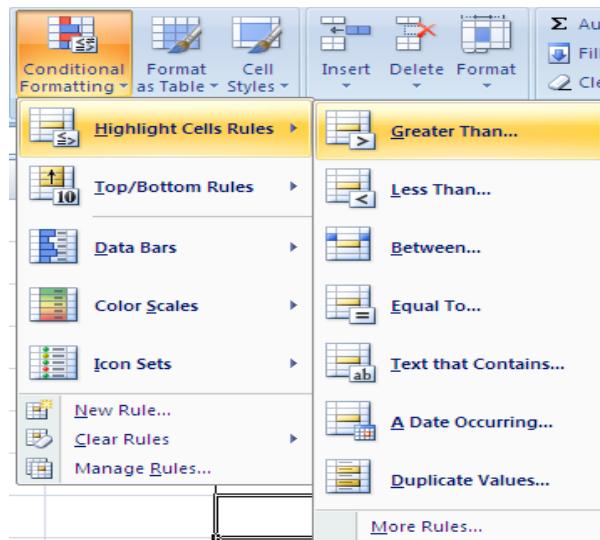
در قالب‌بندی شرطی با تغییر نمایش مدل سلول‌ها می‌توان داده‌ها را سریع گروه بندی ظاهری نمود. مثلاً می‌خواهیم داده‌هایی را که بین دو مقدار خاص هستند یا بزرگتر از یک مقدار هستند را با ظاهری متفاوت بینیم، برای این منظور ابتدا باید داده‌ها را انتخاب کنیم و سپس از Conditional formatting قانون و قالب مورد نظر خود را مشخص کنیم.

در جدول زیر می‌خواهیم قیمت‌های بالای ۱۵۰۰۰۰ را با طیف رنگی ببینیم.

قیمت	تعداد	نام کالا
320000	10	Ram
410000	14	Rom
459000	20	Ram
140000	11	Hard
260000	31	Ram
147000	20	Hard
178000	15	Ram
230000	7	Ram
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16

پس از انتخاب سلول‌ها از تب Home، فریم Conditional Formatting روی گزینه Style کلیک می‌کنیم.

در این حالت منوی زیر ظاهر می‌شود:

در پنل سمت چپ تنظیمات ظاهری مربوط به رنگ را مشاهده می‌کنیم.

: سلول‌هایی که شرط مورد نظر ما را داشته باشد با رنگی که برای آن تعریف می‌کنیم رنگی می‌شود. **Highlight**

انواع شروط:

: برای داده‌های بزرگتر از عدد مد نظر ما. **Greater than**

: برای داده‌های کوچکتر از عدد مد نظر ما. **Less Than**

: داده‌هایی بین دو عدد. **Between**

: داده‌های مساوی عدد ما. **Equal To**

: متن شامل کاراکتر. **Text that contain**

: داده‌هایی که در یک تاریخ زمانی به وجود آمدند و **A date occurring**

: داده‌های شبیه به هم. **Duplicate value**

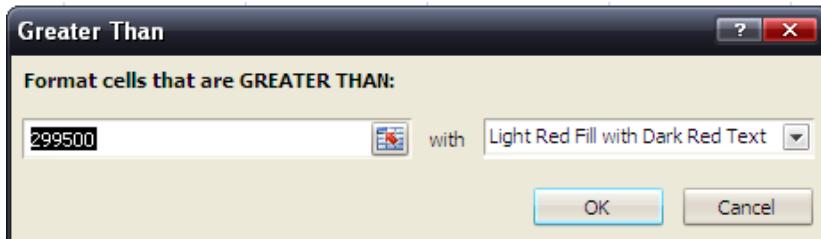
برای وارد کردن عدد مورد نظرمان روی هریک از این گزینه‌ها کلیک می‌کنیم تا کادر محاوره‌ای مربوط به آن باز شود.

ما در این قسمت گزینه Greater Than را انتخاب می‌کنیم.

Excel

دانشگاه
شهید بهشتی
تهران
وادی علم و صنعت
مرکز آموزشی

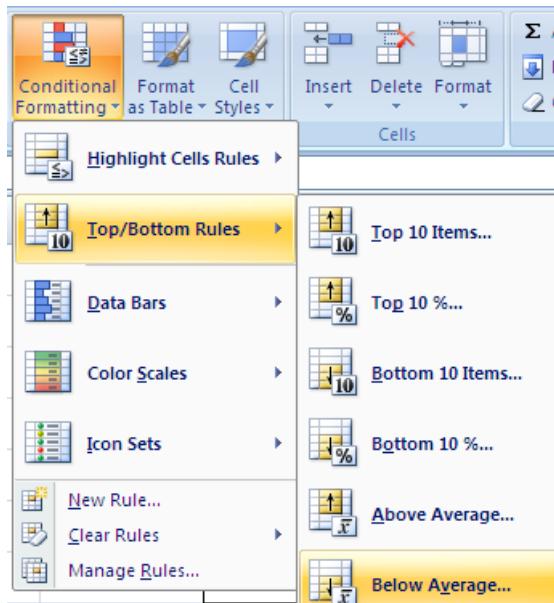
در کادر متنی سمت چپ عدد را وارد کرده و از قسمت With ترکیب رنگی را انتخاب می‌کنیم.

	قيمت	تعداد	نام کالا
1	320000	10	Ram
2	410000	14	Rom
3	459000	20	Ram
4	140000	11	Hard
5	140000	31	Ram
6	147000	20	Hard
7	178000	15	Ram
8	230000	7	Ram
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			

همانطور که ملاحظه می‌کنید سلول‌های دارای شرط به آن ترکیب رنگی در آمدند.

در قسمت بعدی می‌توانیم یکی از گزینه‌های Top/bottom Rules را انتخاب کنیم. این گزینه امکان نمایش داده‌هایی که بیشترین مقدار یا کمترین مقدار و یا دارای بالاترین و کمترین میانگین هستند را با طیف رنگی فراهم می‌کند.

Excel

: تعداد داده‌هایی که بیشترین مقدار را دارند می‌بینیم.

/: در صد داده‌هایی که بیشترین مقدار را دارند می‌بینیم.

: داده‌هایی که کمترین مقدار را دارند می‌بینیم.

: در صد داده‌هایی که بیشترین مقدار را دارند می‌بینیم.

: داده‌ها با میانگین بیشتر.

: داده‌ها با میانگین کمتر.

برای ویرایش هر یک از آیتم‌های بالا روی آن کلیک می‌کنیم تا کادر محاوره‌ای مربوطه باز شود و ویرایشات متنی، عددی و قالب‌بندی انجام شود.

: این گزینه داده‌ها را با میله‌های رنگی افقی متمایز می‌کند به این ترتیب که پهنای میله‌ها با زیاد شدن داده‌ها (به طور صعودی) افزایش می‌یابد.

Excel

L	K	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A	البحث
قيمة	تعداد	نام کالا	1									
320000	10	Ram	2									
410000	14	Rom	3									
459000	20	Ram	4									
140000	11	Hard	5									
140000	31	Ram	6									
147000	20	Hard	7									
178000	15	Ram	8									
230000	7	Ram	9									
			10									
			11									
			12									
			13									
			14									
			15									
			16									

برای اعمال قوانین بیشتر روی آیتم More rules کلیک می‌کنیم.

نمایش رشد داده‌ها به طور صعودی با طیف رنگی: Data Scale

L	K	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A	البحث
قيمة	تعداد	نام کالا	1									
320000	10	Ram	2									
410000	14	Rom	3									
459000	20	Ram	4									
140000	11	Hard	5									
140000	31	Ram	6									
147000	20	Hard	7									
178000	15	Ram	8									
230000	7	Ram	9									
			10									
			11									
			12									
			13									
			14									
			15									
			16									

Data Icon

در این حالت داده‌های همسان با اشکال شبیه به هم نمایش داده می‌شوند.

Excel

	نام کالا	تعداد	نام کالا
Ram	10	1	
Rom	14	2	
Ram	20	3	
Hard	11	4	
Ram	6	5	
Hard	7	6	
Ram	8	7	
Ram	9	8	
		10	
		11	
		12	
		13	
		14	
		15	
		16	

بعد از انتخاب مدلی از آیکن‌ها داده‌ها به شکل زیر تغییر ظاهر می‌دهند:

	نام کالا	تعداد	نام کالا
Ram	10	1	
Rom	14	2	
Ram	20	3	
Hard	11	4	
Ram	31	5	
Hard	20	6	
Ram	15	7	
Ram	7	8	
		10	
		11	
		12	
		13	
		14	
		15	
		16	

با کلیک روی دکمه New Rule می‌توان قانون جدید تعریف کرد.

با کلیک روی Clear Rule می‌توان قالب‌های شرطی را از روی محدوده انتخابی (from selected cells) و یا کل کاربرگ (from entire worksheet) حذف کرد.

با کلیک روی Manage Rule می‌توان شرط‌ها را در صورتی که همزمان برقرار هستند را مدیریت کرد.

قیمت	تعداد	نام کالا	
320000	10	Ram	1
410000	14	Rom	2
459000	20	Ram	3
140000	11	Hard	5
140000	31	Ram	6
147000	20	Hard	7
178000	15	Ram	8
230000	7	Ram	9
	10		
	11		
	12		
	13		
	14		
	15		

:New Rule قانون جدید

:Edit Rule ویرایش قوانونها

:Delete Rule حذف قوانین

(Up و Down) : جابجایی قوانین

Stop if true: excel 2007 قابلیت اعمال چندین شرط همزمان را دارد و شروط می‌توانند در صورت برقراری هر

کدام قالب خود را نیز داشته باشند. اگر بخواهیم در صورتی که یک شرط برقرار شد، شروط دیگر عمل نکنند

check box فوق را برای شرط فعل می‌کنیم.

فصل چهارم: عملیات بر روی فایل

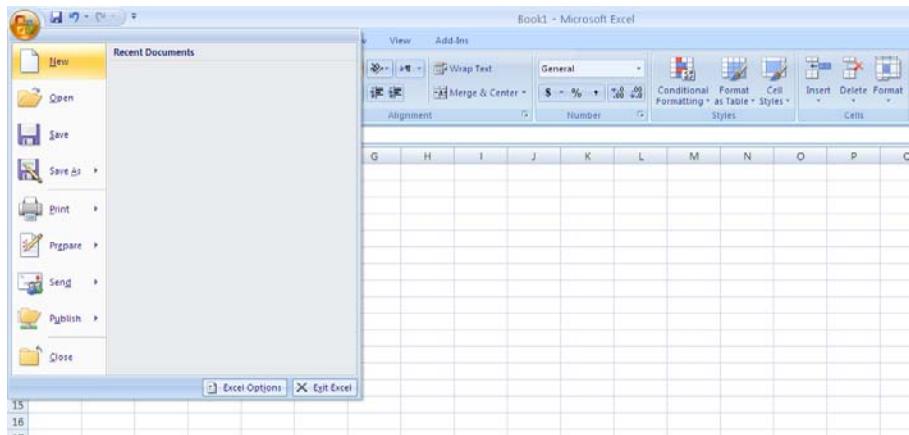
برای انجام هر گونه عملیات مدیریتی روی فایل‌ها نظیر ایجاد کتاب کار جدید، ذخیره کتاب کار جاری و... از

دکمه Ribbon در بالای نوار استفاده می‌کنیم.

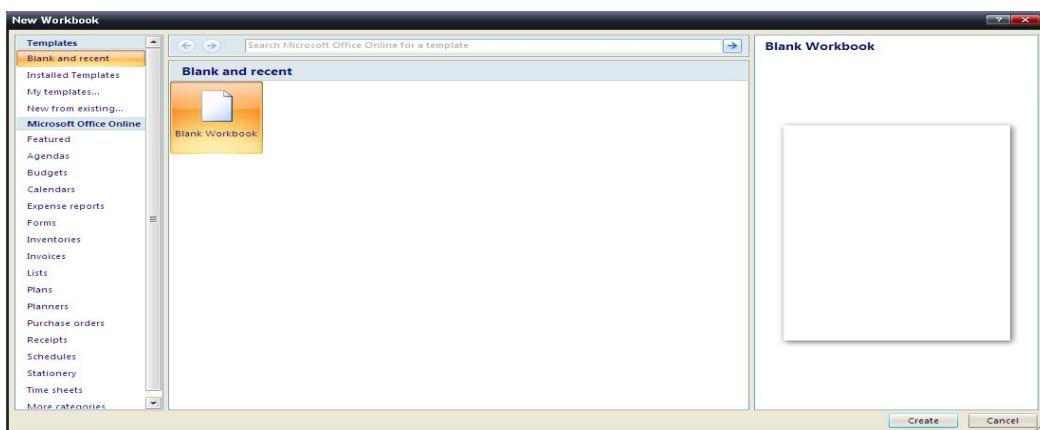
ایجاد کتاب کار جدید

برای ایجاد کتاب کار جدید از New دستور Office Button را انتخاب می‌کنیم.

Excel

بعد از انتخاب New کادر جدیدی باز شده و باید نوع کاربرگ جدید را نیز تعیین کنیم که شامل انواع زیر است:

در این کادر بایدیکی از الگوهای موجود را انتخاب کنیم:

۱- Blank and Recent: ایجاد کتاب کار جدید از روی الگوی خالی اکسل

۲- Installed Template: ایجاد کتاب کار جدید از روی الگوی نصب شده به همراه Office

۳- My Template: ایجاد کتاب کار جدید از روی الگوهای ذخیره شده در مسیر الگوی بسته Office

۴- New From Existing: ایجاد کتاب کار جدید از روی فایل‌هایی که قبلاً روی کامپیوتر ذخیره شده‌اند.

۵- Microsoft Office Online: استفاده از فایل‌های موجود در سایت Microsoft Office Online به صورت

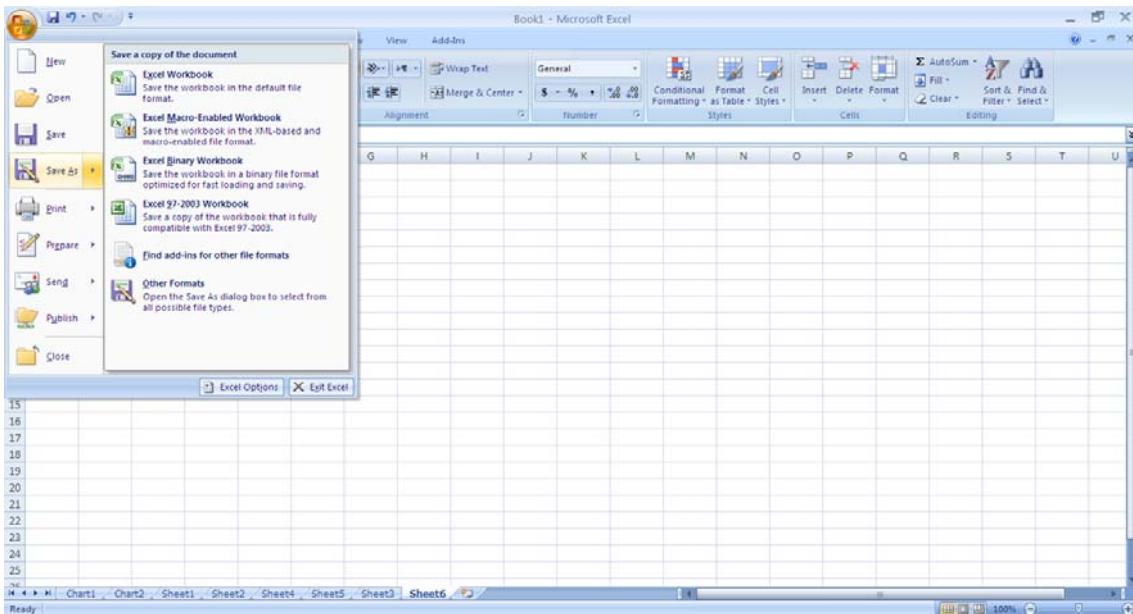
.Online

ذخیره کتاب کار جاری (save as)

هنگامی که برای اولین بار می‌خواهیم فایلی را ذخیره کنیم از Save as دستور Office button را انتخاب کرده و

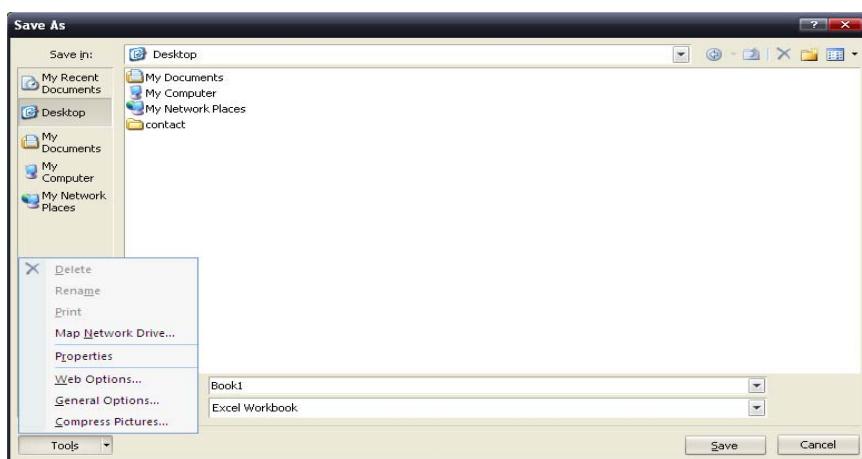
از منوی باز شده یکی از انواع فایل را برای تعیین انشعاب فایل انتخاب می‌کنیم.

Excel

ذخیره کتاب کار با انشعاب پیش فرض Excel 2007 که .xlsx است. پس از انتخاب این گزینه کادر Save as باز شده، در این کادر از ناحیه Save in محل ذخیره فایل را تعیین می‌کنیم، در ناحیه File گزینه کادر Save as باز شده، در این کادر از ناحیه in Save as Type نوع فایل را می‌بینیم و در نهایت روی Ok نام مورد نظر خود را تایپ می‌کنیم و در نهایت روی Name کلیک کرده تا فایل ذخیره گردد.

نکته ۱: اگر نام فایل را تعیین نکنیم اکسل به صورت پیش فرض نام آن را Document در نظر می‌گیرد.
نکته ۲: در کادر Save As با کلیک روی دکمه Tools و انتخاب دستور General Option می‌توانیم برای فایل جاری رمزی جهت باز شدن و ویرایش به منظور محافظت، قرار دهیم.

پس از باز شدن کادر General Options به صورت زیر در کادر Password To Open کلمه عبوری برای باز شدن فایل قرار می‌دهیم، سپس در صورت فراموش کردن و یا نداشتن کلمه عبور فایل به صورت فقط

خواندنی (Read Only) باز می‌شود یعنی تنظیمات و تغییرات اضافه شده به فایل جاری هرگز اضافه نمی‌شود و با

انتخاب دستور Save همیشه دستور Save as به منظور ایجاد یک فایل جدید باز می‌شود.

در کادر Password to Modify کلمه عبوری قرار می‌دهیم تا انجام هرگونه ویرایش در فایل احتیاج به این رمز

داشته باشد.

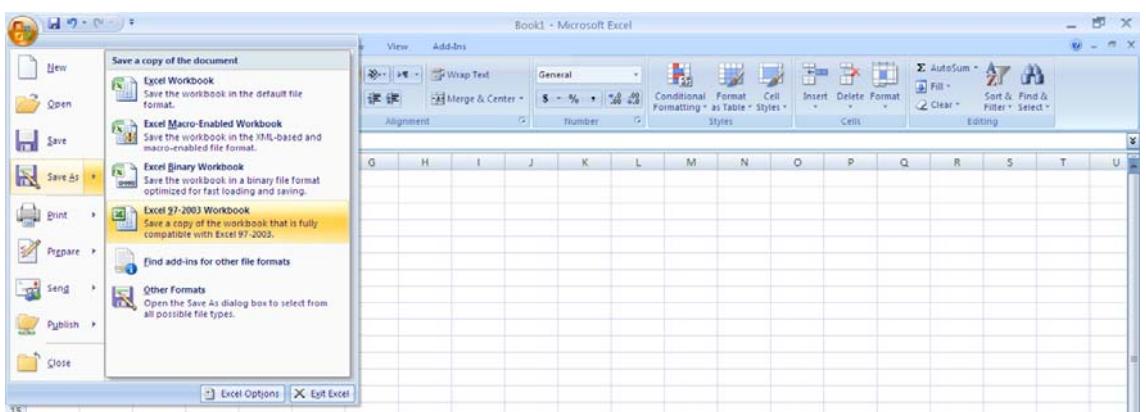

با انتخاب گزینه Always create Backup در زمان ذخیره شدن فایل، از کتاب کار ما به صورت اتوماتیک یک

پشتیبان گرفته می‌شود تا در صورت از بین رفتن فایل، کتاب کار قابل بازگشت باشد.

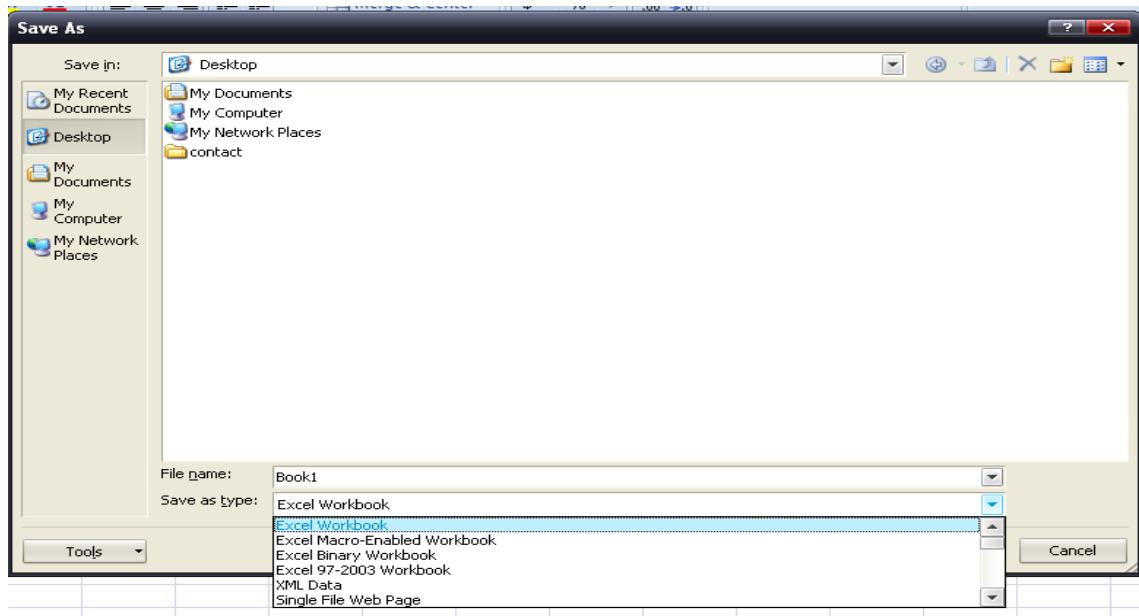
برای ذخیره فایل با نگارش‌های Office97-2003 از منوی Save as گزینه

Workbook را انتخاب می‌کنیم. (دستورات این مرحله از ذخیره همانند مرحله قبل می‌باشد).

برای ذخیره فایل با سایر انشعباًها نظير XML, XLT, XML از منوی Save as گزینه Other Formats را انتخاب

می‌کنیم. تنها تفاوت این مرحله با مراحل قبل تعیین نوع انشعباً در کادر Save as type می‌باشد.

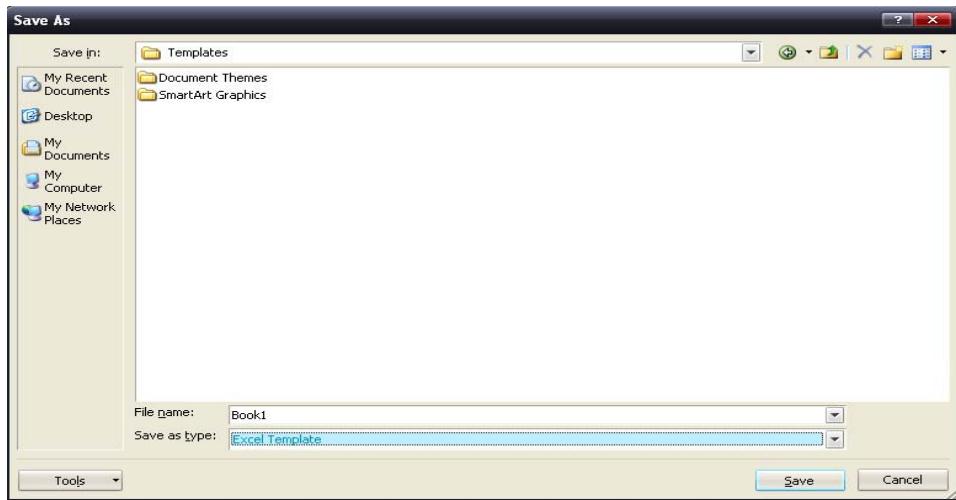
ذخیره فایل الگو (Template)

فایل های الگو فایل ها پر مصرفی هستند که دارای الگویی ثابت بوده و در هر بار اجرای آن بسته به نیاز فقط اندکی تغییرات به آن می دهیم.

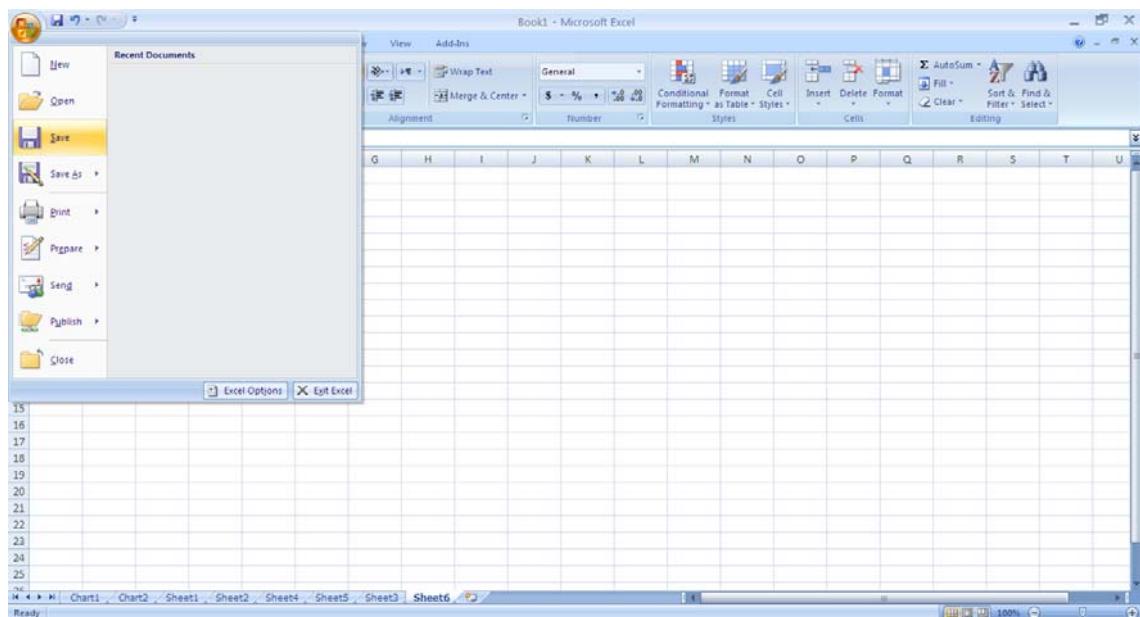
برای ذخیره فایل به صورت الگو در کادر Save as type گزینه Excel Template را انتخاب می کنیم، به این ترتیب مسیر ذخیره فایل نیز تغییر می یابد.

این تغییر مسیر به این علت است که در مسیر نصب بسته Office پوشاهای به نام Template قرار دارد که شامل انواع فایل های الگو است و در زمان ساختن فایل جدید از روی Template On my Computer، فایل های الگو از این مسیر باز شده و به همین دلیل برای این که الگوی ساخته شده ما هم در پوشه الگوهای کامپیوتر قرار گیرند، بهتر است مسیر نصب را تغییر ندهیم. (در صورت تغییر مسیر نصب برای باز کردن فایل الگو همانند فایل عادی عمل می کنیم).

Excel

بعد از تعیین نام، نوع و مسیر ذخیره فایل، برای ذخیره تغییرات اضافه شده به فایل از دستور Save در Office استفاده می‌کنیم. (کلید میانبر دستور `Ctrl+s` save button)

باز کردن کتاب کار (Open)

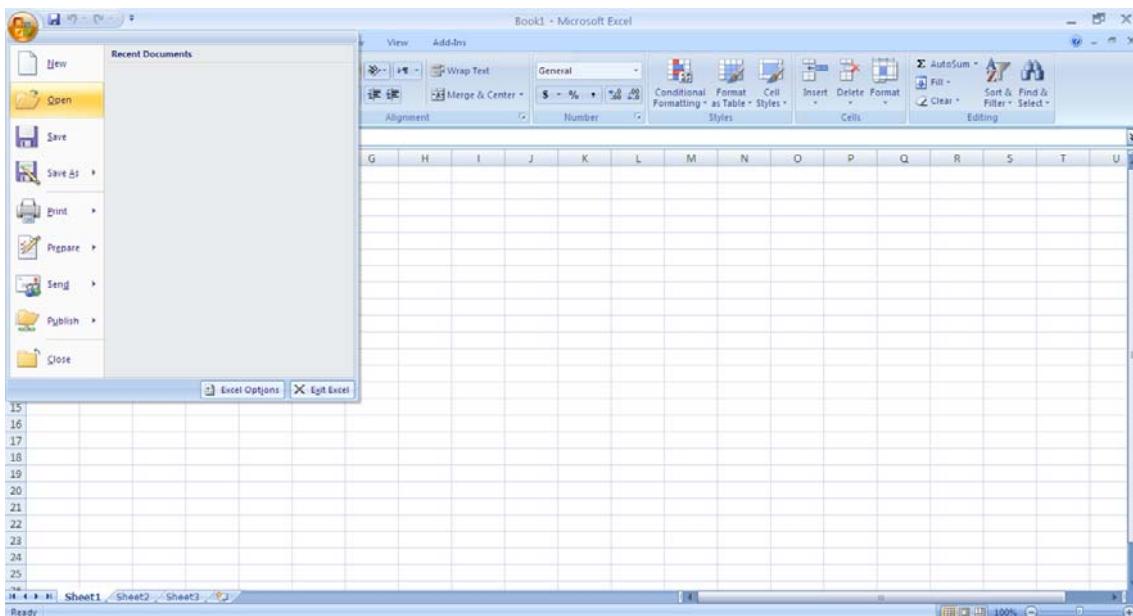
برای انجام ویرایش مجدد فایل ذخیره شده از Open دستور Office Button را اجرا می‌کنیم.

Excel

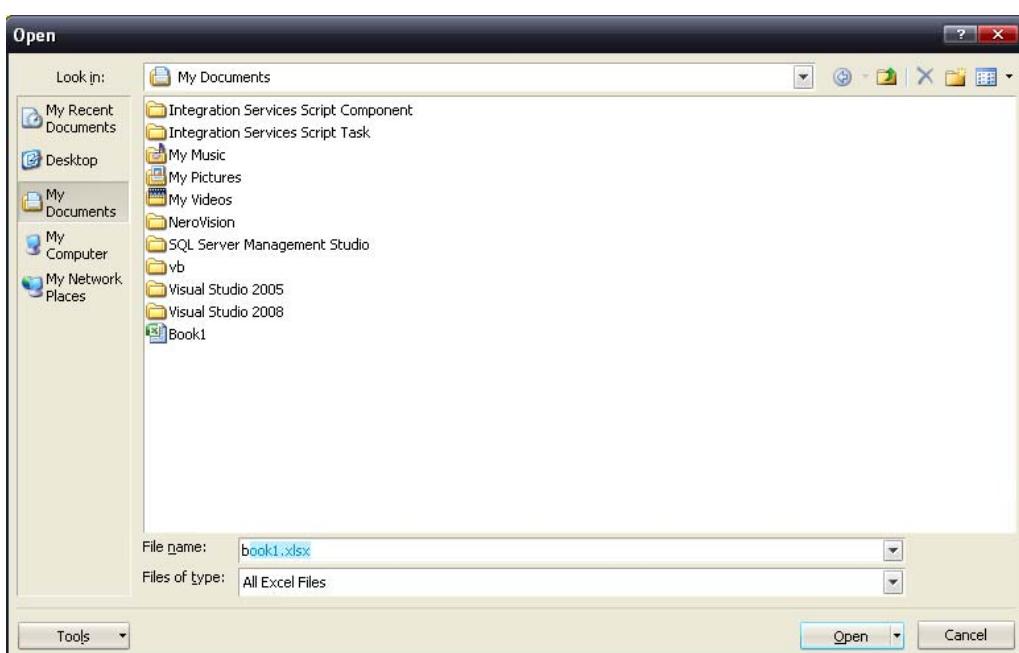
دانشگاه
شهید بهشتی
۱۳۶۷

وادی علم و فناوری
مرکز آموزشی

در کادر open باز شده از قسمت Look In مسیر فایل ذخیره شده را پیدا می‌کنیم.

در کادر All File Of Type مشخص می‌کنیم تا در Open چه نوع فایل‌هایی نمایش داده شوند (با انتخاب Excel File فایل‌های اکسل با هر انشعابی را مشاهده می‌کنیم)، بعد از انتخاب فایل با کلیک روی Open مورد نظر گشوده می‌شود.

برای بستن کتاب کار جاری و گشودن سایر فایل‌ها از Close دستور Office Button را انتخاب می‌کنیم.

جهاز
البحوث
والمعلومات

وأداء علمي وتقني

Excel

The screenshot shows the Microsoft Excel 2007 application window titled "Book2 - Microsoft Excel". The ribbon menu is visible at the top, featuring "File", "Recent Documents" (with "Book1" listed), "View", "Add-Ins", and "Home" tab. The "Home" tab contains sections for "Alignment", "Number", "Conditional Formatting", "Format Styles", "Cells", and "Editing". The main workspace is a blank grid from G1 to U25. The status bar at the bottom indicates "Ready".

فصل پنجم: فرمول نویسی

یکی از مهمترین قابلیت‌های اکسل انجام محاسبات ریاضی است، به طوری که ممکن است پیچیده‌ترین فرمول را با اکسل در کوتاه‌ترین زمان ممکن محاسبه کنیم. به طور مثال برای محاسبه حقوق ۱۰۰ نفر از کار کنان شرکتی بعد از وارد نمودن اطلاعات کارمندان و مبالغ حقوق‌های آن‌ها کافیست فرمول اولیه را برای یکی از کارکنان وارد کنیم و با کمک اکسل فرمول بدست آمده را به حقوق سایر کارکنان هم اعمال کنیم.

فرمول‌ها در اکسل از دو عنصر اصلی ترکیب می‌شوند:

۱- عملگرها

۲- توابع

عملگر:

به تمامی علامت‌های ریاضی که محاسبات را انجام می‌دهند عملگر گفته می‌شود. مثلا در فرمول $5+2$ ، علامت $+$ عملگر محسوب شده و اعداد عملوند نامیده می‌شوند.

عملگرها را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد:

الف) عملگرهای ریاضی، همانطور که در بالا گفته شد، عبارتند از علائم ریاضی:

$(+)$ و $(-)$ جمع و تفریق

$(*)$ و $(/)$ ضرب و تقسیم

$(^)$ توان

ب) عملگرهای مقایسه‌ای:

$(<)$ و $(>)$ کوچکتر و بزرگتر

$(=)$ و $(<=)$ کوچکتر یا مساوی و بزرگتر یا مساوی

$(\neq)$ و $(=)$ مخالف بودن و عملگر تساوی

توابع:

توابع دستورات از پیش تعیین شده‌ای هستند که مقادیری را به عنوان ورودی یا آرگومان دریافت کرده و با توجه به عملکردشان نتیجه‌ای را به عنوان خروجی به کاربر نمایش می‌دهد.

کارخانه‌ای را در نظر بگیریم، این کارخانه مواد خام را دریافت کرده و عملیات مورد نظر را روی مواد خام انجام می‌دهد و در نهایت محصولات را به مشتریان عرضه می‌کند. توابع نیز مانند کارخانه‌ها عمل می‌کنند، مواد خام که آرگومان‌های تابع می‌باشد را می‌گیرند عملیاتی روی آن‌ها انجام می‌دهند و در نهایت خروجی مطلوب کاربر را نمایش می‌دهند.

برای وارد کردن فرمول اولین نکته‌ای که حتماً باید رعایت کنیم این است که فرمول باید با علامت = شروع شود، زیرا تا زمانی که علامت مساوی را تایپ نکرده باشیم اکسل محتويات سلول ما را متن در نظر می‌گیرد و هیچ گونه عملیاتی روی آن انجام نمی‌دهد.

نکته دوم استفاده از آدرس سلول به جای محتويات سلول است، به این دلیل که اگر بخواهیم از یک فرمول برای تعدادی زیاد سلول مشابه به هم استفاده کنیم با داشتن آدرس سلول کافی است موقعیت سلول را عوض کنیم ولی اگر محتويات را نوشته باشیم برای سایر سلول‌ها نیز باید فرمول مناسب با داده را تایپ کنیم که این عمل زمان‌گیر است. با فرض داشتن جدول زیر می‌خواهیم دو به دو اعداد را با هم جمع کنیم:

	M	N	
4	254	45	=M4+N4
5	126	780	
6	542	145	

همانگونه که می‌بینید به جای نوشتن $45+254$ از فرمول $=M4+N4$ استفاده کردیم، حال اگر فرمول را به سمت سلول‌های پایینی درگ کنیم، نتایج را برای سایر اعداد نیز می‌بینیم:

Excel

	M	N	
4	254	45	299
5	126	780	906
6	542	145	687

نکته دیگری که در فرمول نویسی باید رعایت شود، استفاده از عملگر و تابع مناسب برای داده ها است.

آدرس دهی

در فرمول نویسی همیشه به جای استفاده از محتویات سلول از آدرس سلولها استفاده می کنیم. انواع آدرس دهی شامل آدرس دهی نسبی و آدرس دهی مطلق است:

آدرس دهی نسبی

در این روش آدرس به صورتی در فرمول وارد می شود که شماره سطر و ستون آن با جابجایی فرمول نسبت به سلول جاری تغییر کند. تمامی آدرس هایی که به صورت عادی تایپ می شوند آدرس نسبی محسوب می شوند مانند A1.

آدرس دهی مطلق

در آدرس دهی مطلق با جابجایی سلول، آدرس آن هیچ تغییری پیدا نمی کند، برای مطلق کردن هر آدرس باید قبل از نوشتند شماره سطر و ستون علامت \$ را قرار دهیم. مانند \$A\$1

آدرس دهی ترکیبی

در این حالت در آدرس سلولها می توانیم هم از آدرس نسبی استفاده می کنیم و هم مطلق، مانند \$A1 به این آدرس سلول با ستون مطلق و سطر نسبی 1 می گوییم. و یا A\$1 این آدرس سلول با ستون نسبی A و سطر مطلق 1 می باشد.

آدرس دهی از یک Sheet به Sheet دیگر

برای دسترسی به یک سلول از یک کاربرگ به کاربرگ دیگر به دو روش می توانیم عمل کنیم:
1- از فرمول زیر استفاده کنیم:

نام سلول!نام کاربرگ

Sheet1!A3

۲- در سلولی از کاربرگ مقصد علامت = را تایپ می‌کنیم و از نوار کاربرگ‌ها روی اسم کاربرگ اولیه کلیک کنیم و آدرس سلول را انتخاب می‌کنیم و کلید Enter را می‌زنیم.

آدرس دهی از یک فایل به فایل دیگر

برای آدرس دهی از یک فایل به فایل دیگر از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

نام سلول!نام کاربرگ[انشعاب فایل .نام فایل]

مثال) می‌خواهیم جدول ضربی 5×5 را با استفاده از آدرس دهی ترکیبی در سلول‌ها ایجاد کنیم.

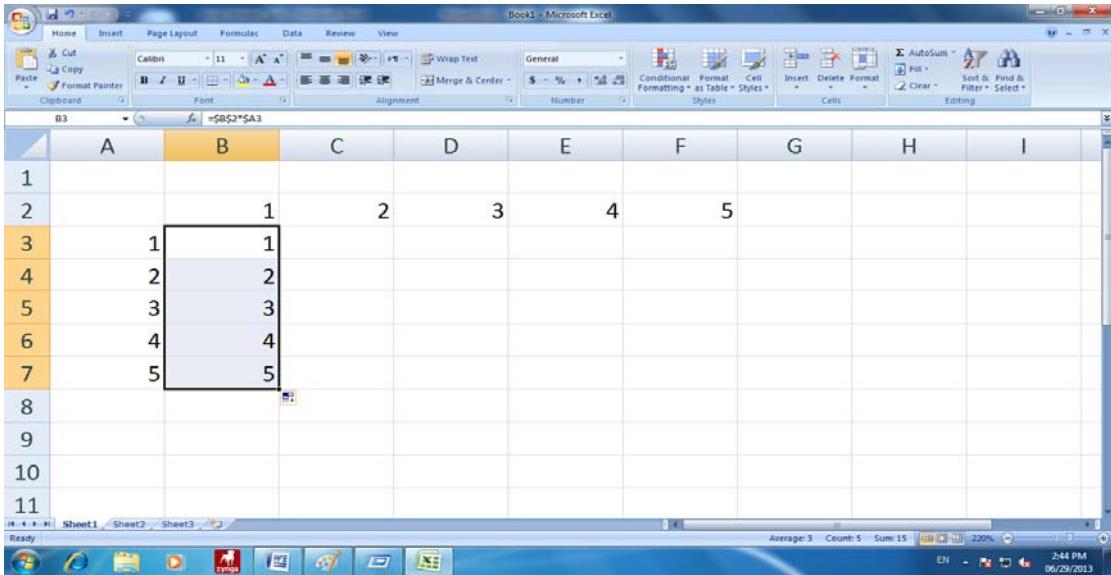
به این منظور اعداد ۱ تا ۵ را در دو جهت در سلول‌های موردنظر مطابق شکل زیر وارد می‌کنیم:

سپس در سلول B2 کلیک می‌کنیم و علامت = را تایپ می‌کنیم و در نهایت فرمول زیر را تایپ می‌کنیم و کلید Enter می‌زنیم:

	1	2	3	4	5
1	1	2	3	4	5
2	2				
3	3				
4	4				
5	5				
8					
9					
10					
11					

نتیجه فرمول در سلول ظاهر شده و سلول حاوی فرمول را با Auto Fill درگ می‌کنیم تا نتیجه فرمول را برای سایر سلول‌ها هم تکرار کنیم:

Excel

به همین ترتیب فرمول را بر روی سایر سل‌ها هم Drag می‌کنیم تا نتیجه فرمول را ببینیم:

A	B	C	D	E	F	G	H	I
1								
	1	2	3	4	5			
1	1	2	3	4	5			
2	2	4	6	8	10			
3	3	6	9	12	15			
4	4	8	12	16	20			
5	5	10	15	20	25			
8								

کاربرد عملگرها در فرمول‌ها:

(&, >, = <, <>, <, >, /., ^, /, +, *, -,)

عملگرها، همانطور که قبلاً بیان شد به شرح روبرو هستند:

علامت $^$ بیان کننده توان و علامت $\&$ بیان کننده اتصال دو رشته است.

در انواع فرمول از عملگرهای بالا استفاده می‌کنیم. مانند $= 4 * 3 ^ 2$

یادآوری: در صورتی که در فرمولی از عملگرهای بالا استفاده کنیم در زمان محاسبه فرمول ابتدا عملگری استفاده

می‌شود که بیشترین اولویت را نسبت به سایر عملگرها داشته باشد.

اولویت عملگرها

برای محاسبه فرمول‌ها از اولویت‌های زیر استفاده می‌کنیم:

( )	پرانتز
-	منفی
%	درصد
^	توان
* , /	ضرب و تقسیم
+ , -	جمع و تفریق
&	اتصال دهنده متن
<>, <=, >=, <, >	عملگر مقایسه‌ای

در فرمول $= ۴*۳^۸۲ =$ ابتدا $۳^۸۲$ حساب می‌شود که نتیجه آن ۶۹ است و حالا حاصل ضرب ۴ در ۶۹ حساب می‌شود و

در نهایت نتیجه ۳۶ را مشاهده می‌کنیم.

نکته: پرانتز همیشه بالاترین اولویت را دارد.

نکته: عملگر منفی برای نمایش علامت عدد از لحاظ + یا - بودن است.

نکته: در عملگرهایی که اولویت هم پایه دارند مثل (*و/) و یا (+و-) عملگری که ابتدا در فرمول ذکر شده باشد اولویت بیشتری دارد.

مثال: می‌خواهیم پرداختی حقوق ۱۰ نفر از کارکنان شرکتی را حساب کنیم. حقوق این کارکنان شامل حقوق ثابت، اضافه کاری، بیمه و کسورات می‌باشد.

جدول زیر را در اکسل می‌سازیم:

Excel

کد پرسنلی	پایه حقوق	پایه بیمه	اضافه کاری	کسورات	پرداختی
1	45002136	282000	45000	10%	25400
2	45002137	345000	25400	10%	47500
3	45002138	367000	36000	10%	120000
4	45002139	296000	78000	10%	25000
5	45002140	452000	25400	10%	142000
6	45002141	654000	14700	10%	15000
7	45002142	475000	15900	10%	14700
8	45002143	550000	21000	10%	36500
9	45002144	300000	58000	10%	125400
10	45002145	282000	98000	10%	210000
11					

در این جدول در سلول F2 کلیک کرده و فرمول زیر را در آن وارد می‌کنیم و Enter می‌زنیم.

فرمول پرداختی: پایه حقوق + اضافه کاری - بیمه

کسورات

فرمول بیمه: در صد بیمه * پایه حقوق

فرمولی که در سلول F2 وارد می‌کنیم:

$$=B2+C2-(B2*D2)-E2$$

نکته: برای وارد کردن آدرس سلول هم می‌توانیم آدرس سلول را تایپ کنیم و هم می‌توانیم پس از تایپ = روی

سلول مورد نظر کلیک کنیم.

Excel

وادی علم و صنعت
مرکز آموزشی

J	I	H	G	F	E	D	C	B	A
				پرداختی	کسورات	بیمه	اضاله کاری	پایه حقوق	ک پرسنل
				=B2+C2-(D2*B2)-E2	25400	10%	45000	282000	45002136
					47500	10%	25400	345000	45002137
					120000	10%	36000	367000	45002138
					25000	10%	78000	296000	45002139
					142000	10%	25400	452000	45002140
					15000	10%	14700	654000	45002141
					14700	10%	15900	475000	45002142
					36500	10%	21000	550000	45002143
					125400	10%	58000	300000	45002144
					210000	10%	98000	282000	45002145
									12
									13
									14
									15
									16
									17
									18

پس از زدن کلید Enter و استفاده از عمل Auto Fill حقوق همه افراد را مانند زیر می بینیم:

J	I	H	G	F	E	D	C	B	A
				پرداختی	کسورات	بیمه	اضاله کاری	پایه حقوق	ک پرسنل
				273400	25400	10%	45000	282000	45002136
				288400	47500	10%	25400	345000	45002137
				246300	120000	10%	36000	367000	45002138
				319400	25000	10%	78000	296000	45002139
				290200	142000	10%	25400	452000	45002140
				588300	15000	10%	14700	654000	45002141
				428700	14700	10%	15900	475000	45002142
				479500	36500	10%	21000	550000	45002143
				202600	125400	10%	58000	300000	45002144
				141800	210000	10%	98000	282000	45002145
									12
									13
									14
									15
									16
									17
									18

استفاده از عملگر اتصال دهنده رشته (&)

این عملگر دو یا چندین متن را دنبال هم قرار می دهد:

= سلول دوم & سلول اول ...

فرض کنیم در دو ستون نام و فامیل افراد را وارد کرده ایم و می خواهیم نام و فامیل آنها را دنبال هم ببینیم:

Excel

The screenshot shows a Microsoft Excel spreadsheet titled "Book1 - Microsoft Excel". The table consists of four columns: "نام و نامیل" (Name and Surname), "نامیل" (Surname), "نام" (Name), and "نام و نامیل" (Name and Surname). The data is as follows:

نام و نامیل	نامیل	نام	نام و نامیل
رضاei	مینو		
علاءی	فریبا		
خرسی	سحر		

The formula $=A21&B21$ is entered in cell C2. The formula bar at the top also displays $=A21&B21$. The status bar at the bottom left shows "Ready".

در سلول نام و فامیل (C2) کلیک می‌کنیم و فرمول $=A21&B21$ (به این دلیل که اطلاعات افراد را در سلول A20 به بعد وارد شده است) را تایپ می‌کنیم.

The screenshot shows the same Microsoft Excel spreadsheet. The formula $=A21&B21$ is now entered in cell C2. The formula bar at the top also displays $=A21&B21$. The status bar at the bottom left shows "Edit".

The table data remains the same as in the previous screenshot. The formula $=A21&B21$ is visible in the formula bar, and the status bar indicates "Edit".

پس از زدن کلید Enter و Auto fill نتیجه زیر حاصل می‌شود:

Excel

نام و فانوس	فانوس	نام
بنیور هزاری	رهانی	بنیو
فریبا هلاس	هلاس	فریبا
سحر خرمی	خرمی	سحر

استفاده از عملگرهای مقایسه ای

این عملگرها نتایج منطقی دارند، مثلا در عبارت $4 < 5$ میدانیم این عبارت نادرست است و پس از زدن Enter باید

نتیجه نادرست را ببینیم یعنی False.

پس در صورت درستی عبارت ما نتیجه True را مشاهده می کنیم و در صورت نادرستی عبارت False را مشاهده

می کنیم.

توابع

برای فرمول نویسی با توابع از تابع Function Library و گروه Formulas استفاده می کنیم:

The screenshot shows the Microsoft Excel ribbon with the 'Formulas' tab selected. Below the ribbon, there is a toolbar with various function icons: AutoSum (Σ), Recently Used, Financial, Logical, Text, Date & Time, Lookup & Reference, Math & Trig, and More Functions. The 'AutoSum' icon is highlighted.

برای استفاده از توابع ابتدا باید آنها را بشناسیم.

توابع به ۱۰ گروه تقسیم می شوند:

• توابع اقتصادی: Financial

Excel

• توابع منطقی: Logical

• توابع متنی: Text

• توابع تاریخ و زمان: Date & Time

• توابع جستجو و ارجاع: Lookup & Reference

• توابع ریاضی و هندسی: Math & Trig

• توابع آماری: Statistical

• توابع مهندسی: Engineering

• توابع اطلاعاتی: Information

چهار گروه آخر تحت عنوان More Function بیان می‌شوند.

برای استفاده از توابع کافی است بدانیم تابع از کدام گروه است، به قسمت مربوط به آن مراجعه کنیم و روی نام آن

کلیک کنیم و در نهایت آرگومان‌های آن را وارد کنیم.

روش دیگر که مناسب تر نیز محسوب می‌شود نوشتن تابع به همراه آرگومان‌ها در سلول است. در این روش بعد از

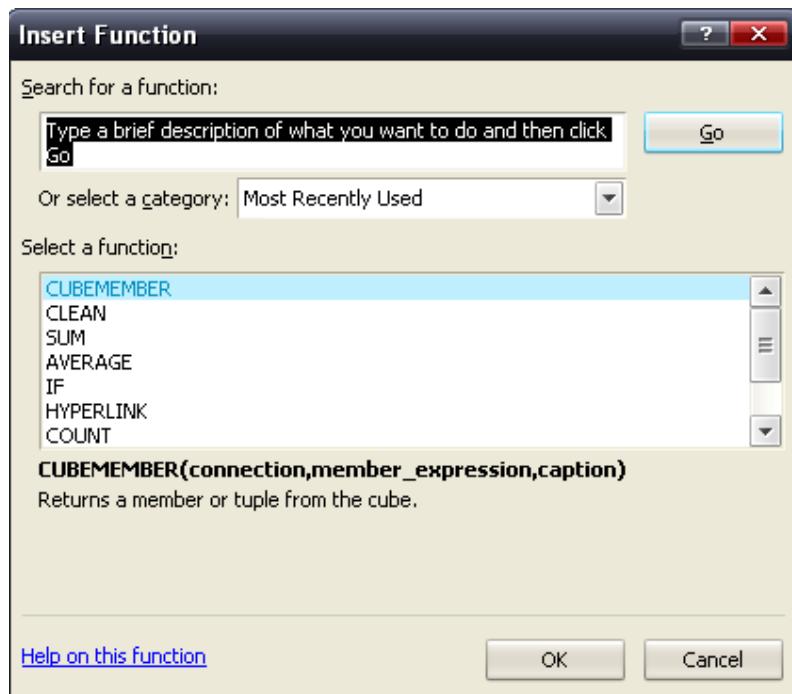
تایپ یک کاراکتر از نام تابع اسامی تابع را مشاهده می‌کنید و فقط کافی است روی نام آن‌ها دوبار کلیک تا فرمول

خودکار در سلول نوشته شود.

راه دیگر برای استفاده از توابع کلیک روی دکمه Insert Function در مسیری که در بالا ذکر کردیم است، که در

این حالت کادر محاوره‌ای Insert Function باز شده و دوباره گروه‌های تابع را می‌بینیم و تابع مورد نظرمان را

انتخاب می‌کنیم.

در این کادر در قسمت search Function نام تابع را وارد می‌کنیم و سپس روی Go کلیک می‌کنیم تا تابع را ببینیم.

و یا می‌توان در این کادر از قسمت select a category گروه تابع را انتخاب کنیم تا در ناحیه a select a function توابع را ببینیم و تابع مورد نظر را انتخاب کنیم.

در تب Formula و از فریم Function library دو دستور زیر را می‌بینیم که در ادامه به شرح آن‌ها می‌پردازیم:
AutoSum: توابعی که از ۱۰ گروه قبلی هستند با این تفاوت که هنگام استفاده از آن‌ها احتیاج به تایپ آن‌ها نیست و فقط کافی است ابتدا سلول‌ها را انتخاب کنیم و روی نام تابع کلیک کنیم تا نتیجه را در سلول انتهای محدوده انتخابی ببینیم.

Recently Used Function: از این قسمت می‌توانیم آخرین توابعی را که استفاده کرده‌ایم مشاهده کرده و به راحتی تابعی را که مورد نظرمان است انتخاب کنیم.

برای استفاده از تابع پس از تایپ = نام تابع را نوشته و پرانتز باز می‌کنیم، سپس آرگومان‌های تابع را وارد می‌کنیم و پرانتز را می‌بندیم و Enter می‌زنیم.

= (آرگومان‌ها) نام تابع

Excel

در صورتی که آرگومان‌های تابع زیاد باشند برای جدا کردن آن‌ها از علامت ، یا ; استفاده می‌کنیم. انتخاب نوع

علامت به Office نصب شده روی سیستم بستگی دارد.

- یاد آوری: آرگومان‌ها(Arguments) ورودی توابع هستند که با توجه به نوع تابع می -
- تواند نوعی از کاراکتر باشد.

توابع ریاضی

Sum -۱

این تابع برای جمع کردن آرگومان‌ها می‌باشد.

=Sum(Arguments)

آرگومان‌ها می‌توانند به صورت تک تک ذکر شوند یا به صورت محدوده‌ای از داده‌ها باشند به مثال‌های زیر توجه کنید:

می‌خواهیم اعداد را در جدول زیر جمع بزنیم.

در سلول مقابله جمع پرداختی فرمول زیر را می‌توانیم استفاده کنیم، دقیق شود که نتیجه فرمول همواره در سل حاوی فرمول ظاهر می‌شود:

=Sum(F2:F11)

The screenshot shows a Microsoft Excel spreadsheet titled "BOOK1 - Microsoft Excel". The table has columns labeled F, E, D, C, B, A. Column F contains the header "نیازهای" and the data: 329800, 357400, 319700, 378600, 380600, 719100, 523700, 589500, 262600, 198200. Columns E, D, C, B, and A contain the headers "کسرات", "نیمه", "اصله کاری", "پایه حقوق", and "ک ندرستی" respectively, followed by their respective values. Cell F12 contains the formula "#sum(F2:F11)" and displays the result "جمع زیراخطی". The status bar at the bottom shows "Enter Scroll Lock".

برای حساب کردن حاصل ضرب آرگومان‌ها استفاده می‌شود.

=product(arguments)

برای به دست آوردن حاصل ضرب اعداد زیر می‌توان فرمول مقابل را به کار برد:

=product(A1:A5)

A	
10	1
8	2
4	3
9	4
3	5

ABS -۳

عدد را بدون توجه به علامت آن (مقدار مطلق عدد را) باز می‌گرداند. عمرکرد این تابع همان قدر مطلق است.

=ABS(NUMBER)

=ABS(-15) → خروجی تابع ۱۵

Round -۴

از این تابع جهت گرد کردن اعداد اعشاری استفاده می‌کنیم.

=round(number,num-digit)

این تابع Number را که یک عدد اعشاری است گرفته و به تعداد ارقامی که در Num-digit ذکر شده گرد می‌کند.

=Round(123.147,2)

می‌تواند + یا - و یا . باشد.

* در صورتی که Num-Digit + باشد، به تعداد ارقام ذکر شده در راست ممیز اعداد را در نظر گرفته و ما بقی ارقام را حذف می‌کنیم. ارقامی که قرار است حذف شوند را با نیم خودش مقایسه می‌کنیم در صورتی که از نیم کوچکتر بود به صورت عادی حذف می‌شوند و در صورتی که بزرگتر از نیم آن شد به رقم قبلی آن یک واحد اضافه می‌شود.

Excel

نتیجه تابع $=\text{round}(123.147,+2)$ عدد ۱۲۳.۱۵ می‌شود.

* در صورتی که ۰ Num-Digit باشد، کل ارقام سمت راست ممیز را در نظر گرفته و آن‌ها را به همان روش قبل حذف می‌کنیم. $\text{Round}(123.147,0)$ عدد ۱۲۳ می‌شود.

* در صورتی که - باشد، ارقام سمت راست ممیز به طور کامل حذف شده و به تعداد ارقام ذکر شده در آن از سمت چپ ممیز در نظر گرفته و به جای آن‌ها ۰ قرار می‌دهد، در صورتی که ارقام از نیم خودشان بزرگتر بودند به رقم قبلی یک واحد اضافه شده و در غیر این صورت به همان حالت عادی حذف می‌شوند.
 $\text{Round}(123.147,-2)$ عدد ۱۰۰ می‌شود.

Fact -۵

فاکتوریل عدد را محاسبه می‌کند.

=fact(عدد)

=fact(5)

Sin(Radians) -۶

این تابع سینوس زاویه را بر حسب رادیان محاسبه می‌کند.

Cos(Radians) -۷

این تابع کسینوس زاویه را بر حسب رادیان محاسبه می‌کند.

Tan(Radians) -۸

این تابع تانژانت زاویه را بر حسب رادیان محاسبه می‌کند.

Radians(Degree) -۹

زاویه بر حسب درجه را به رادیان تبدیل می‌کند.

Degrees(Radian)-۱۰

زاویه بر حسب رادیان را به درجه تبدیل می‌کند.

Excel

مثالی از توابع مثلثاتی: می خواهیم تابع مثلثاتی را برای زاویه ۴۵ درجه حساب کنیم.

=Sin(Radians(45))

=Cos(Radians(45))

=Tan(Radians(45))

=Cos(Radians(45))/Sin(Radians(45))

نکته: توابع مثلثاتی زاویه ها را بر حسب رادیان در نظر می گیرند، به همین دلیل برای تبدیل درجه به رادیان از تابع استفاده می کنیم.

Sumif - ۱۱

این تابع محدوده را برای داده های تکراری جمع می زند. (تعداد داده های تکراری را می شمارد)

=Sumif(Range,Criteria,[Sum-Range])

در قسمت Range محدوده بررسی را وارد می کنیم، در قسمت Criteria شرط را وارد می کنیم و در-

محدوده ای که شرط ها جمع می زند را وارد می کنیم.

در مثال زیر می خواهیم تعداد دفعاتی که Ram فروخته شده است را جمع بزنیم:

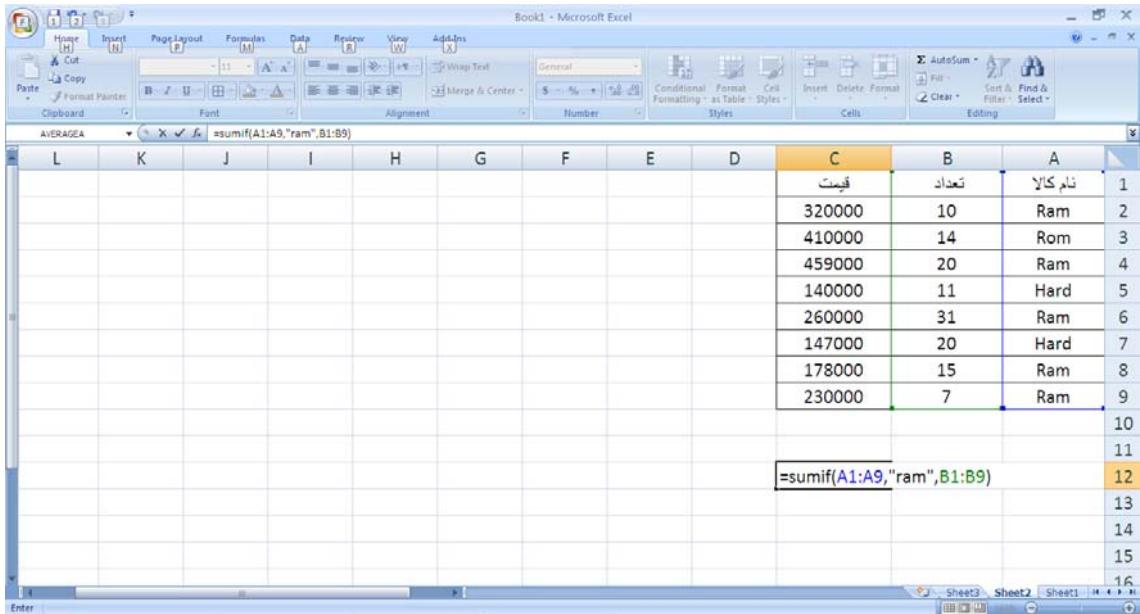
The screenshot shows a Microsoft Excel spreadsheet titled "Book1 - Microsoft Excel". The table has columns labeled A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, and C12. The data is as follows:

	C	B	A
320000	10	Ram	2
410000	14	Rom	3
459000	20	Ram	4
140000	11	Hard	5
260000	31	Ram	6
147000	20	Hard	7
178000	15	Ram	8
230000	7	Ram	9
			10
			11
			12
			13
			14
			15
			16
			17

در یکی از سلول های خالی کلیک کرده فرمول زیر را وارد می کنیم:

=Sumif(A1:A9,"Ram",B1:B9)

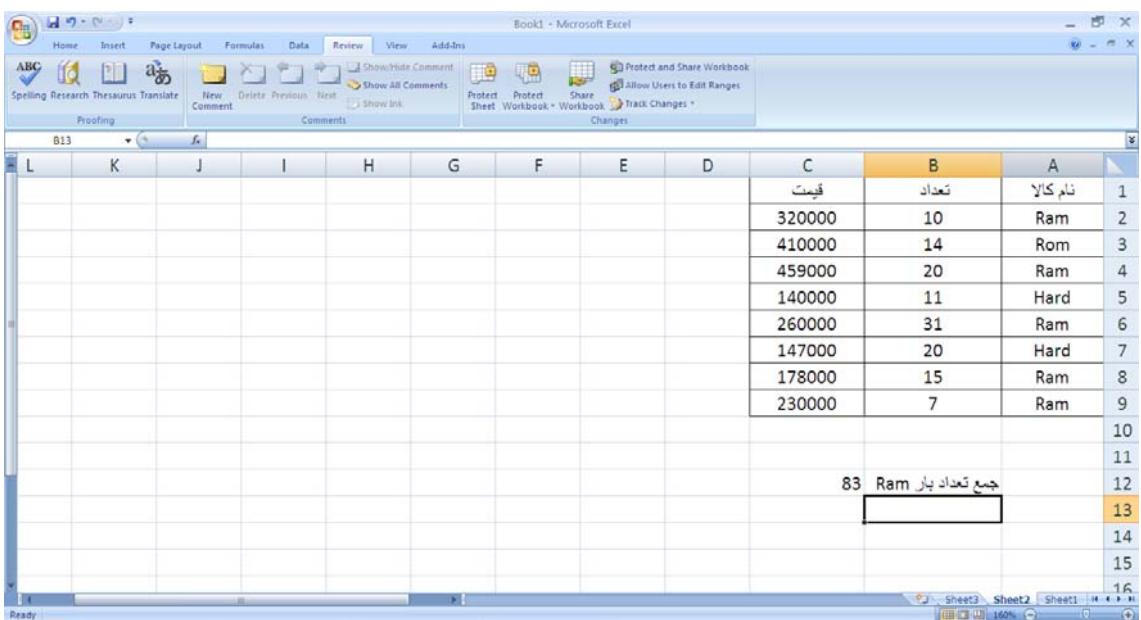
Excel

A screenshot of Microsoft Excel showing a table of computer parts. The table has columns for قیمت (Price), تعداد (Quantity), and نام کالا (Item Name). The formula bar at the top shows the formula =sumif(A1:A9,"ram",B1:B9). The cell B12 contains the result of the formula, which is 83.

قیمت	تعداد	نام کالا
320000	10	Ram
410000	14	Rom
459000	20	Ram
140000	11	Hard
260000	31	Ram
147000	20	Hard
178000	15	Ram
230000	7	Ram
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16

پس از زدن کلید Enter نتیجه حاصل می‌شود.

A screenshot of Microsoft Excel showing the same table of computer parts. The formula bar at the top shows the formula =sumif(A1:A9,"ram",B1:B9). The cell B12 now contains the text "جمع تعداد پار رام" (Total quantity of RAM).

قیمت	تعداد	نام کالا
320000	10	Ram
410000	14	Rom
459000	20	Ram
140000	11	Hard
260000	31	Ram
147000	20	Hard
178000	15	Ram
230000	7	Ram
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16

توابع منطقی

If - ۱

این تابع شرطی را که کاربر برای آن تعریف می‌کند بررسی می‌کند در صورتی که شرط برقرار باشد یا نباشد دستوراتی که برای آن تعریف کنیم را انجام می‌دهد.

=If(Logical-Test, Value If True , Value If False)

Excel

مثال:

اگر معدل افراد(که در سلول A1 وارد می‌شوند)بزرگتر از ۱۲ است عبارت عادی و در غیر این صورت عبارت مشروط را برگرداند.

=If(A1>12,"عادی","مشروط")

نکته در قسمت value if false و Value if true می‌توان از سایر توابع استفاده کرد.

در جدول زیر می‌خواهیم حقوق افراد را بررسی کنیم در صورتی که حقوق آن‌ها بالای ۳۰۰۰۰۰ است در سلول چپ حقوقشان عبارت مالیات دارد را ببینیم و در غیر این صورت عبارت مالیات ندارد را ببینیم.

که برمندی	پایه حقوق	اصلهه کاری	نسبه	مجموعات	پرداختی	مالیات
1	45002136			23400	23400	273400
2	45002137			23400	23400	290200
3	45002138			36000	36000	246300
4	45002139			78000	256000	319400
5	45002140			25400	452000	299200
6	45002141			14700	654000	588300
7	45002142			15900	475000	428700
8	45002143			21000	550000	479500
9	45002144			58000	300000	202600
10	45002145			98000	282000	141800
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						

در سلول G2 فرمول زیر را تایپ می‌کنیم و با خاصیت Autofill حقوق سایرین را هم محاسبه می‌کنیم.

=If(F2>300000,"مالیات دارد","مالیات ندارد")

Excel

تمرین) فرمولی بنویسید تا در صورتی که حقوق افراد بالای ۳۰۰۰۰۰ بود از پرداختی آنها ۱۰٪ کاسته شود و در

غیر این صورت همان پرداختی نمایش داده شود. (در ستون H، ستونی به نام خالص پرداختی ایجاد کنید).

And - ۲

این تابع برای بررسی چند شرط به طور همزمان استفاده می‌شود.

=And(arguments)

مثال: می‌خواهیم مشخص کنیم عدد وارد شده در سلول A1 دو رقمی است یا خیر.

=If(And(A1>=10,A1<100),"سایر","دورقمی")

OR - ۳

این تابع در صورت برقراری شرط روی یکی از آرگومان‌هایش کل شرط را درست در نظر گرفته و مقدار True را

نتیجه می‌دهد.

=OR(Arguments)

مثال: می‌خواهیم در صورتی که عدد وارد شده در سلول A1 کوچکتر از ۱۰۰ و یا عدد وارد شده در سلول A2

بزرگتر از ۵۰ بود عبارت خوب در غیر این صورت عبارت بد برگردانده شود:

=If(Or(A1<100,A2>50),"خوب","بد")

Excel

Not -۴

این تابع نقیض آرگومان‌های خودش را نتیجه می‌دهد:

=Not(A1="Excel")

در فرمول بالا باید A1 مساوی Excel نباشد تا دستورات Value If True اجرا شود.

تمرین: فرمولی بنویسید تا دانشجویان معدل خود را در سلول A10 وارد کرده و تعداد واحد انتخابیشان را در سلول A11 وارد کنند و وضعیتشان را از لحاظ عادی یا مشروط بودن در سلول A12 وارد کنند. حال اگر دانشجویی معدلش بالای ۱۴ بود و تعداد واحد انتخابیش بین ۱۴ و ۲۰ بود یا وضعیتش عادی بود و تعداد واحد انتخابیش بین ۱۴ و ۲۰ بود عبارت انتخاب رشته مجاز است و در غیر این صورت عبارت انتخاب رشته مجاز نیست را برگرداند.

توابع متنی

این توابع دستوراتی را روی آرگومان‌های متنی انجام می‌دهند.

Len -۱

این تابع تعداد کاراکترهای آرگومان‌های هایش را می‌شمارد.

=Len(آرگومان)

مثال: تابع (Len("Excel")) عدد ۵ را بر می‌گرداند زیرا عبارت Excel ۵ حرفی است.

Left -۲

این تابع به تعداد کاراکتر ذکر شده در آن (Num-Char) از سمت چپ متن آرگومان خود (Text) کاراکتر برمی‌گرداند.

=Left(Text,Num-Char)

خروجی تابع زیر کاراکترهای Ex می‌باشند.

=Left("Excel",2)

Right -۳

این تابع به تعداد کاراکتر ذکر شده در آن سمت راست متن تابع، کاراکتر برمی‌گرداند.

Excel

=Right(Text , Num-Char)

مثال: خروجی تابع زیر کاراکترهای e1 می‌باشد.

=Right("Excel",2)

نکته: در همه توابع آرگومان‌ها که ورودی تابع هستند می‌توانند محتویات سلول و یا خود سلول باشند

مثلثاً اگر ما عبارت Excel را در سلول B5 نوشته باشیم، می‌توانیم از این فرمول نیز استفاده کنیم:

=left(B5,2)

به عبارتی می‌توان به جای آرگومان‌ها از یک سلول خالی استفاده کنیم و بعد از اتمام فرمول محتوای سلول خالی را وارد کنیم و نتیجه فرمول را با توجه به محتوای وارد شده مشاهده کنیم که به این عمل وابسته سازی نیز می‌گوییم.

Search - ۴

این تابع متنی (کاراکتر یا کاراکترهایی) را داخل متن دیگر جستجو می‌کند و در صورتی که کاراکتر پیدا شد موقعیت آن را در توالی کاراکترها بر می‌گرداند.

=Search(Find Text , Within Text , [Start Num])

متنی را که می‌خواهیم در متن دیگر جستجو کنیم در find text می‌نویسیم.

متنی که جستجو را در آن انجام می‌دهیم در Within text می‌نویسیم.

که ذکر آن اختیاری است شماره کاراکتر شروع را برای جستجو تعیین می‌کند، از این قسمت معمولاً برای متنهایی که دارای کاراکترهای تکراری هستند استفاده می‌کنیم.

می‌خواهیم در کلمه hello دنبال کاراکتر L بگردیم.

=search("l","hello")

به این ترتیب خروجی تابع عدد ۳ خواهد بود زیرا موقعیت اولین ۱ را برمی‌گرداند. برای این که جستجو را برای ۱ دوم انجام دهیم باید از فرمول زیر که خروجی آن ۴ است استفاده کنیم.

=search("l","hello",4)

Vlookup

این تابع محدوده‌ای را مورد بررسی قرار داده و در ستون اول محدوده شروع به جستجوی آیتمی می‌کند که ما آن را در تابع وارد کرده‌ایم، در صورت پیدا شدن، از ستون‌های محدوده مورد نظر خود شماره ستونی را که ما در تابع ذکر کردیم را پیدا کرده و از آن ستون گزینه مناسب با آن آیتم از ستون اول را بر می‌گرداند. از این تابع برای جستجو در محدوده‌ها استفاده می‌کنیم.

نکاتی که در این تابع باید رعایت کنیم:

۱- جستجو همیشه در ستون اول انجام می‌شود.

۲- مقادیر ستون اول از محدوده‌ها نباید تکراری باشند زیرا تابع اولین آیتمی را که پیدا کند عملیات جستجو را متوقف می‌کند.

شکل تابع:

=Vlookup(Lookup-Value,Table – Array,Col-Num –Index,[Range Lookup])

Lookup value: مقدار مورد جستجو. در این قسمت باید یکی از مقادیر ستون اول محدوده را وارد کنیم. جستجو همواره در اولین ستون محدوده مورد نظر انجام می‌شود.

Table – array: محدوده را مشخص می‌کنیم.

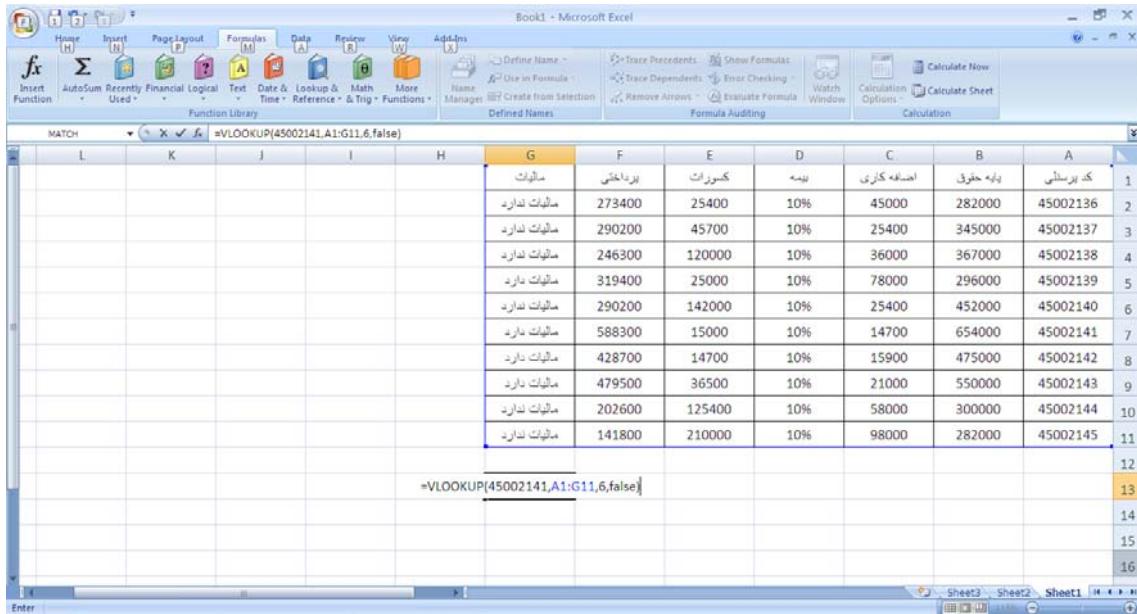
Col-num-index: شماره ستونی که مقدار یافته شده در آن باید برگردانده می‌شود را وارد می‌کنیم.

False: شامل دو انتخاب True و False می‌باشد که معمولاً از False استفاده می‌کنیم زیرا Range-lookup

جستجوی دقیق انجام داده و True جستجوی نادریق انجام می‌دهد.

مثال: می‌خواهیم در جدول زیر پرداختی فردی با کد پرسنلی ۴۵۰۰۲۱۴۰ را بیابیم. ابتدا در یکی از سلول‌های خالی کلیک می‌کنیم و فرمول زیر را در آن وارد می‌کنیم.

Excel

The screenshot shows a Microsoft Excel spreadsheet titled "Book1 - Microsoft Excel". The formula bar at the top displays the formula =VLOOKUP(45002141,A1:G11,6,false). The table has columns labeled L, K, J, I, H, G, F, E, D, C, B, A. The data includes columns for مالیات (Tax), ارزش افزوده (Added Value), کسریات (Loss), نیزه (Salt), احصایه کاربری (User Allocation), دارای حقوق (Has Rights), کد ایرانی (Iranian Code), and کد ایرانسلی (Iranian Code). The last row of the table is highlighted in blue.

به همین ترتیب می‌توان پرداختی را برای سایر افراد نیز محاسبه کرد.

نکته: در فرمول‌ها از می‌توان از روشی به نام وابسته سازی استفاده کرد. وابسته سازی این امکان را

می‌دهد تا از نوشتتن فرمول به دفعات زیاد جلو گیری کنیم و فرمول را یکبار بنویسیم و در آن به سلولی

خالی اشاره کنیم. در فرمول بالا فرض می‌کنیم ۱۰۰ کارمند داریم، بدون استفاده از وابسته سازی باید

فرمول را ۱۰۰ بار وارد کنیم اما با کمک وابسته سازی یکی از قسمت‌های اصلی فرمول که جستجو بر

حسب آن انجام می‌شود را می‌توانیم به یک سلول خالی وابسته کنم و فرمول را کامل کنیم، بعد از آن

کافی است اطلاعات را در سلول خالی وارد کنیم تا نتیجه فرمول ظاهر شود.

برای درک بهتر موضوع به مثال زیر توجه کنید:

در جدول زیر فرمول را در سلول A15 می‌نویسیم در قسمت اول فرمول به جای نوشتمن کد فرد سلول خالی A16

را وارد می‌کنیم و پس از اتمام فرمول و زدن کلید Enter به سلول A16 مراجعه می‌کنیم و کد فرد مورد نظر را به

وارد می‌کنیم، متوجه می‌شویم که با هر بار وارد نمودن کد جدید در سلول پرداختی، فرمول برای کد جدید محاسبه

می‌شود.

Excel

Book1 - Microsoft Excel

L	K	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A
					ماليات	برداشت	косورات	بيمه	اصفهان کاري	پایه حقوق	کارشناسی
					ماليات ندارد	273400	25400	10%	45000	282000	45002136
					ماليات ندارد	290200	45700	10%	25400	345000	45002137
					ماليات ندارد	246300	120000	10%	36000	367000	45002138
					ماليات ماروه	319400	25000	10%	78000	296000	45002139
					ماليات ندارد	290200	142000	10%	25400	452000	45002140
					ماليات دارو	588300	15000	10%	14700	654000	45002141
					ماليات دارو	428700	14700	10%	15900	475000	45002142
					ماليات ندارد	479500	36500	10%	21000	550000	45002143
					ماليات ندارد	202600	125400	10%	58000	300000	45002144
					ماليات ندارد	141800	210000	10%	98000	282000	45002145
										141800	15
										کارشناسی	45002145
											16

Index - ۲

این تابع در محدوده‌ای جستجو کرده و نسبت به آدرسی که ما به آن می‌دهیم، محتويات سلی را بر می‌گرداند.

=Index(Array,Row-Num,Column-Num)

Array همان محدوده‌ای است که جستجو در آن انجام می‌شود.

شماره سطری است که باید پیدا شود. Row-num

شماره ستونی است که باید پیدا شود. Column-num

Book1 - Microsoft Excel

J	I	H	G	F	E	D	C	B	A
			ماليات	برداشت	косورات	بيمه	اصفهان کاري	پایه حقوق	کارشناسی
	=INDEX(A1:G11,7,1)		ماليات ندارد	273400	25400	10%	45000	282000	45002136
			ماليات ندارد	290200	45700	10%	25400	345000	45002137
			ماليات ندارد	246300	120000	10%	36000	367000	45002138
			ماليات دارو	319400	25000	10%	78000	296000	45002139
			ماليات ندارد	290200	142000	10%	25400	452000	45002140
			ماليات دارو	588300	15000	10%	14700	654000	45002141
			ماليات دارو	428700	14700	10%	15900	475000	45002142
			ماليات ندارد	479500	36500	10%	21000	550000	45002143
			ماليات ندارد	202600	125400	10%	58000	300000	45002144
			ماليات ندارد	141800	210000	10%	98000	282000	45002145
									13

Average - ۱

تابع میانگین، از این تابع برای به دست آوردن معدل یا میانگین چند عدد استفاده می‌کنیم.

=Average(number1,number2,...)

Averageif - ۲

از این تابع برای میانگین‌گیری شرطی استفاده می‌کنیم به این ترتیب که محدوده اول (Range) را برای بررسی شرط وارد می‌کنیم، سپس خود شرط (Criteria) را وارد می‌کنیم و در نهایت محدوده‌ای (Average-Range) را وارد می‌کنیم که می‌خواهیم معدل آن محدوده که متناسب با شرط است را محاسبه کنیم.

=Averageif(Range,Criteria,Average-Range)

به جدول فروش کالای زیر توجه کنید:

قیمت	تعداد	نام کالا
320000	10	Ram
410000	14	Rom
459000	20	Ram
140000	11	Hard
260000	31	Ram
147000	20	Hard
178000	15	Ram
230000	7	Ram
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16

می‌خواهیم میانگین فروش کالای Ram را داشته باشیم، به این منظور فرمول زیر را در یکی از سلول‌های خالی وارد می‌کنیم.

Excel

نام کالا	تعداد	قیمت
Ram	10	320000
Rom	14	410000
Ram	20	459000
Hard	11	140000
Ram	31	260000
Hard	20	147000
Ram	15	178000
Ram	7	230000
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16

Max -۴

این تابع بزرگترین عدد را از یک محدوده عددی استخراج می‌کند.

=Max(Number1,Number2,...)

A	B	C	D	E
نام کالا	تعداد	قیمت		
Ram	10	320000		
Rom	14	410000		
Ram	20	459000		
Hard	11	140000		
Ram	31	260000		
Hard	20	147000		
Ram	15	178000		
Ram	7	230000		

در جدول بالا می‌خواهیم بیشترین قیمت را پیدا کنیم پس کافی است فرمول زیر را درج کنیم:

=Max(C2:C9)

Min -۴

این تابع بر عکس Max عمل کرده و کمترین مقدار را پیدا می‌کند.

=Min(Number1,Number2,...)

در جدول بالا برای یافتن کمترین مقدار کافی است فرمول زیر را درج کنیم:

=Min(C2:C9)

Excel

Count -۵

این تابع تعداد سلول‌های حاوی مقادیر عددی محدوده را می‌شمارد.

=Count(Number1,Number2,...)

The screenshot shows a Microsoft Excel spreadsheet titled "Book1". The formula bar at the top displays "=count(C1:C9)". The main area contains a table with columns labeled "قیمت" (Value), "تعداد" (Count), and "نام کالا" (Item Name). The data rows are as follows:

قیمت	تعداد	نام کالا
320000	10	Ram
410000	14	Rom
459000	20	Ram
140000	11	Hard
260000	31	Ram
147000	20	Hard
178000	15	Ram
230000	7	Ram

The cell C10 contains the formula "=count(C1:C9)". The status bar at the bottom left shows "Enter".

که پس از وارد کردن فرمول عدد ۸ را به دلیل داشتن ۸ عدد در این محدوده می‌بینیم.

Counta -۶

این تابع تعداد سلول‌هایی که محتوا داشته باشند را می‌شمارد. محتوا هم می‌تواند متن و هم می‌تواند عدد باشد.

=Counta(Value1,Value2,Value3,...)

Excel

The screenshot shows an Excel spreadsheet titled "Book1 - Microsoft Excel". The formula bar at the top displays "=counta(A1:C9)". The main table has columns labeled "قیمت" (Value), "تعداد" (Count), and "نام کالا" (Item Name). The data includes values like 320000, 410000, 459000, etc., and item names like Ram, Rom, Hard. Row 11 contains the formula "=counta(A1:C9)". The status bar at the bottom shows "Enter".

قیمت	تعداد	نام کالا
320000	10	Ram
410000	14	Rom
459000	20	Ram
140000	11	Hard
260000	31	Ram
147000	20	Hard
178000	15	Ram
230000	7	Ram
		10
	=counta(A1:C9)	11
		12
		13
		14
		15
		16

پس از وارد کردن فرمول عدد ۲۷ را می بینیم زیرا در این محدوده ۲۷ سلول پر وجود دارد.

Countblank -▼

تعداد سلول های خالی را می شمارد.

=Countblank(Value1,Value2,Value3 ,...)

در جدول بالا اگر فرمول =countblank(A1:C9) را وارد کنیم نتیجه ۰ می شود زیرا سلول خالی در این محدوده

وجود ندارد.

Countif -▲

این تابع تعداد سلول هایی را که در یک محدوده با شرط خاصی منطبق هستند را می شمارد و در واقع عمل شمارش را شرطی انجام می دهد.

=Countif(Range,Criteria)

در جدول زیر می خواهیم تعداد Ram ها را بشماریم:

The screenshot shows an Excel spreadsheet with a table having columns "قیمت", "تعداد", and "نام کالا". The data includes various values and item names. Row 11 contains the formula "=countif(A1:A9,"ram")". The status bar at the bottom shows "Enter".

قیمت	تعداد	نام کالا
320000	10	Ram
410000	14	Rom
459000	20	Ram
140000	11	Hard
260000	31	Ram
147000	20	Hard
178000	15	Ram
230000	7	Ram
		10
	=countif(A1:A9,"ram")	11
		12
		13
		14

Excel

تمرین: تمامی توابع ذکر شده در این قسمت را با وابسته‌سازی پیاده کنید.

توابع اطلاعاتی

Isblank -۱

این تابع بررسی می‌کند سلول دارای محتوا هست یا نیست. در صورتی که سلول خالی یا بی محتوا باشد True را نتیجه می‌دهد و در غیر این صورت False را نتیجه می‌دهد.

=Isblank(Cell)

Isnumber -۲

این تابع بررسی می‌کند محتویات یک سلول عددی یا غیر عددی است، اگر محتویات عددی باشند True را نتیجه می‌دهد و اگر غیر عددی باشند False را نتیجه می‌دهد.

=Isnumber(Cell)

Istext -۳

این تابع بررسی می‌کند محتویات یک سلول متنی یا غیر متنی است، اگر محتویات متنی باشند True را نتیجه می‌دهد و اگر غیر متنی باشند False را نتیجه می‌دهد.

=Istext(Cell)

توابع تاریخ و زمان

Now -۱

این تابع بدون آرگومان است و تاریخ و زمان جاری سیستم را نتیجه می‌دهد.

=Now()

Date -۲

این تابع آرگومان‌های ورودی خودش را به فرمت تاریخ تبدیل می‌کند.

=Date(Year,Month,Day)

Time - ۳

این تابع آرگومان‌های ورودی خودش را به فرمت زمان تبدیل می‌کند.

=Time(Hour,Minute,Second)

نام گذاری محدوده‌ها

زمانی که با حجم وسیعی از داده‌ها کار می‌کنیم می‌توانیم با نام گذاری محدوده‌ها و کاربرد این نام‌ها در فرمول‌ها به جای آدرس محدوده‌ها، عمل فرمول نویسی را ساده‌تر کنیم، و از آن به بعد بجای انتخاب محدوده فقط کافی است نام محدوده را در فرمول وارد کنیم.

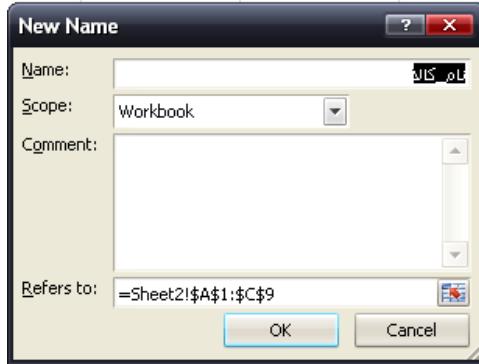
ضمانت این عمل باعث می‌شود سریع‌تر و راحت‌تر به محدوده‌ها و سلول‌ها مراجعه کنیم.

برای نام گذاری محدوده‌ها یک روش این است که ابتدا محدوده را انتخاب کنیم و از قبلاً Formula و فریم Define Name گزینه Defined Name را انتخاب می‌کنیم.

نام کالا	تعداد	قیمت
1	10	320000
2	14	410000
3	20	459000
4	11	140000
5	31	260000
6	20	147000
7	15	178000
8	7	230000
10		
11		
12		
13		
14		

پس از انتخاب دستور، کادر محاوره‌ای New Name باز می‌شود.

Excel

در قسمت Name نام محدوده را وارد می‌کنیم.

در سمت Scope محل شناسایی محدوده را تعیین می‌کنیم، اگر باشد محدوده در کل فایل قابل شناسایی است ولی اگر یکی از کاربرگ‌ها را انتخاب کنیم محدوده فقط در همان کاربرگ قابل شناسایی است.

در قسمت Comment می‌توانیم برای نام محدوده توضیحی قرار دهیم.

در قسمت Refer to آدرس محدوده را تعیین می‌کنم. (چنانچه محدوده از قبل انتخاب شده باشد، آدرس آن به طور خودکار در این قسمت ظاهر می‌شود).

روش دیگر برای نام گزاری محدوده‌ها، انتخاب محدوده و تایپ نام آن در Name Box است.

راه دیگر برای نام گذاری یک محدوده انتخاب آن و سپس استفاده از دستور Create From Selection از فریم Defined Name در Tab Formula باز شده و یکی از گزینه‌های زیر را انتخاب می‌کنیم:
Create Name باز شده و یکی از گزینه‌های From Selection:

Top Row-۱: کلمات موجود در سطر اول برای نام گزاری ستون‌ها به کار روند.

left Column-۲: کلمات موجود در ستون سمت چپ به عنوان نام سطرها به کار روند.

Bottom Row-۳: کلمات موجود در سطر آخر برای نام گزاری ستون‌ها به کار روند.

Right Column-۴: کلمات موجود در ستون سمت راست به عنوان نام سطرها به کار روند.

Excel

جهاز
تقويم
واعتماد

Screenshot of Microsoft Excel showing the 'Create Names from Selection' dialog box.

The dialog box is titled "Create Names from Selection" and contains the following text:
Create names from values in this:
 Top row
 Left column
 Bottom row
 Right column

Buttons: OK, Cancel

The Excel interface shows a table with columns labeled C, B, and A. The data is as follows:

C	B	A	الرتبة
قيمة	نوع	نام کالا	1
320000	10	Ram	2
410000	14	Rom	3
459000	20	Ram	4
140000	11	Hard	5
260000	31	Ram	6
147000	20	Hard	7
178000	15	Ram	8
230000	7	Ram	9
			10
			11
			12
			13
			14
			15
			16

Bottom status bar: Average: 134008 Count: 27 Sum: 2144120

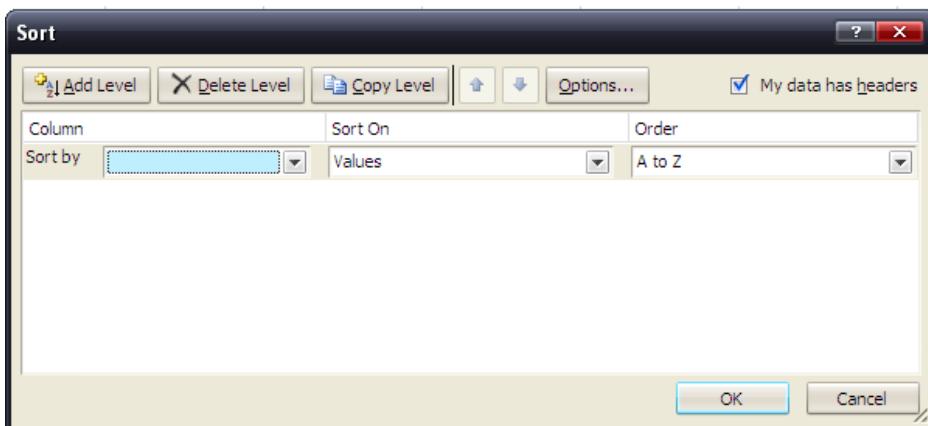
فصل ششم: مرتبسازی و گروه بندی داده‌ها

مرتبسازی داده‌ها (sort)

در صورتی که بخواهیم داده‌ها صعودی یا نزولی مرتب شوند می‌توانیم از تب Data، گروه بندی داده‌ها را روی Sort & Filter کلیک کنیم.

برای مرتبسازی ابتدا داده‌ها را انتخاب می‌کنیم یا در یکی از سلول‌های محدوده مورد نظر کلیک می‌کنیم تا کادر باز شود Sort:

در Sort by ستونی که مرتبسازی بر اساس آن انجام می‌شود را انتخاب می‌کنیم.
در sort on values گزینه را انتخاب می‌کنیم تا مرتبسازی براساس داده‌های موجود در سل انجام شود.
در Order چگونگی مرتبسازی را انتخاب می‌کنیم:
 ۱) Smallest to Largest (صعودی) A to Z-۱
 ۲) Largest to Smallest (نزولی) Z to A-۲

بعد از انتخاب گزینه‌های بالا در صورتی که در ستون مرتب‌سازی داده‌های همنام موجود باشند، و بخواهیم ستون

دیگری را به عنوان اولویت دوم مرتب‌سازی مشخص کنیم، روی Add Level کلیک می‌کنیم. به این ترتیب

می‌توان چندین ستون را به عنوان اولویت‌های مختلف مرتب‌سازی در محدوده مورد نظر مشخص کنیم:

برای حذف ستون‌های مرتب‌سازی روی Delete Level کلیک می‌کنیم.

برای داشتن دو ستون همنام از Copy level استفاده می‌کنیم.

با کلیک روی up و down موقعیت ستون‌ها را جابجا می‌کنیم.

با کلیک روی Option کادر زیر باز می‌شود:

با فعال کردن Case Sensitive در مرتب‌سازی داده‌ها بین حروف بزرگ و کوچک تفاوت قائل می‌شویم.

در Orientation ستونی یا سطری بودن مرتب‌سازی را تعیین می‌کنیم:

Sort Top To Bottom: مرتب‌سازی ستونی

Sort Right To Left: مرتب‌سازی سطری

با فعال کردن My Data Has Header سطر اول در مرتب‌سازی شرکت نمی‌کند.

ک. کالا	نم کالا	تعداد	قیمت
1	2	100	320000
2	3	200	410000
3	4	100	459000
4	5	300	140000
5	6	100	140000
6	7	300	147000
7	8	100	178000
8	9	100	230000
9	10	100	
10	11	100	
11	12	100	
12	13	100	
13	14	100	
14			

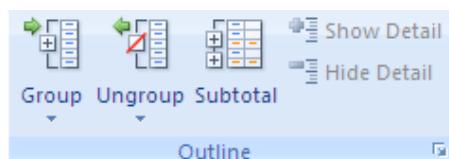
پس از کلیک روی Ok داده‌ها به صورت زیرنمایش داده می‌شوند:

کد کالا	نام کالا	تعداد	قیمت
100	Ram	10	320000
100	Ram	20	459000
100	Ram	31	140000
100	Ram	15	178000
100	Ram	7	230000
200	Rom	14	410000
300	Hard	11	140000
300	Hard	20	147000

Subtotal

برای گروه بندی داده‌ها، جهت نمایش و چاپ می‌توانیم از Subtotal استفاده کنیم. تنها نکته‌ای که قبل از اجرای دستور subtotal باید رعایت کنیم این است که داده‌ها حتماً باید روی ستونی که می‌خواهیم به عنوان ستون گروه بندی به کار رود، مرتب شده باشند.

برای استفاده از Tab subtotal از data گروه outline و روی دگمه subtotal کلیک می‌کنیم.(البته از قبل باید داده‌ها را انتخاب کنیم و یا در سلولی از محدوده داده‌ها کلیک کنیم)

کادر subtotal باز می‌شود:

کد کالا	نام کالا	تعداد	قیمت
1	Ram	10	320000
2	Ram	20	459000
3	Ram	31	140000
4	Ram	15	178000
5	Ram	7	230000
6	Rom	14	410000
7	Hard	11	140000
8	Hard	20	147000
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			

Excel

در کادر باز شده از قسمت At each change in ستون مورد نظر برای گروه بندی را مشخص می کنیم، که مرتب سازی بر اساس آن انجام شده است.

در کادر Use Function تابع مورد نظر برای انجام محاسبات را انتخاب می کنیم. و از قسمت Add subtotal to ستونی که نتیجه گروه بندی به آن اعمال می شود را انتخاب می کنیم (ستون محاسباتی). در قسمت پایین کادر فوق، با انتخاب Replace current subtotal، با هر بار استفاده از subtotal محاسبات جدید جایگزین محاسبات قبلی می شوند.

با انتخاب page break between groups هر گروه در یک صفحه مجزا چاپ خواهد شد. همینطور برای نمایش نتیجه به دست آمده در انتهای جدول summary below data را انتخاب می کنیم، در غیر این صورت نتیجه محاسبات در بالای جدول ظاهر خواهد شد.

برای از بین بردن گروه بندی و محاسبات انجام شده، روی Remove all کلیک می کنیم. پس از انجام همه تنظیمات روی ok کلیک می کنیم تا دستور اجرا شود.

کد کالا	نام کالا	تعداد	قیمت				
1	Ram	100	320000				
2	Ram	100	459000				
3	Ram	100	140000				
4	Ram	100	178000				
5	Ram	100	230000				
6	Ram	100	1327000				
7	Rom	200	410000				
8	Rom	200	410000				
9	Hard	300	140000				
10	Hard	300	147000				
11	Hard	300	287000				
12	Hard	300	2024000				
13							
14							
15							
16							

در گروه بندی داده ها قیمت کل را برای گروه های کالا با کدهای ۲۰۰ و ۳۰۰ و ۱۰۰ به طور مجزا مشاهده می کنید و در نهایت در Grand Total مجموع کل قیمت را می بینید.

(تمرین) گروه بندی بالا را طوری انجام دهید که بتوان مجموع تعداد هر کالا را بر حسب نام آن مشاهده کرد.

عدم نمایش داده‌ها توسط Filter

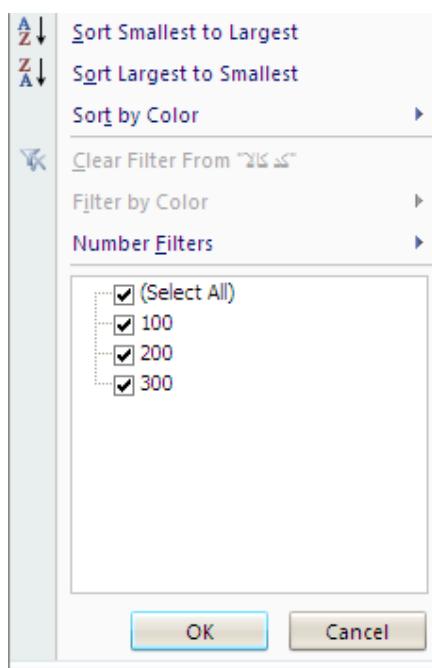
با Filter می‌توان داده‌ها را غربال کرد. داده‌هایی که شرط خاصی را دارا باشند نمایش داده می‌شوند و داده‌هایی که شرط را ندارند نمایش داده نمی‌شوند. برای استفاده از Filter بعد از انتخاب داده‌ها از تب Data گروه filter را انتخاب می‌کنیم.

با کلیک روی Filter نام هر ستون به یک کادر بازشو برای انجام دستور Autofilter تبدیل می‌شود.

برای تعیین شرط در فیلتر هر ستون کافی است روی فلش مربوط به ستون کلیک کنیم تا شرط را بیینیم:

با کلیک روی Sort Largest To Smallest داده‌ها را صعودی و کلیک روی Sort Smallest To Largest داده‌ها را نزولی مرتب می‌کنند. برای نمایش داده‌ها با شرایط خاص برای داده‌های عددی، در کادر باز شده از Number Filters باید شرط را انتخاب کنیم.

شرایط موجود در کادر Number Filters عبارتند از:

Equal-1: مساوی عدد خاصی باشد.

.Does Not Equal-۲ مساوی عدد خاصی نباشد.

.Greater Than-۳ بزرگتر از عدد خاصی باشد.

.Greater Than Or Equal To-۴ بزرگتر یا مساوی عدد خاصی باشد.

.Less Than-۵ کوچکتر از عدد خاصی باشد.

.Less Than Or Equal To-۶ کوچکتر یا مساوی عددی باشد.

.Between-۷ تعیین یک بازه عددی.

.Top 10-۸ انتخاب یشترين یا کمترین دادهها بر حسب آیتم یا در صد.

.Above Average-۹ دادهها با میانگین بالا.

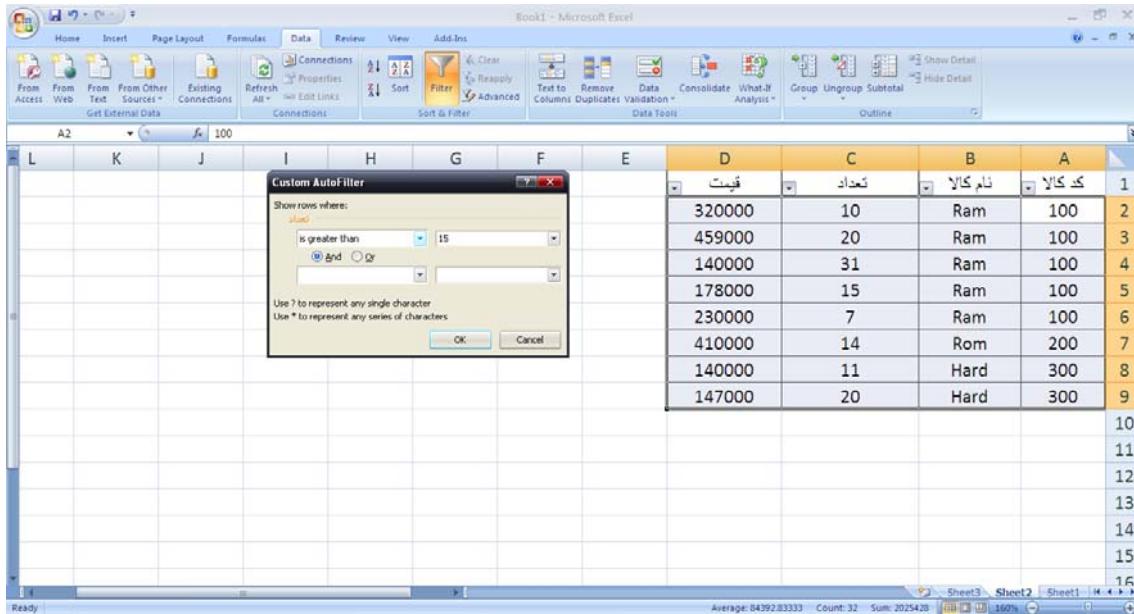
.Below Average-۱۰ دادهها با میانگین پایین.

با انتخاب Custom Filter میتوان شرط را به صورت دلخواه تنظیم کرد.

ردیف	نام کالا	کد کالا	تعداد	قیمت
1	m	100	1	320000
2	m	100	2	459000
3	m	100	3	140000
4	m	100	4	178000
5		100	5	230000
6		100	6	410000
7		100	7	140000
8		100	8	147000

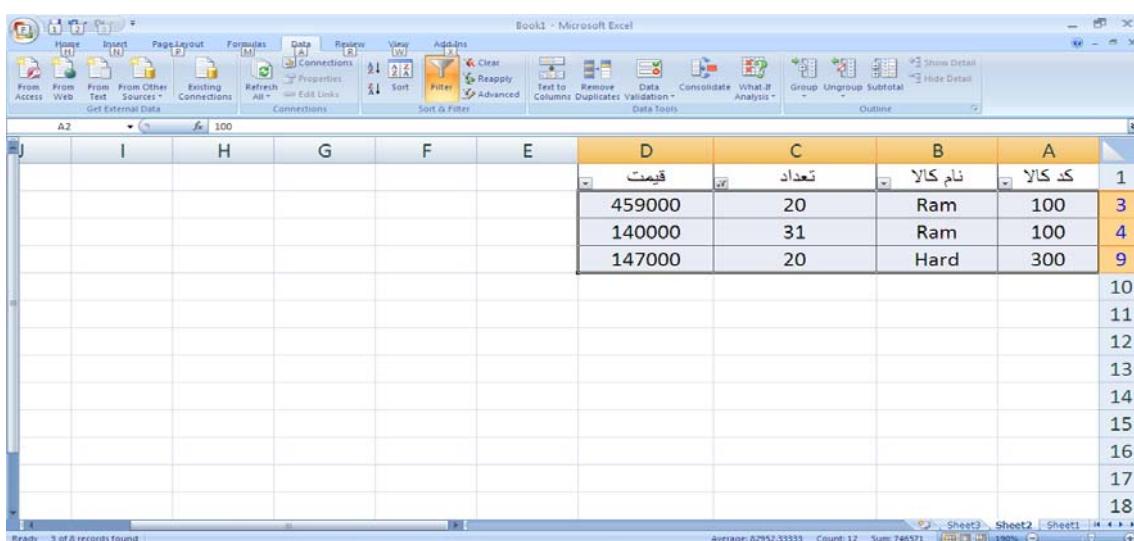
بعد از انتخاب یکی از شرایط بالا کادر مربوطه باز شده و شرط را وارد میکنیم.

Excel

کد کالا	نام کالا	تعداد	قیمت
1	Ram	100	320000
2	Ram	100	459000
3	Ram	100	140000
4	Ram	100	178000
5	Ram	100	230000
6	Rom	200	410000
7	Hard	300	140000
8	Hard	300	147000
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			

در جدول بالا کالاهایی که تعدادشان از ۱۵ بیشتر است را انتخاب کردیم. در صورتی که بخواهیم دو شرط داشته باشیم می‌توان از کادر بعدی هم شرطی را انتخاب کنیم، اگر شروط And شوند باید هر دو شرط برقرار شود تا فیلتر انجام شود ولی اگر شروط Or شوند، در صورت برقراری یکی از شروط فیلتر اعمال می‌شود.

کد کالا	نام کالا	تعداد	قیمت
3	Ram	20	459000
4	Ram	31	140000
9	Hard	20	147000
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			

در کادر filter باز شده برای هر ستون در انتهای منوی باز شده نام تمامی اعضای آن ستون را می‌بینیم و در صورتی که تیک کنار نام عضو را بر داریم آن عضو فیلتر می‌شود.

عملیاتی را که تا به حال برای اعمال فیلتر انجام دادیم، Autofilter می‌گویند.

برای از بین بردن فیلتر روی داده‌ها می‌توان روی فلش هر ستونی که برای آن فیلتر قرار دادیم کلیک کنیم و clear را انتخاب کنیم و برای برداشتن فیلتر از تب Data، گروه Filter from روی دگمه filter کلیک کنیم.

فیلتر کردن داده‌ها با Advanced filter

- ۱- در این روش، شرط فیلتر باید در ناحیه‌ای جداگانه از برگه وارد شود، لذا بهتر است سطر اول جدول را در قسمتی دیگر از برگه وارد یا کپی کنیم.
- ۲- سپس شرط خود برای روی ستون مورد نظر را وارد می‌کنیم.

The screenshot shows an Excel spreadsheet with data in columns A through D. Column A is labeled 'کد کالا', column B is 'نام کالا', column C is 'تعداد', and column D is 'قیمت'. The data includes various items like Ram, Hard, and Rom with their respective codes, names, quantities, and prices. Row H3 contains the filter criteria: 'قیمت' in column I and '>20' in column H. The 'Advanced Filter' dialog box is open, with the 'Criteria Range' set to \$H\$3:\$I\$4 and the 'List Range' set to \$A\$1:\$D\$13. The 'Copy to another location' checkbox is checked. The status bar at the bottom indicates 'Ready'.

- ۳- جدول اصلی را انتخاب می‌کنیم و از تب Data گروه Sort & Filter روی دگمه Advanced کلیک می‌کنیم.

Excel

کد کالا	نام کالا	تعداد	قیمت	
1	Ram	100	320000	
2	Ram	100	459000	
3	Ram	100	140000	
4	Ram	100	178000	
5	Ram	100	230000	
6	Rom	200	410000	
7	Hard	300	140000	
8	Hard	300	147000	
9				
10				
11				
12				
13				

در کادر باز شده اگر Filter the list in place را انتخاب کنیم، فیلتر در جدول اصلی اعمال می شود و اگر

Copy to را انتخاب کنیم داده های فیلتر شده به محل دیگری که در Copy To Another Location

مشخص کردہ ایم کپی می شوند.

در آدرس محدوده ای که انتخاب کردیم نمایش داده می شود و در Criteria Range محدوده شرط

را انتخاب می کنیم.

کد کالا	نام کالا	تعداد	قیمت	
1	Ram	100	320000	
2	Ram	100	459000	
3	Ram	100	140000	
4	Ram	100	178000	
5	Ram	100	230000	
6	Rom	200	410000	
7	Hard	300	140000	
8	Hard	300	147000	
9				
10				
11				
12				
13				

برای عدم نمایش داده های تکراری گزینه Unique Record Only را به حالت انتخاب در می آوریم:

Excel

وادعه و مصطفی
وزیر آموزش

Book1 - Microsoft Excel

Home Insert Page Layout Formulas Data Review View Add-Ins

Connections Refresh All Properties Sort & Filter Advanced

Text to Columns Duplicates Validation Data Tools Group Ungroup Subtotal Outline

A1

	I	H	G	F	E	D	C	B	A
	قیمت	تعداد	نام کالا	کد کالا		قیمت	تعداد	نام کالا	کد کالا
						140000	31	Ram	100
								1	4
								10	
								11	
								12	
								13	
								14	
								15	
								16	
								17	
								18	
								19	
								20	

Ready 1 of 8 records found Average: 46710.53333 Count: 8 Sum: 140131 Sheet3 Sheet2 Sheet1

منسجم سازی چند ناحیه گستته (consolidate)

در صورتی که از چند نمونه از جدولی مشخص را در کاربرگ داشته باشیم و بخواهیم نتایجی را از عملکرد توابع روی

این چند جدول ببینیم از Consolidate استفاده می‌کنیم.

جداول زیر را در کاربرگ ایجاد کنید:

Book1 - Microsoft Excel

Home Insert Page Layout Formulas Data Review View Add-Ins

Font Alignment Number Styles Cells Editing

G4

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	code	number	price	code	number	price	code	number	price		
2	100	25	1400	100	11	9800	100	40	2500		
3	200	36	2500	200	17	2500	200	12	3600		
4	300	45	3200	300	91	8400	300	40	2300		
5	400	10	8900	400	26	14700	400	71	2400		
6	500	22	2540	500	53	15000	500	36	2540		
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											

Ready Sheet1 Sheet2 Sheet3

Excel

سپس در یک سلول خالی کلیک کرده و از تب Data tools، گروه Data روی دگمه consolidate کلیک کنید.

سپس جداول را به ترتیب انتخاب کرده و روی Add Top Row و left column کلیک کنید، سپس گزینه‌های Add-In و Data Tools را به حالت انتخاب درآورید.

حال جدول نهایی در کاربرگ درج می‌شود:

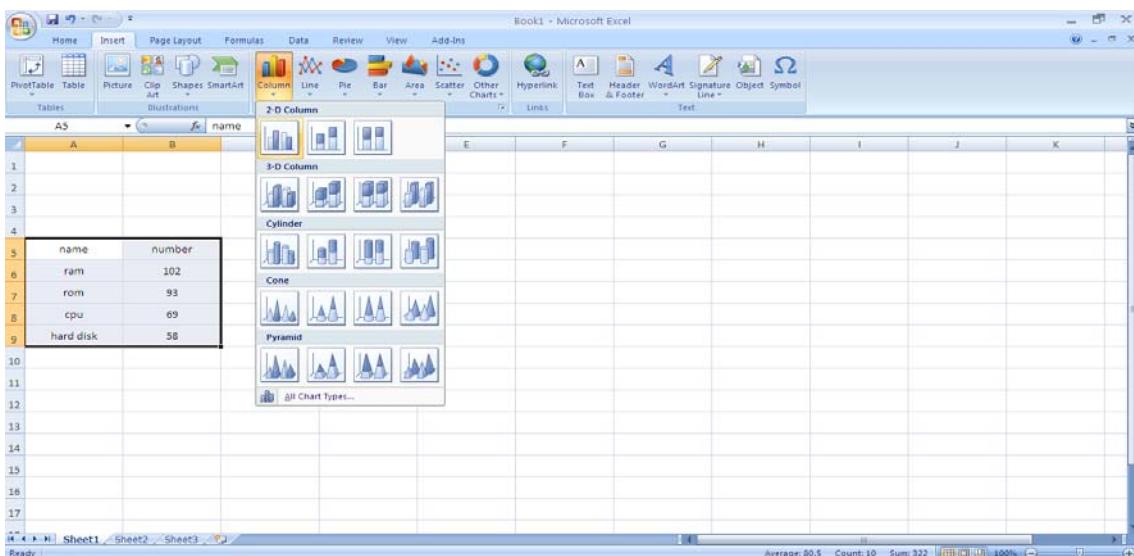
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1	code	number	price		code	number	price		code	number	price			
2	100	25	1400		100	11	9800		100	40	2500			
3	200	36	2500		200	17	2500		200	12	3600			
4	300	45	3200		300	91	8400		300	40	2300			
5	400	10	8900		400	26	14700		400	71	2400			
6	500	22	2540		500	53	15000		500	36	2540			
7														
8														
9														
10		number	price											
11		100	76	13700										
12		200	65	8600										
13		300	176	13900										
14		400	107	26000										
15		500	111	20080										
16														
17														

فصل هفتم: نمودار

برای تحلیل مجموعه ای از داده ها بهترین راه، استفاده از نمایش داده ها به شکل گرافیکی یا نمودار است. نمودارها یک گزارش دیداری از جداول در اختیار کاربران اکسل قرار می دهند تا بتوان عملیات ارزیابی و یا مقایسه ای را بهتر انجام داد.

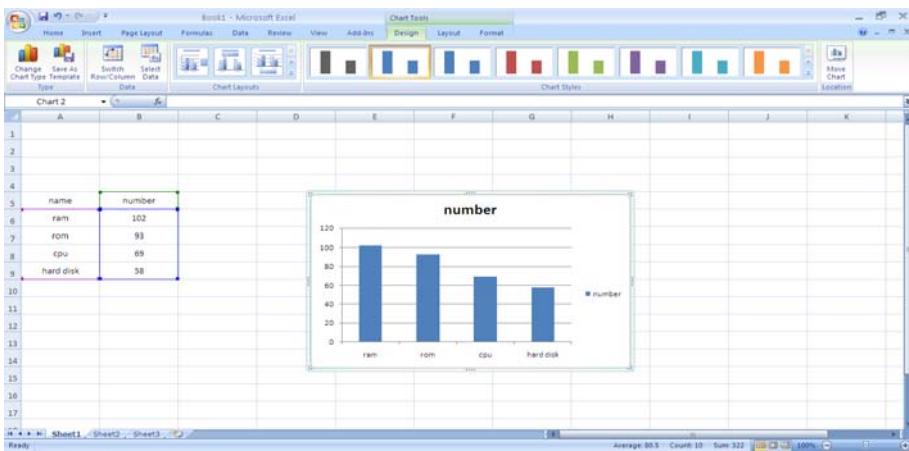
ایجاد نمودار

برای ایجاد نمودار همانند شکل زیر ابتدا باید محدوده جدول مورد نظر را انتخاب کرده، سپس از تب Insert و گروه Chart روی دگمه مربوط به نمودار موردنظر خود کلیک کنید تا اکسل زیر گروه های نمودار را نمایش دهد و شما یکی از انواع آن را انتخاب کنید.

بعد از انتخاب نوع نمودار، اکسل نمودار شما را در همان برگه که به صورت پیش فرض برای آن تعریف شده درج می کند، با درج نمودار به Ribbon تب های جدیدی به نام های Format, Layout, Design به منظور ویرایش نمودار اضافه می شود که در ادامه با عملکرد گزینه های این تباها آشنا می شویم.

Excel

برای رسم نمودار ابتدا باید نکاتی را رعایت کنید:

✓ نکته اول:

برای رسم نمودار باید توجه داشت که جدول داده‌ها دارای ۲ ناحیه برای مقایسه و نمایش روی نمودار است یا ۳ ناحیه. در صورتی که جدول ۲ ناحیه برای نمایش داشته باشد احتیاج به نمودار دو بعدی دارد، و برای رسم نمودار باید از انواع نمودار گزینه‌ای را انتخاب کنیم که عبارت ۳-D در ابتدای نام آن ذکر نشده باشد. چنین نمودارهایی

دارای محورهای X و Y می‌باشند. مانند جدول زیر:

ناحیه اول

ناحیه دوم

Y

name	number
ram	102
rom	93
cpu	69
hard disk	58

X

اگر جدول دارای ۳ ناحیه برای نمایش روی نمودار باشد همانگونه که گفته شد برای آن باید از نمودارهای ۳ بعدی استفاده کنیم، این نمودارها در فضای رسم می‌شوند و دستگاه مختصات آن‌ها متشکل از ۳ محور X, Y و Z است. در انتخاب نوع نمودار، باید نوعی انتخاب شود که عبارت 3-D در ابتدای نام آن ذکر شده باشد

مانند نمودار و جدول زیر:

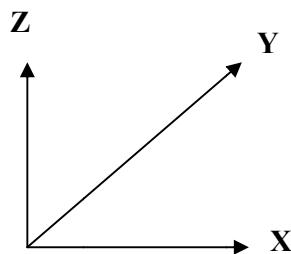
Excel

ناحیه دوم

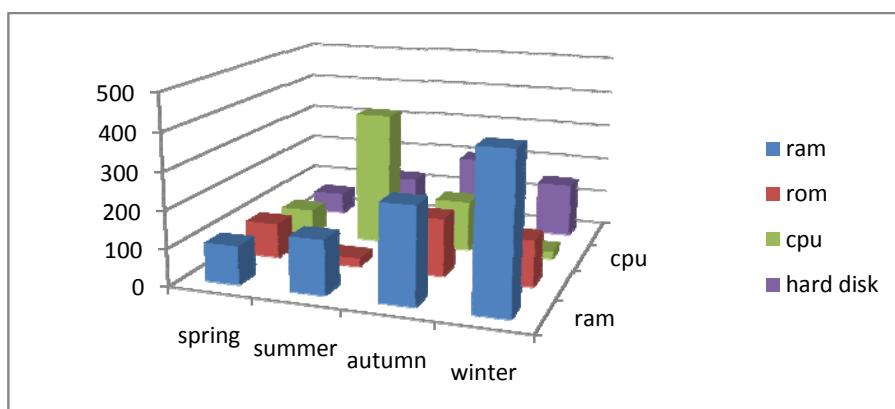
	spring	summer	autumn	winter
ram	102	145	256	410
rom	93	23	154	123
cpu	69	365	136	20
hard disk	58	125	200	147

ناحیه اول

ناحیه سوم

مثال: برای جدول بالا یک نمودار ۳ بعدی درج کنید. (نمودار به شکل زیر باید درج شود)

✓ نکته دوم: برای رسم نمودار برای منظورهای متفاوت استانداردهایی وجود دارد. در واقع هر نوع داده‌ای را با هر نوع

نموداری رسم کرد، لذا با انواع نمودار به شرح زیر آشنا می‌شویم:

نمودار ستونی: Columns

معمولًا برای مقایسه دو یا چند سری داده، زمانی که اندازه دقیق آن‌ها و نسبت بین آن‌ها بیشتر از چگونگی افزایش یا کاهش آن‌ها مد نظر است، استفاده می‌شود و شامل انواع گوناگونی نظیر مستطیل، استوانه، مخروط و هرم می‌باشد که این انواع تفاوتی ندارند و انتخاب هر یک از آن‌های سایر افراد بستگی دارد.

نمودار خطی: Line

این نمودارها برای نمایش رشد مقادیر و یا افزایش و کاهش آن‌ها در مدت زمان معین کاربرد دارند.

نمودار دایره‌ای: Pie

این نمودار نسبت داده‌های آماری را بخوبی نمایش می‌دهد. مانند نموداری برای نمایش پراکندگی جمعیت یک کشور در مناطق مختلف.

نمودار میله‌ای: Bar

مورد استفاده این نمودار همانند نمودار ستونی است. با این تفاوت که جای داده‌های محور X و Y با هم عوض شده است.

نمودار مساحت: Area

برای نمایش گرافیکی داده‌هایی از نوع مساحت این نمودار کمک خوبی برای ما خواهد بود.

نمودار ریاضی: Scatter

برای رسم نمودارهای توابع ریاضی و مثلثاتی، به کار می‌رود.

سایر انواع نمودار که در زیر، با نام آن‌ها آشنا می‌شویم:

نمودار درجه بندی: Stock

نمودار سطح: Surface

نمودار دایره‌ای که می‌تواند شامل چندین سری باشد.

نمودار حبابی: Bubble

نمودار برای مقایسه مقادیر با یک نقطه مرکزی

✓ نکته سوم: توجه به سری داده‌ها (Data Series) برای ویرایش نمودار.

Excel

سری داده‌ها به داده‌هایی گفته می‌شوند که در محور Y قرار می‌گیرند. در واقع راهنمای نمودار (Legend) به کاربران کمک می‌کند تا چند سری داده در یک نمودار را بهتر از هم تشخیص دهند.

ویرایش نمودار

به منظور ویرایش نمودار یعنی انجام اعمالی نظیر جابجایی سری داده‌ها، حذف و اضافه کردن سطر و ستون و انجام تنظیمات ظاهری باید از سربرگ های اضافه شده به اکسل که در رابطه با نمودار هستند استفاده کنیم.

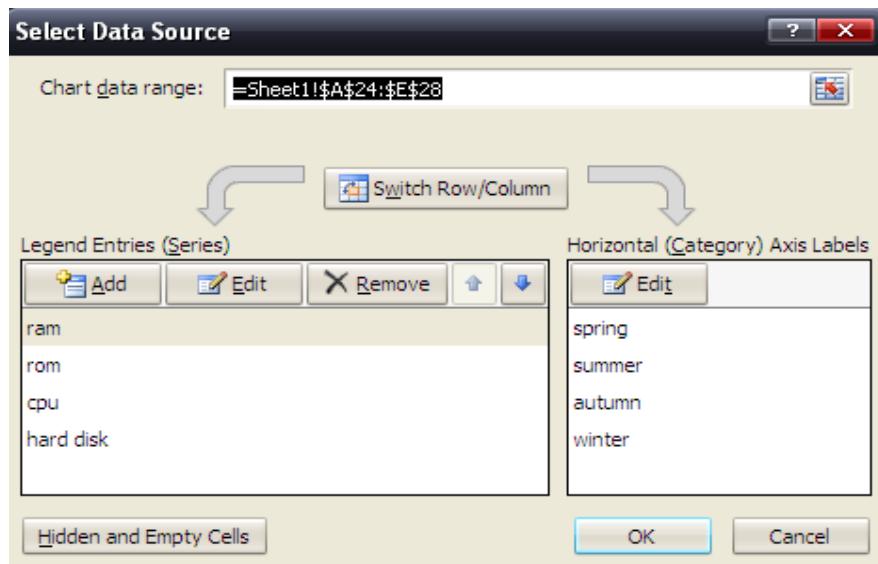
تغییر نوع نمودار

راه اول) نمودار را انتخاب می‌کنیم و از تب Insert گروه Chart نوع نمودار را انتخاب می‌کنیم.
راه دوم) روی نمودار کلیک راست کرده و دستور Change Chart Type را انتخاب می‌کنیم. در کادر محاوره‌ای باز شده انواع مختلف نمودار را مشاهده می‌کنیم، روی نوع نمودار جدید کلیک کرده و در نهایت روی Ok کلیک می‌کنیم.

حذف و اضافه داده به نمودار و تغییر Data Series

برای این منظور باید کادر محاوره‌ای Select Data Source را باز کنیم. کادر Select Data Source به دو روش باز می‌شود:

- ۱- کلیک راست روی نمودار و انتخاب دستور Select Data Source
- ۲- نمودار را انتخاب می‌کنیم و از تب Design گروه Data دستور Select Data را انتخاب می‌کنیم.

: با این دستور محدوده کلی نمودار را تعیین می‌کنیم. Change Data Range

: این دستور موقعیت محورهای X و Y را عوض می‌کند. Switch Row/Column

ناحیه Legend Entire

با کلیک روی دکمه Add می‌توانیم سری جدیدی از داده‌ها را به راهنمای نمودار اضافه کنیم. در کادر جدید باز شده در ناحیه Series Name نام گروه جدید داده‌ها را انتخاب می‌کنیم و در قسمت Series Value آدرس ناحیه شامل داده‌های محور مقادیر، Y را وارد می‌کنیم و بر روی OK کلیک کرده تا گروه جدید اضافه شود.

با کلیک روی دکمه Edit می‌توانیم سری انتخابی را ویرایش کنیم. به این ترتیب که همانند دکمه Add، در کادر جدید باز شده در ناحیه Series Name نام گروه جدید داده‌ها را وارد کرده و در قسمت Series Value آدرس ناحیه شامل داده‌های محور مقادیر، Y را وارد کرده و بر روی OK کلیکمی کنیم تا گروه ویرایش شود.

با کلیک روی دکمه Remove می‌توان سری انتخابی را حذف کرد.

با کلیک روی فلش رو به بالا، سری انتخابی را به مراتب ابتدای لیست سری‌ها انتقال می‌دهیم.

با کلیک روی فلش رو به پایین، سری انتخابی را به مراتب انتهایی لیست سری‌ها انتقال می‌دهیم.

ناحیه Horizontal

در این قسمت داده‌های محور X را می‌بینیم که با کلیک روی دکمه Edit می‌توان گروه انتخابی را تغییر داد. فقط باید آدرس محدوده جدید را در کادر این قسمت وارد کنیم.

Hidden And Empty Cells

Excel

اگر در محدوده جدول سلول‌های مخفی و یا سلول‌های خالی داشته باشیم با استفاده از این دو گزینه می‌توانیم این دسته از سلول‌ها را در نمودار قرار ندهیم.

جابجایی نمودار

بعد از اتمام رسم نمودار می‌توانیم موقعیت نمودار را تعیین کنیم به این ترتیب که نمودار به صورت پیش فرض در همان کاربرگی قرار می‌گیرد که جدول در آن قرار دارد ولی برای تنظیمات چاپ و یا مشاهده بهتر نمودار، می‌توانیم آن را در کاربرگ جدیدی قرار دهیم.

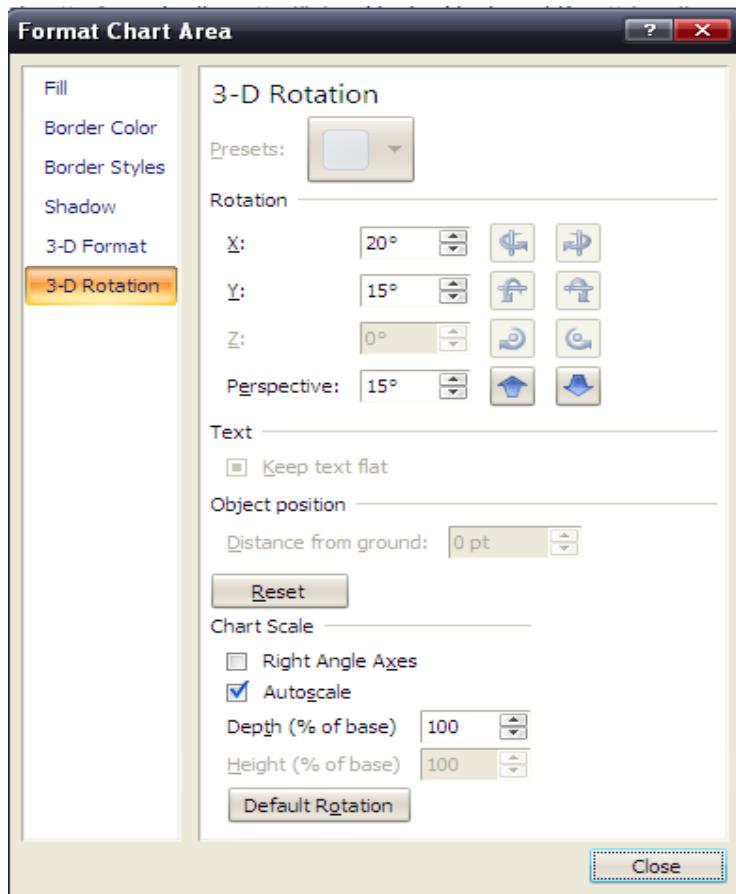
به این منظور از تب **Design** و گروه **Move Chart** روی دگمه **Location** کلیک می‌کنیم.

در این کادر دکمه رادیویی **New Sheet** را انتخاب کرده و در کادر متنی روبروی آن نامی برای کاربرگ جدید تعیین می‌کنیم و در نهایت روی دکمه **Ok** کلیک می‌کنیم.
در کادر **Object in** می‌توانیم یکی از کاربرگهای موجود در کتاب کار را انتخاب کنیم.

ایجاد نمای ۳ بعدی برای نمودار

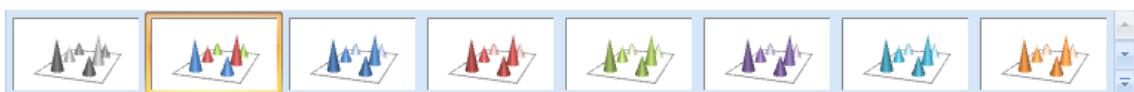
را انتخاب **3-D Rotation** و یا روی نمودار کلیک راست می‌کنیم سپس **Background**, **Layout** از تب **3-D Rotation** می‌کنیم.

در این کادر از ناحیه Rotation با افزایش و کاهش درجه (زاویه چرخش)، نمودار را از لحاظ افقی و عمودی و نمای پرسپکتیو چرخش دهیم. و از ناحیه Chart Scale می‌توان بزرگنمایی نمودار را تغییر دهیم. اگر Right Angle Access را انتخاب کنیم نمودار بدون چرخش و بدون بزرگنمایی نمایش داده می‌شود. گزینه Auto Scale سبب می‌شود نمودار در نمای واقعی نمایش داده می‌شود. و با استفاده از Depth عمق دید نمودار را تغییر می‌دهیم و بالاخره با استفاده از Height ارتفاع نمودار را تغییر می‌دهیم.

قالب‌بندی ظاهر نمودار

برای قالب‌بندی نمودار از تب Chart Style و گروه Design طرح‌های متفاوت نمودار را انتخاب می‌کنیم.

نمودار را با طیف رنگی متفاوت برای دیواره‌ها، ستون‌ها و سایر اجزای نمودار تعیین می‌کند.

Excel

برای قالب‌بندی بیشتر نمودار مانند تعیین رنگ ستون‌ها، رنگ قالم و سایر تنظیمات از سربرگ Format استفاده می‌کنیم. با انتخاب هر قسمت از نمودار و مراجعه به گروه Shape Style می‌توان انواع خطوط و رنگ زمینه قسمت انتخابی را تغییر داد.

قالب‌بندی طرح نمودار

در تب Layout از گروه Label می‌توانیم عناوینی برای نمودار تعیین کنیم. این عناوین به شرح زیر هستند:

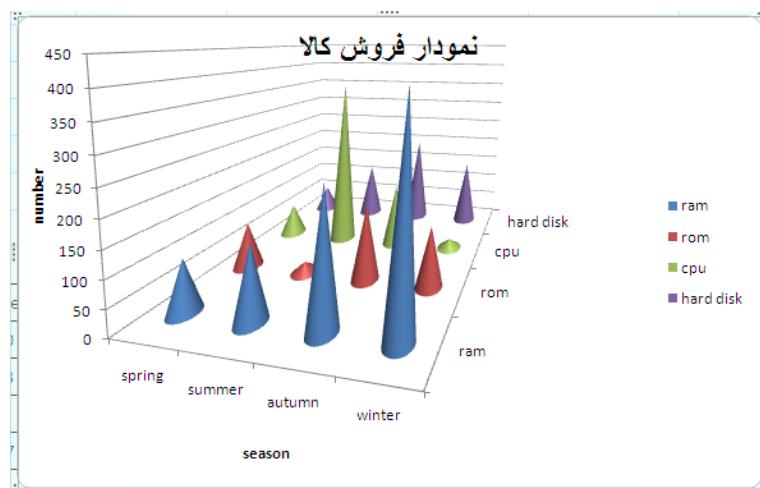

• عنوان نمودار: Chart Title

None- بدون عنوان

Centered Overlay Title - عنوان نمودار را در مرکز نمودار قرار داده و نمودار را تغییر سایز نمی‌دهد.

Above Chart- عنوان در بالای نمودار قرار می‌گیرد.

به عنوان "نمودار فروش کالا" توجه کنید.

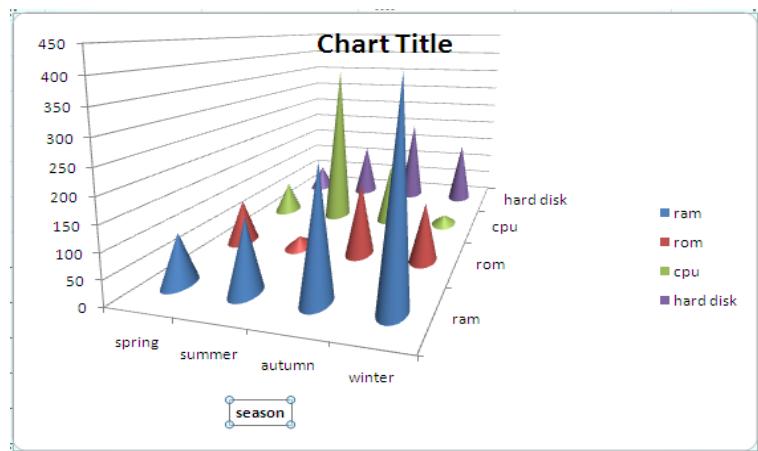
• Axis Title - تعیین عنوان محور های X, Y, Z

Primary Horizontal Axis Title- تعیین عنوان برای محور افقی

* محور افقی بدون عنوان: None

Excel

عنوان نمودار افقی در یک کادر متنی افقی زیر متن قرار می‌گیرد.*

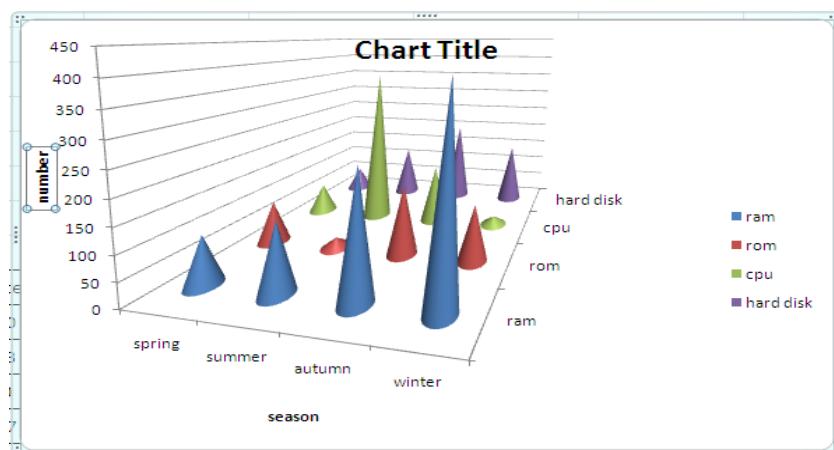
به عنوان "season" در ذیل نمودار توجه کنید.

تعیین عنوان محور عمودی Primary Vertical Axis Title-

محور عمودی بدون عنوان None *

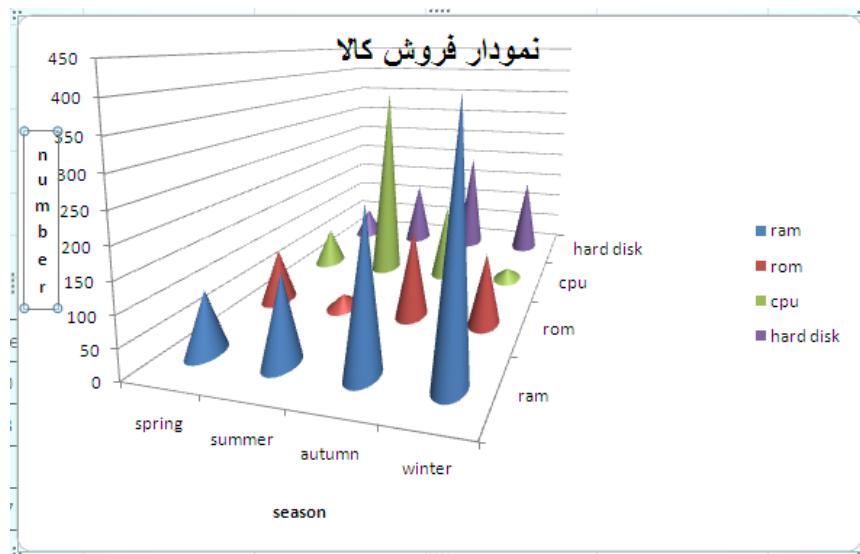
عنوان دوران یافته برای محور عمودی Rotated Title*

در نمودار زیر به عنوان Number توجه کنید.

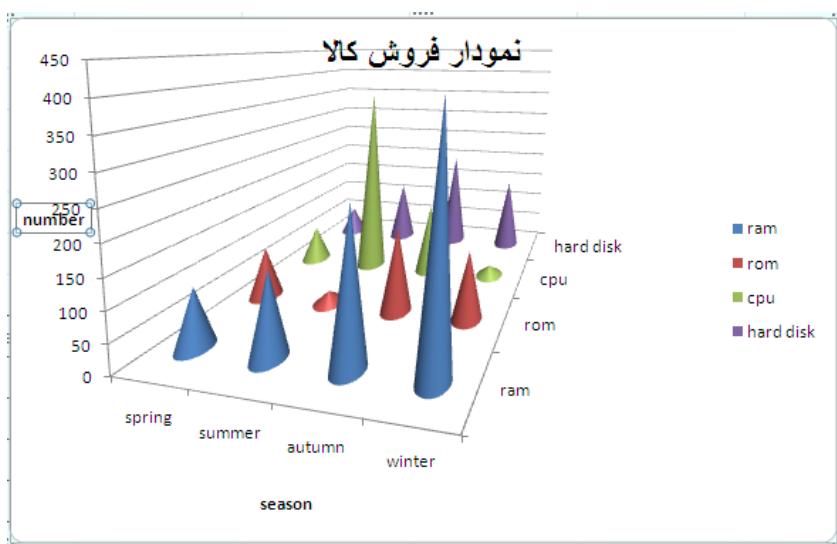

عنوان با متن عمودی برای محور عمودی Vertical Title*

Excel

عنوان افقی کنار محور عمودی Horizontal Title*

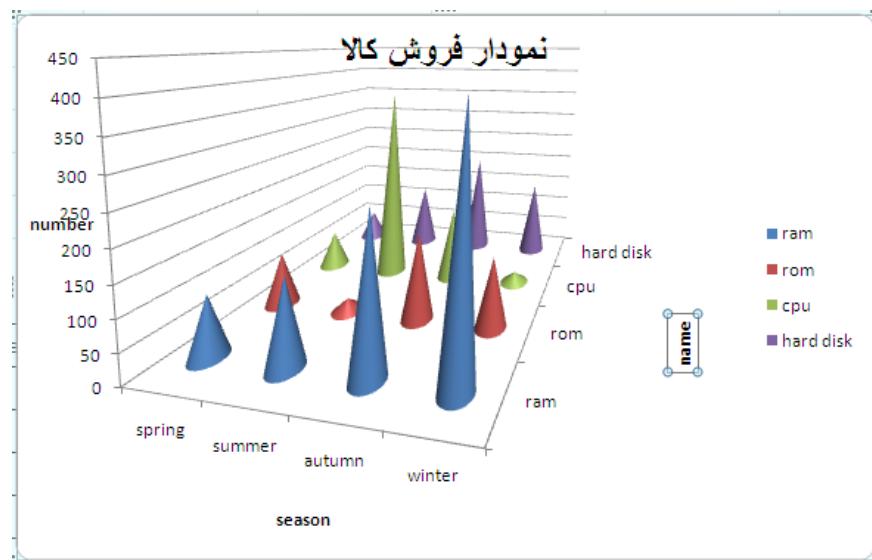
عنوان برای محور (Y) در نمودارهای سه بعدی Depth Axis Title-

محور Y بدون عنوان None*

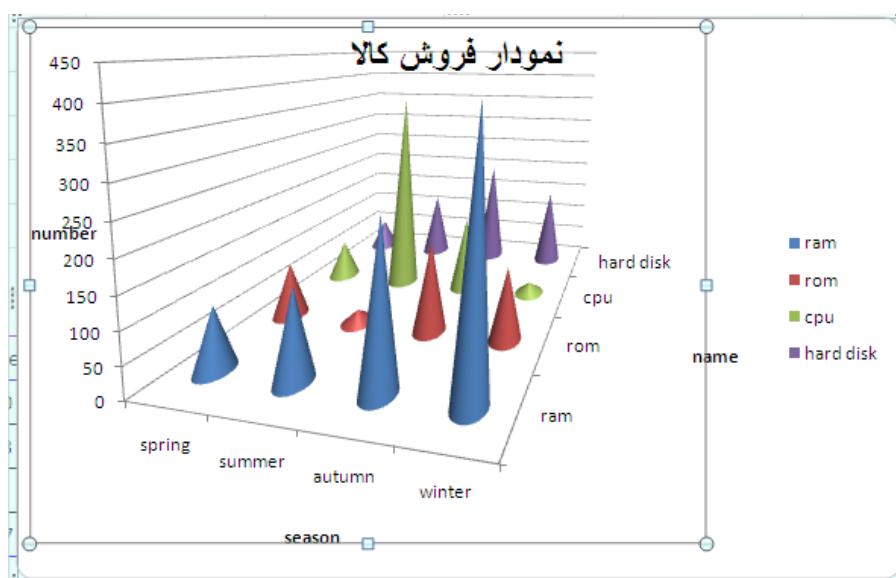
در نمودارهای زیر به عنوان Name توجه کنید.

عنوان دوران یافته برای محور Y Rotated Title*

Excel

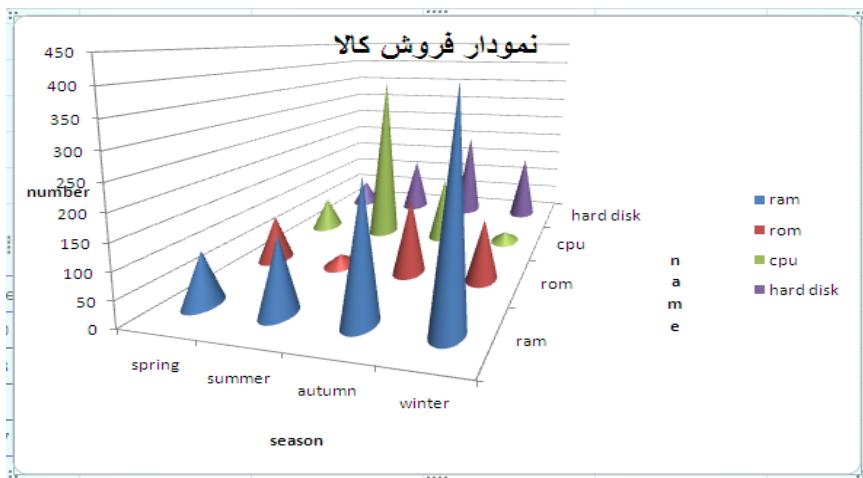

عنوان افقی کنار محور Y :Horizontal Title*

عنوان با متن عمودی برای محور Y :Vertical Title*

Excel

• Legend: نمایش راهنمای جدول. (Show Legend at ...)

Right: سمت راست نمودار

Top: بالای نمودار

Left: سمت چپ نمودار

Bottom: پایین نمودار

Overlay legend at left: سمت چپ نمودار بدون تغییر سایز نمودار

Overlay legend at Right: سمت راست نمودار بدون تغییر سایز نمودار

• Data Label: نمایش داده‌های محور مقادیر Y به صورت یک بر چسب روی هر ستون از نمودار

• Data Table: نمایش جدول اصلی نمودار به همراه نمودار

نکته: در سربرگ Design از گروه Layout می‌توان موقعیت قرار گرفتن عناوین محورها به همراه راهنمای تعیین

کرد.

رسم نمودار ریاضی

برای ترسیم انواع نمودار ریاضی ابتدا باید فرمول را در محدوده‌ای از کاربرگ وارد کرد و سپس با انتخاب محدوده فرمول و انتخاب نوع نمودار Scatter، نمودار مورد نظر خود را ترسیم کرد. با پیمودن مراحل زیر نموداری برای

سهمی $y = x^2$ در بازه [۵,۵] رسم می‌کنیم.

۱- ابتدا باید بازه اعداد را در یک ستون وارد کنیم:

Excel

-5
-4
-3
-2
-1
0
1
2
3
4
5

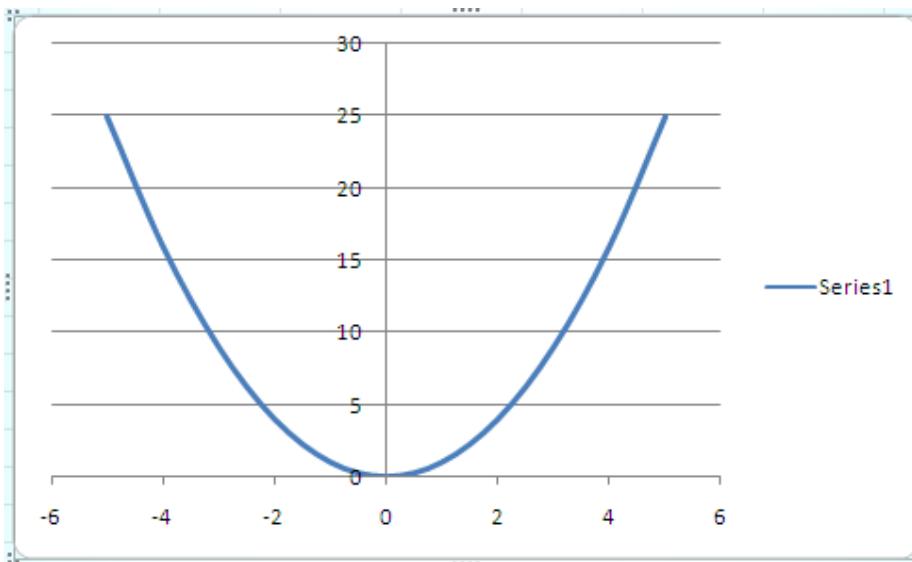
۲- سپس فرمول مربوطه را در سلول روبروی هر یک از اعداد بازه وارد می‌کنیم:

-5	=B2^2
-4	
-3	
-2	
-1	
0	
1	
2	
3	
4	
5	

۳- محدوده جدول را انتخاب می‌کنیم و از تب Insert و گروه Chart نمودار Scatter را انتخاب می‌کنیم:

-5	25
-4	16
-3	9
-2	4
-1	1
0	0
1	1
2	4
3	9
4	16
5	25

حال نمودار به شکل زیر باید در صفحه درج شده باشد:

تمرین: نموداری برای تابع $y = \sin(x)$ در بازه $[0, 360]$ رسم کنید.

جدول محوری (Pivot Table)

برای تجزیه و تحلیل بهتر و دقیق‌تر داده‌ها از Pivot Table استفاده می‌کنیم. جدول محوری امکان تغییر ساختار اصلی جدول را می‌دهد. فرض کنید کاربرگی برای نگهداری اطلاعات فروش یک شرکت داریم. در این کاربرگ داده‌هایی از قبیل نام فروشنده کالا، نام کالا، تعداد آن و سایر اطلاعات مرتبط را نگهداری می‌کنیم و می‌خواهیم در آن واحد در جدول خود نام کالای خاصی به همراه جزییات آن را ببینیم و از روی جدول فوق نموداری تهیه کنیم، یعنی احتیاج به همه سطرها و ستون‌ها نداریم و فقط با سطر و ستون‌های خاصی سر و کار داریم. پس با ساختار اصلی کاربرگ کار داریم، جدول محوری بدون تخریب ساختار جدول اصلی و با حفظ اطلاعات جدول جدیدی در اختیار ما می‌گذارد که به راحتی قابل ویرایش، جستجو و تولید خروجی گرافیکی سریع می‌باشد. همانگونه که در قبل ملاحظه کردید امکان فیلتر شدن داده با دستورات Tab Data موجود است اما محتویات داده‌ها را تغییر می‌دهد و با ساختار جدول کاری ندارد، پس برای داشتن جداول متحرک به طوریکه در هر لحظه بتوان سطر و ستونی از جدول اصلی به آن اضافه کرد یا از آن کاهش داد، سودمندترین گزینه استفاده از قابلیت Pivot Table اکسل می‌باشد.

ایجاد جدول محوری

ابتدا باید جدول اصلی خود را مانند آنچه که در زیر آمده است، در یک کاربرگ درج کنیم:

Excel

K	J	I	H	G	F
E	D	C	B	A	
فیست کن	تعداد	قیمت واحد	ک کالا	نام فروشنده	
540000	10	54000	100	طلوی	1
540000	15	36000	200	رضابی	2
1092000	14	78000	300	محسن	3
1242000	23	54000	100	میرزا بی	4
108000	3	36000	200	طلوی	5
1625000	25	65000	500	رضابی	6
2867000	61	47000	400	محسن	7
108000	2	54000	100	محسن	8
1235000	19	65000	500	رضابی	9
376000	8	47000	400	طلوی	10
546000	7	78000	300	میرزا بی	11
1248000	16	78000	300	طلوی	12
360000	10	36000	200	میرزا بی	13
					14

بعد از وارد کردن داده‌ها در کاربرگ از سربرگ Insert رفته و از منوی دستور Tables گزینه Pivot Table را انتخاب می‌کنیم تا کادر جدیدی باز شود:

The 'Create PivotTable' dialog box is displayed, showing the following settings:

- Choose the data that you want to analyze:
  - Select a table or range: TableRange: Sheet1!\$A\$1:\$E\$14
  - Use an external data source: Choose Connection... (disabled)
- Choose where you want the PivotTable report to be placed:
  - New Worksheet
  - Existing Worksheet: Location: (disabled)

در قسمت بالای این کادر باید محدوده داده‌ها را انتخاب کنیم، یعنی دکمه رادیویی Select a table or range را

فعال کرده و در کادر Table /Range کلیک کرده و محدوده را درگ می‌کنیم تا کل محدوده انتخاب شود.

در قسمت پایین باید محل جدول محوری را تعیین کنیم. با انتخاب Existing Worksheet در همین کاربرگ یا

کاربرگ‌هایی که از قبل موجود بوده اند و با انتخاب New Worksheet در کاربرگ جدیدی درج می‌شود و در

نهایت روی Ok کلیک می‌کنیم تا اجزای جدول محوری به صورت زیر ظاهر شود:

Excel

وادی علم و صنعت

مرکز آموزشی

The screenshot shows the Microsoft Excel interface with the 'PivotTable Tools' ribbon tab selected. A PivotTable is displayed on the worksheet, and the 'PivotTable Field List' pane is open on the right. The pane lists various fields such as نام, فرمولهای, کد, وغیره, which are being considered for inclusion in the report.

در سمت راست صفحه مشاهده می‌کنیم که نام ستون‌ها آمده‌اند و در کنار هر یک از آن‌ها check box موجود است که با کلیک روی هر یک از Check Box‌ها آن ستون به جدول محوری افزوده می‌شود و با برداشتن تیک آن از جدول حذف می‌شود.

در قسمت پایین سمت راست صفحه عناوین data field مشاهده می‌شود:

The screenshot shows the 'PivotTable Field List' pane with the 'Drag fields between areas below:' section highlighted. It includes four main areas: Report Filter, Column Labels, Row Labels, and Values. The Row Labels and Values sections are currently active, while Report Filter and Column Labels are inactive.

این قسمت در بالاترین سطح جدول قرار می‌گیرد و انجام گزارشات کلی بر حسب آن انجام می‌شود، در مثال بالا می‌خواهیم اطلاعات کلی را در رابطه با کالا ببینیم یعنی با انتخاب کالا همه جزئیات مرتبط با آن را ببینیم، پس ستون کد کالا را در این قسمت قرار می‌دهیم. برای این منظور کافیست ستون مورد نظر را درگ کرده و در این ناحیه رها کنیم.

Excel

Column Label: عنوان ستون‌ها. در این ناحیه نیز هر ستونی را که خواستیم در ستون جدول محوری قرار گیرد، از کادر بالا درگ کرده و در این ناحیه رها می‌کنیم. در این قسمت نیز با استفاده از کادرهای کشویی می‌توانیم داده‌های مختلف را ببینیم.

Row Label: عنوان سطرها. در این ناحیه نیز هر ستونی را که خواستیم در سطر جدول محوری قرار گیرد از کادر بالا درگ کرده و در این ناحیه رها می‌کنیم. در این قسمت نیز با استفاده از کادرهای کشویی می‌توانیم داده‌های مختلف را ببینیم.

Value: ناحیه‌ای که می‌خواهیم نتیجه محاسبات را با استفاده از یک تابع که به صورت پیش فرض Sum است ببینیم. محتویات این ستون باید عددی باشد تا تابع Sum بر روی آن اعمال شود. برای این ناحیه نیز ستون‌ها با درگ کردن اضافه می‌شوند.

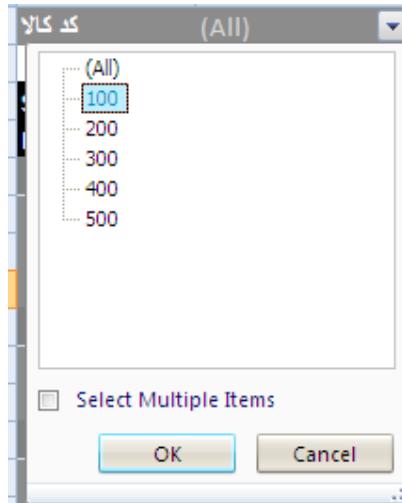
بعد از اتمام عملیات اضافه کردن سطر و ستون، جدولی شبیه زیر مشاهده می‌کنیم:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	نام کالا (All)					540000							
2													
3	Sum of کل	Column Labels											
4	Row Labels		پیش	علو	محصل	میراث	Grand Total						
5	36000	\$40000	108000	360000	360000	1080000							
6			108000										
7	10			360000		360000							
8	15	540000			540000								
9	47000		176000	2867000		3243000							
10			376000			376000							
11	61		2867000			2867000							
12	540000		5400000	1080000	1242000	1890000							
13	3		1080000			1080000							
14	10		540000			540000							
15	23			1242000		1242000							
16	650000		2860000			2860000							
17	19		1235000			1235000							
18	35		1625000			1625000							
19	78000		1248000	1092000	546000	2886000							
20	7			546000		546000							
21	14		1092000			1092000							
22	16		1248000			1248000							
23	Grand Total		3400000	2272000	4067000	2148000	11887000						
24													
25													

که می‌توانید جدول را به مدل‌های دیگری نیز بچینید.

می‌خواهیم فقط کالایی را ببینیم که کد آن ۱۰۰ است. به این منظور کادر کد کالا را باز می‌کنیم (این کادر چون در ناحیه Report اضافه شده در بالاترین قسمت جدول قرار دارد) و کالای ۱۰۰ را انتخاب می‌کنیم. مانند شکل زیر:

Excel

سپس جدول به صورت زیر تغییر شکل پیدا می‌کند:

کد کالا	100			
		Sum of قیمت کل	Column Labels	
Row Labels			محسنی	علوی
■ 54000		540000	108000	1242000
2			108000	108000
10		540000		540000
23			1242000	1242000
Grand Total		540000	108000	1242000
				1890000

برای برگرداندن جدول به حالت اولیه کافی است دوباره کالای ۱۰۰ را تیک دار کنیم.

نکته: برای ویرایش جدول کافی است از تب Design که مربوط به جدول محوری است استفاده بکنیم.

اگر بخواهیم برای جدول نامی تعیین کنیم، از تب Option که مربوط به جدول محوری است و از گروه Pivot

Table نام مورد نظر را وارد می‌کنیم.

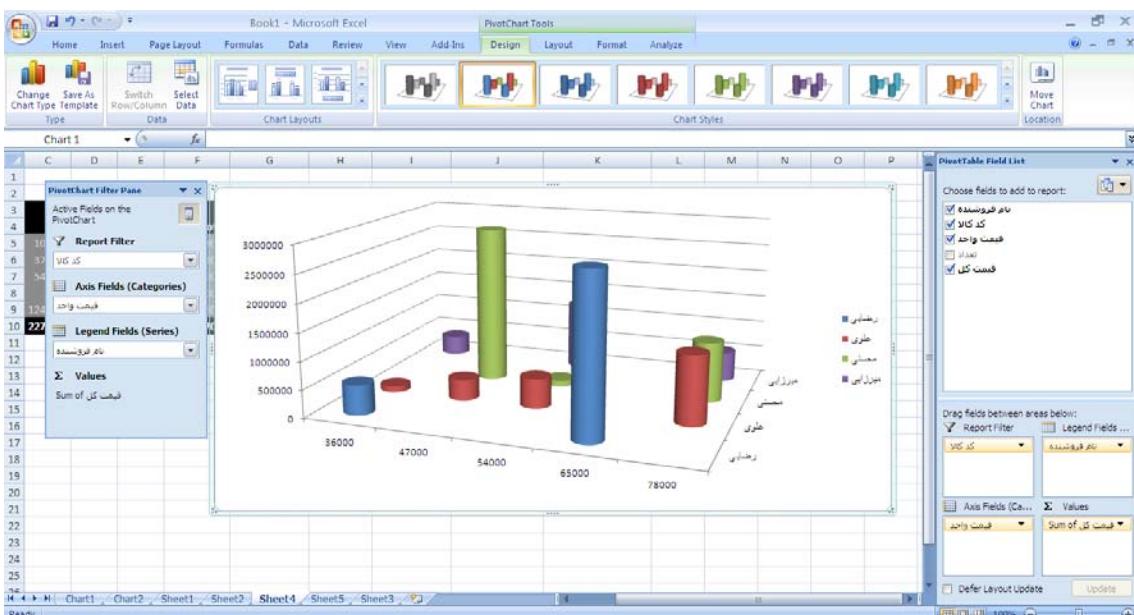
مثالاً نام جدول بالا را "لیست فروش کالا" می‌گذاریم:

Excel

ایجاد نمودار محوری

برای ایجاد نمودار محوری پس از رسم جدول محوری به تب Option دستور Pivot Tools رفته و از گروه Tools چارت را انتخاب می‌کنیم. نمودار به شکل زیر در برگه درج می‌شود:

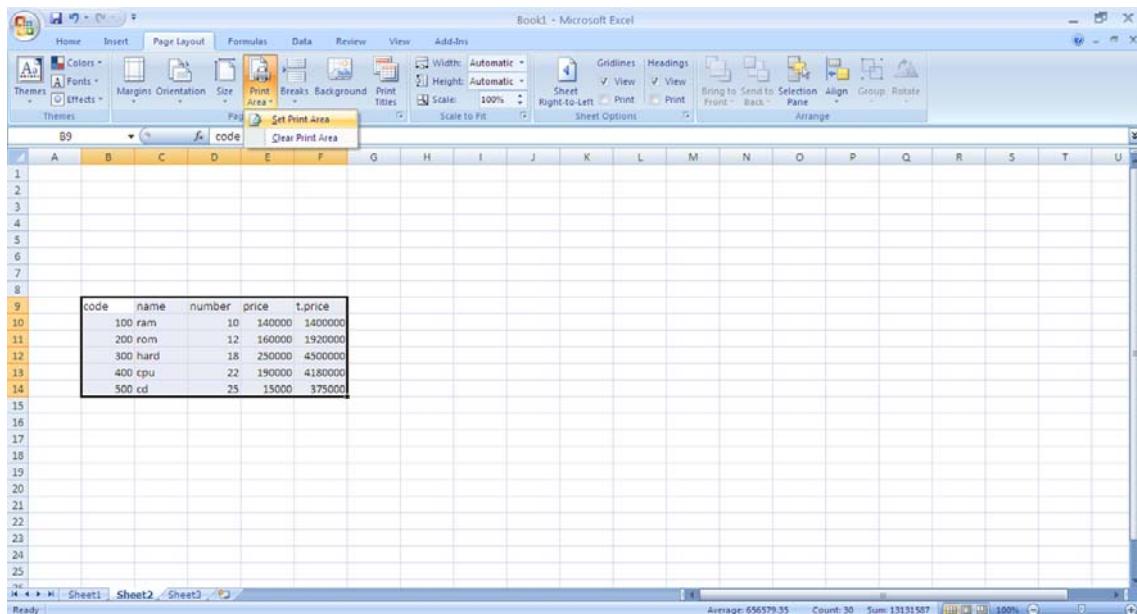

این نمودار نیز به راحتی قابل ویرایش است.

فصل هشتم: چاپ

بعد از مرحله ورود داده‌ها و انجام محاسبات، نیاز به چاپ اطلاعات روی کاغذ داریم.

اگر بخواهیم محدوده مورد نظرمان چاپ شود در این صورت باید محدوده را انتخاب و از تب **Page Layout** و **Print Area** دستور **Set print area** را انتخاب می‌کنیم.

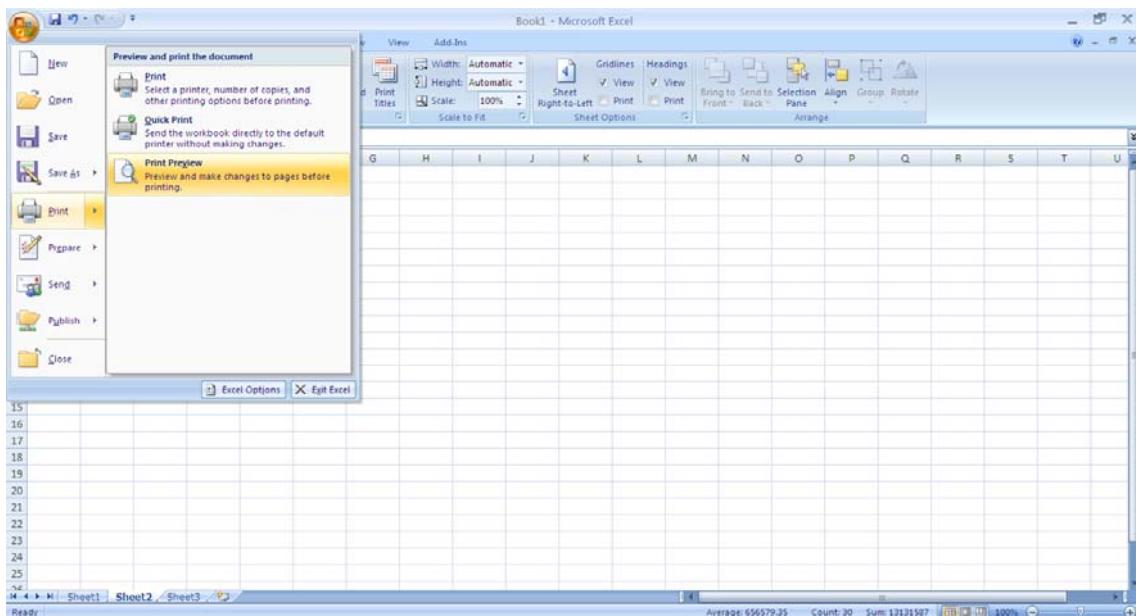

حال محدوده انتخابی برای چاپ مشخص شده است.

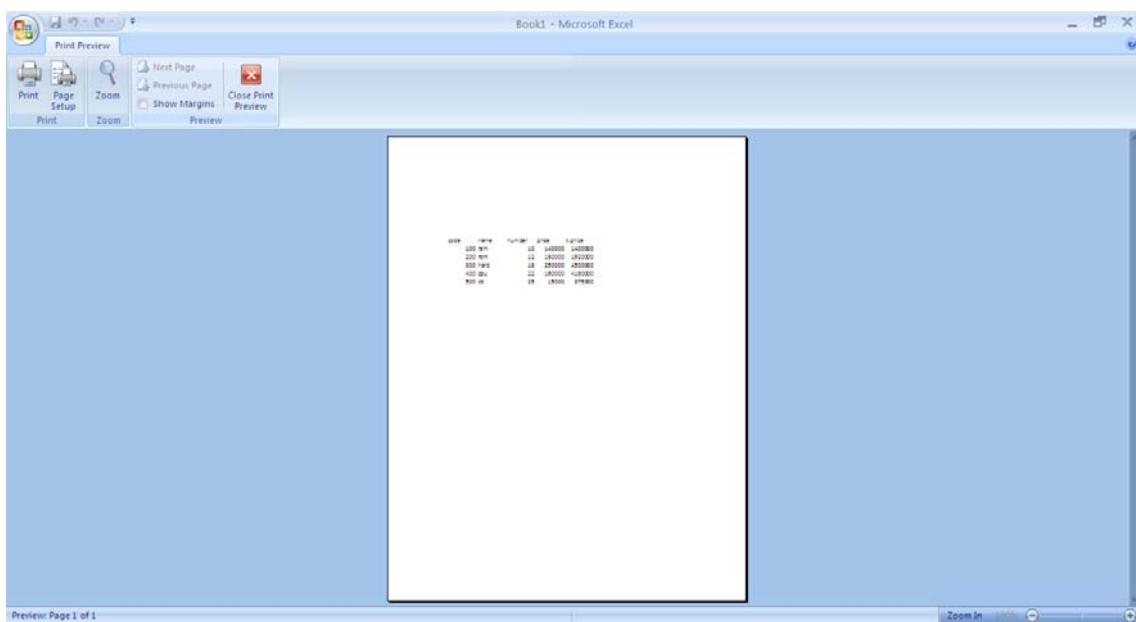
پیش نمایش چاپ (print preview)

بعد از تعیین محدوده چاپی، باید دستور چاپ را انتخاب کنیم، ولی قبل از Print بهتر است پیش نمایش چاپ را کنترل کنیم. برای کنترل پیش نمایش چاپ از Print Button دستور Office منوی را انتخاب می‌کنیم.

Excel

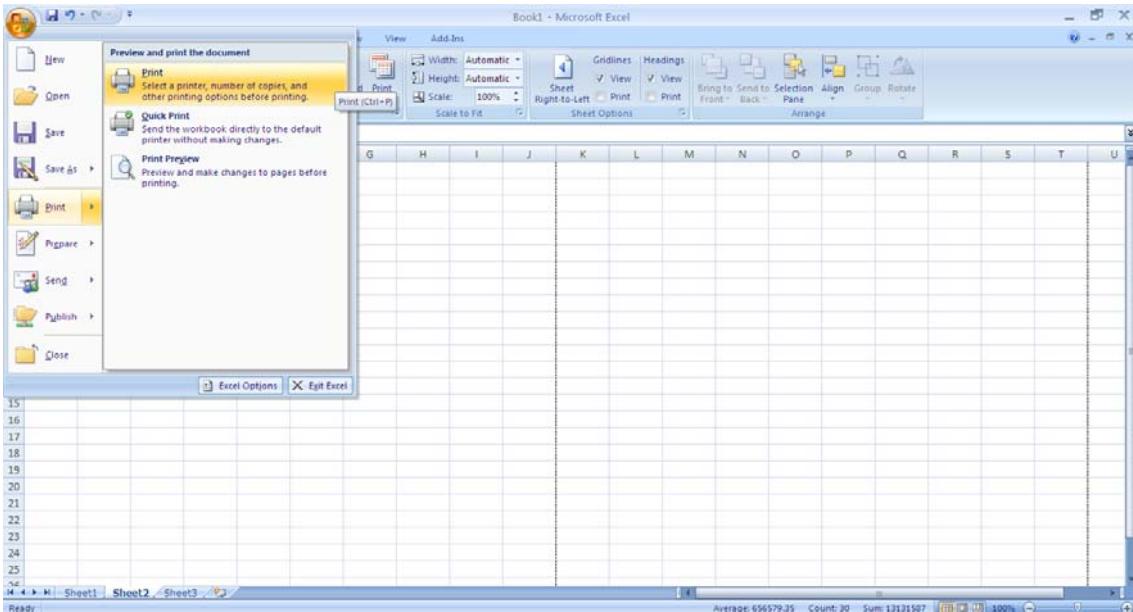

بعد از انتخاب این دستور نمای پیش از چاپ باز شده و داده‌های کاربرگ را به همان صورت که در کاغذ چاپ خواهد شد، روی صفحه مانیتور مشاهده می‌کنیم.

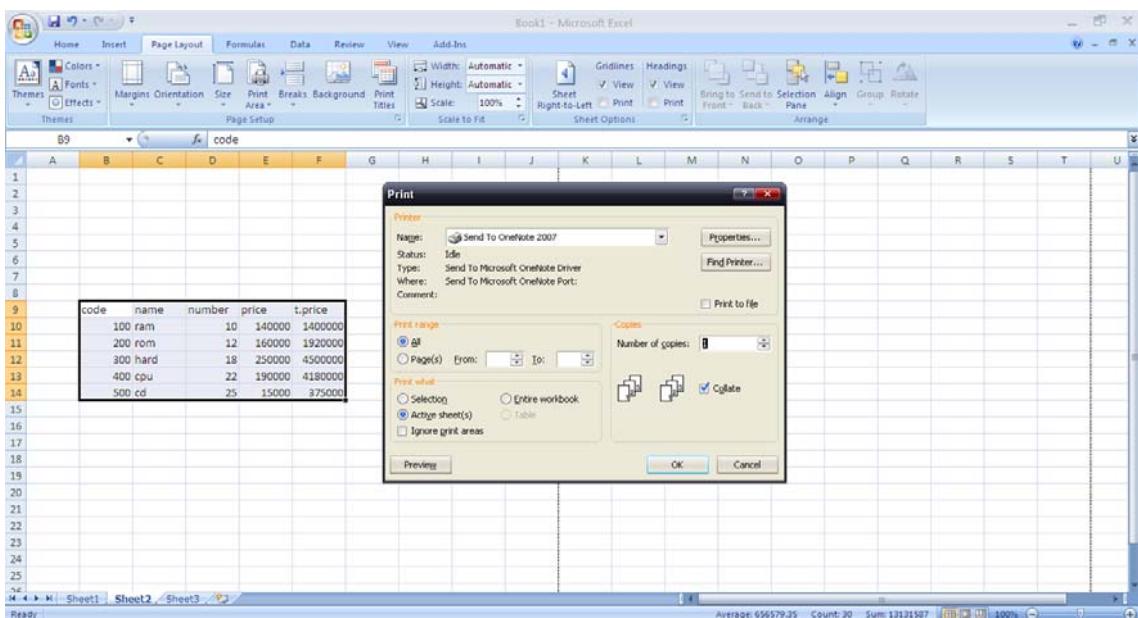

بعد از کنترل پیش نمایش چاپ، برای چاپ نهایی از Office Button و از منوی Print دستور Print را انتخاب می‌کنیم.

Excel

در کادر Print تنظیمات چاپ را تعیین می‌کنیم و در نهایت روی Print کلیک می‌کنیم.

: مشخصات چاپگر را تعیین می‌کنیم.

: محدوده چاپ را تعیین می‌کنیم.

: همه صفحات چاپ شوند.

From: محدوده صفحاتی که باید چاپ شوند را مشخص می‌کنیم، از صفحه‌ای که شماره آن را در

وارد می‌کنیم شروع شده و تا صفحه‌ای که شماره آن را در To وارد می‌کنیم ادامه می‌باید و صفحات ما

بین این دو عدد چاپ می‌شوند.

واعظ علم و مصنعت
مرکز آموزشی

Excel

❖ Print What: مشخص کردن محدوده چاپی دلخواه.

Selection: مانند print Area محدوده چاپ را تعیین می‌کنیم.

Active sheet: چاپ کاربرگ فعال.

Copies: تعداد نسخه‌های چاپ را تعیین می‌کنیم.

ضمیمه ۱: کلیدهای میانبر

نام دستور	کلید میانبر
Cut	Ctrl + X
Copy	Ctrl + C
Paste	Ctrl + V
Select all	Ctrl + A
Bold	Ctrl + B
Italic	Ctrl + I
Underline	Ctrl + U
Print	Ctrl + P
Save as	F12
Save	Ctrl + S
Undo	Ctrl + Z
Redo	Ctrl + Y
Close	Ctrl + W
Chart	F11
Cell edit	F2
Hidden column	F4
Format cell	Ctrl + 1
New	Ctrl + n
Open	Ctrl + O